

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

5 юни 2023 година*

Съдържание

Правна уредба	6
Правото на Съюза	6
Договорът за ЕС	6
Хартата	7
ОРЗД	8
Полското право	12
Конституцията	12
Измененият закон за Върховния съд	12
Измененият закон за общите съдилища	15
Измененият закон за административните съдилища	18
Преходни разпоредби на изменителния закон	19
Досъдебната процедура	19
Производството пред Съда	20
По иска	21
По компетентността на Съда, принципите на правовата държава и независимостта на съдебната власт и предимството на правото на Съюза	21
Относно запазването на предмета на спора	26
По четвъртото твърдение за нарушение	26

* Език на производството: полски.

Доводи на страните	26
Съображения на Съда	28
По третото твърдение за нарушение	30
Доводи на страните	30
Съображения на Съда	34
– Предварителни съображения	34
– По първата част от третото твърдение за нарушение	36
– По втората част от третото твърдение за нарушение	42
По първото твърдение за нарушение	44
Доводи на страните	44
Съображения на Съда	48
– По допустимостта	48
– По същество	49
По второто твърдение за нарушение	55
Доводи на страните	55
Съображения на Съда	61
– По допустимостта	61
– По същество	62
По петото твърдение за нарушение	68
Доводи на страните	68
Съображения на Съда	71
– Предварителни съображения	71
– По приложимостта на ОРЗД	72
– По приложимостта на член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата	74
– По твърдяното нарушение на разпоредбите на член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д) и параграф 3 и на член 9, параграф 1 от ОРЗД, както и на член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата	74
По съдебните разноски	85

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС — Член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Правова държава — Ефективна съдебна защита в областите, обхванати от правото на Съюза — Независимост на съдиите — Член 267 ДФЕС — Възможност да се отправи преюдициално запитване до Съда — Предимство на правото на Съюза — Компетентност във връзка със снемане на имунитета на съдиите и по трудови, социалноосигурителни и пенсионни въпроси, отнасящи се до съдиите от Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша), поверена на Дисциплинарната колегия на този съд — Забрана за националните съдилища да поставят под въпрос легитимността на съдилищата и на конституционните органи или да установяват или преценяват законосъобразността на назначаването на съдиите или съдебните им правомощия — Проверка от съдия за спазването на определени изисквания за наличието на независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, която се квалифицира като „дисциплинарно нарушение“ — Изключителна компетентност за разглеждане на въпросите относно липсата на независимост на съд или съдия, поверена на Колегията за извънреден контрол и публични въпроси на Sąd Najwyższy (Върховен съд) — Членове 7 и 8 от Хартата на основните права — Право на зачитане на личния живот и право на защита на личните данни — Регламент (ЕС) 2016/679 — Член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д) и параграф 3, втора алинея — Член 9, параграф 1 — Чувствителни данни — Национална правна уредба, която задължава съдиите да подават декларация относно членството им в сдружения, фондации или политически партии и относно изпълняваните в тях функции, и която предвижда публикуване на съдържащите се в тези декларации данни онлайн“

По дело С-204/21

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 258 ДФЕС на 1 април 2021 г.,

Европейска комисия, представлявана от К. Herrmann и Р. J. O. Van Nuffel,

ищец,

подпомагана от:

Кралство Белгия, представлявано от М. Jacobs, С. Pochet и L. Van den Broeck,

Кралство Дания, представлявано първоначално от V. Pasternak Jørgensen, М. Søndahl Wolff и L. Teilgård, а впоследствие от J. F. Kronborg, V. Pasternak Jørgensen и М. Søndahl Wolff,

Кралство Нидерландия, представлявано от М. К. Bulterman, J. Langer, М. А. М. de Ree и С. S. Schillemans,

Република Финландия, представлявана от Н. Leppo,

Кралство Швеция, представлявано от Н. Eklinder, С. Meyer-Seitz, А. Runeskjöld, М. Salborn Hodgson, R. Shahsavan Eriksson, Н. Shev и О. Simonsson,

встъпили страни,

срещу

Република Полша, представявана от В. Majczyna, J. Sawicka, K. Straś и S. Żyrek,

ответник,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, L. Bay Larsen, заместник-председател, Ал. Арабаджиев, А. Prechal (докладчик), Е. Regan и L. S. Rossi, председатели на състави, М. Ilešič, N. Piçarra, I. Jarukaitis, А. Kumin, N. Jääskinen, I. Ziemele, J. Passer, Z. Csehi и О. Spineanu-Matei, съдии,

генерален адвокат: А. М. Collins,

секретар: М. Siekierzyńska, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 28 юни 2022 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 15 декември 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда да установи, че:
 - като е приела и е оставила в сила член 42а, параграфи 1 и 2 и член 55, параграф 4 от Ustawa prawo o ustroju sądów powszechnych (Закон за устройството на общите съдилища) от 27 юли 2001 г. (Dz. U., бр. 98, позиция 1070), изменен с Ustawa o zmianie ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Закон за изменение на Закона за устройството на общите съдилища, на Закона за Върховния съд и на някои други закони), от 20 декември 2019 г. (Dz. U., 2020 г., позиция 190) (наричан по-нататък „изменителният закон“, а така измененият закон, наричан по-нататък „измененият закон за общите съдилища“), член 26, параграф 3 и член 29, параграфи 2 и 3 от Ustawa o Sądzie Najwyższym (Закон за Върховния съд) от 8 декември 2017 г. (Dz. U., 2018 г., позиция 5), изменен с изменителния закон (наричан по-нататък „измененият закон за Върховния съд“), член 5, параграфи 1а и 1б от Ustawa prawo o ustroju sądów administracyjnych (Закон за устройството на административните съдилища) от 25 юли 2002 г. (Dz. U., бр. 153, позиция 1269), изменен с изменителния закон (наричан по-нататък „измененият закон за административните съдилища“), а също и член 8 от изменителния закон, които забраняват на всеки национален съд да проверява дали са спазени изискванията на Европейския съюз за независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) с оглед на практиката на Европейския съд по правата на човека относно б, точка 1 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи,

подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), както и по член 267 ДФЕС и принципа на предимство на правото на Съюза,

- като е приела и е оставила в сила член 26, параграфи 2 и 4—6 и член 82, параграфи 2—5 от изменения закон за Върховния съд, както и член 10 от изменителния закон, които предвиждат, че единствено Izba Kontroli Nadzyczajnej i Spraw Publicznych (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси) на Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша) (наричана по-нататък „колегията за извънреден контрол и публични въпроси“) е компетентна да разглежда оплаквания и правни въпроси, отнасящи се до липсата на независимост на съд или съдия, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и по член 267 ДФЕС и принципа на предимство на правото на Съюза,
- като е приела и е оставила в сила член 107, параграф 1, точки 2 и 3 от изменения закон за общите съдилища и член 72, параграф 1, точки 1—3 от изменения закон за Върховния съд, които дават възможност да се квалифицира като „дисциплинарно нарушение“ проверката за спазването на изискванията на Съюза за независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и по член 267 ДФЕС,
- като е оправомощила Izba Dyscyplinarna (Дисциплинарна колегия) на Sąd Najwyższy (Върховен съд) (наричана по-нататък „дисциплинарната колегия“), чиято независимост и безпристрастност не са гарантирани, да се произнася по делата, които имат пряко отражение върху статута и изпълняването на съдийската длъжност и длъжността на помощник-съдия, каквито са, от една страна, исканията за предоставяне на разрешение за образуване на наказателно производство срещу съдии и помощник-съдии или за тяхното арестуване, както и, от друга страна, делата по служебни правоотношения и социалноосигурителни правоотношения относно съдии в Sąd Najwyższy (Върховен съд) и делата относно пенсионирането на тези съдии, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС,
- като е приела и е оставила в сила член 88а от изменения закон за общите съдилища, член 45, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд и член 8, параграф 2 от изменения закон за административните съдилища, Република Полша е накърнила правото на неприкосновеност на личния живот и правото на защита на личните данни, гарантирани с член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата и член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д), член 6, параграф 3 и член 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 2016 г., стр. 1) (наричан по-нататък „ОРЗД“).

Правна уредба

Правото на Съюза

Договорът за ЕС

2 Член 2 ДЕС гласи:

„Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите членки в общество, чиито характеристики са плурализмът, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете“.

3 Член 4 ДЕС гласи:

„1. В съответствие с член 5, всички области на компетентност, които не са предоставени на Съюза в Договорите, принадлежат на държавите членки.

2. Съюзът зачита равенството на държавите членки пред Договорите, както и националната им идентичност, присъща на техните основни политически и конституционни структури, включително по отношение на местното и регионалното самоуправление. Той зачита съществените функции на държавата и по-специално онези, които имат за цел да осигуряват нейната териториална цялост, да поддържат обществения ред и да опазват националната сигурност. По-специално, националната сигурност остава единствено в рамките на отговорността на всяка държава членка.

3. По силата на принципа на лоялното сътрудничество, Съюзът и държавите членки при пълно взаимно зачитане си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от Договорите.

Държавите членки вземат всички общи или специални мерки, необходими за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи от Договорите или от актовете на институциите на Съюза.

Държавите членки съдействат на Съюза при изпълнението на неговите задачи и се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Съюза“.

4 Член 5, параграфи 1 и 2 ДЕС предвижда:

„1. Принципът на предоставената компетентност определя границите на компетентност на Съюза. Принципите на субсидиарност и на пропорционалност определят упражняването на тази компетентност.

2. По силата на принципа на предоставената компетентност, Съюзът действа единствено в границите на компетентност, която държавите членки са му предоставили с Договорите, с оглед постигане на поставените в тези Договори цели. Всяка компетентност, която не е предоставена на Съюза с Договорите, принадлежи на държавите членки“.

5 Член 19, параграф 1 ДЕС гласи:

„Съдът на Европейския съюз се състои от Съд, Общ съд и специализирани съдилища. Той осигурява спазването на правото при тълкуването и прилагането на Договорите.

Държавите членки установяват правните средства, необходими за осигуряването на ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на Съюза“.

Хартата

6 Член 7 от Хартата гласи:

„Всеки има право на зачитане на неговия личен и семеен живот, на неговото жилище и тайната на неговите съобщения“.

7 Съгласно член 8 от Хартата:

„1. Всеки има право на защита на неговите лични данни.

2. Тези данни трябва да бъдат обработвани добросъвестно, за точно определени цели и въз основа на съгласието на заинтересованото лице или по силата на друго предвидено от закона легитимно основание. [...]

[...]“.

8 Член 47 от Хартата, озаглавен „Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес“, гласи:

„Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия.

Всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. [...]

[...]“.

9 Член 52, параграф 1 от Хартата предвижда:

„Всяко ограничаване на упражняването на правата и свободите, признати от настоящата Харта, трябва да бъде предвидено в закон и да зачита основното съдържание на същите права и свободи. При спазване на принципа на пропорционалност ограничения могат да бъдат налагани, само ако са необходими и ако действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора“.

ОРЗД

10 Съображения 4, 10, 16, 20, 39 и 51 от ОРЗД гласят:

„(4) Обработването на лични данни следва да е предназначено да служи на човечеството. Правото на защита на личните данни не е абсолютно право, а трябва да бъде разглеждано във връзка с функцията му в обществото и да бъде в равновесие с другите основни права съгласно принципа на пропорционалност. Настоящият регламент е съобразен с всички основни права и в него се спазват свободите и принципите, признати от Хартата, както са залегнали в Договорите, и по-специално зачитането на личния и семейния живот, дома и комуникациите, защитата на личните данни, свободата на мисълта, съвестта и религията, свободата на изразяване на мнение и свободата на информацията, свободата на стопанската инициатива, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, както и културното, религиозното и езиковото многообразие.

[...]

(10) За да се гарантира последователно и високо ниво на защита на физическите лица, както и за да се премахнат препятствията пред движението на лични данни в Съюза, нивото на защита на правата и свободите на физическите лица във връзка с обработването на такива данни следва да бъде равностойно във всички държави членки. Следва да се гарантира последователно и еднородно прилагане в рамките на Съюза на правилата за защита на основните права и свободи на физическите лица във връзка с обработването на лични данни. По отношение на обработването на лични данни, необходимо за спазване на правно задължение, за изпълнение на задача от обществен интерес или при упражняване на официалните правомощия, предоставени на администратора на лични данни, на държавите членки следва да се позволи да запазят или да въведат национални разпоредби, които да уточняват по-нататък реда за прилагане на правилата на настоящия регламент. [...] Настоящият регламент оставя и известна свобода на действие на държавите членки да конкретизират съдържашите се в него правила, включително по отношение на обработването на специални категории лични данни („чувствителни данни“). В този смисъл настоящият регламент не изключва право на държавите членки, което определя обстоятелствата за специални случаи на обработване, включително по-точно определяне на условията, при които обработването на лични данни е законосъобразно.

[...]

(16) Настоящият регламент не се прилага за въпросите на защитата на основните права и свободи или на свободното движение на лични данни, свързани с дейности, които са извън приложното поле на правото на Съюза, например дейности в областта на националната сигурност. Настоящият регламент не се прилага за обработването на лични данни от държавите членки, когато извършват дейности във връзка с общата външна политика и политика на сигурност на Съюза.

[...]

(20) Макар настоящият регламент да се прилага, *inter alia*, спрямо дейностите на съдилищата и други съдебни органи, в правото на Съюза или в правото на държава членка могат да се определят конкретно операциите и процедурите по обработване на лични данни от съдилищата и другите съдебни органи. Компетентността на надзорните органи не следва да обхваща обработването на лични данни, когато съдилищата действат при изпълнение на своите съдебни функции, за да се гарантира независимостта на съдебната власт при изпълнението на съдебните ѝ задължения, включително вземането на решения. Следва да е възможно да се повери надзорът на такива операции по обработване на данни на специални органи в рамките на съдебната система на държавата членка, които по-конкретно следва да осигурят спазването на правилата на настоящия регламент, да повишават осведомеността сред членовете на съдебното съсловие за техните задължения по силата на настоящия регламент и да се занимават с жалбите във връзка с такива операции по обработване на данни.

[...]

(39) [...] конкретните цели, за които се обработват лични данни, следва да бъдат ясни и законни и определени към момента на събирането на личните данни. Личните данни следва да са адекватни, релевантни и ограничени до необходимото за целите, за които се обработват. [...] Личните данни следва да се обработват, единствено ако целта на обработването не може да бъде постигната в достатъчна степен с други средства. [...]

[...]

(51) На личните данни, които по своето естество са особено чувствителни от гледна точка на основните права и свободи, се полага специална защита, тъй като контекстът на тяхното обработване би могъл да създаде значителни рискове за основните права и свободи. [...] Тези лични данни не следва да се обработват, освен ако обработването не е разрешено в определени случаи, предвидени в настоящия регламент, като се има предвид, че в правото на държавите членки могат да бъдат определени специфични разпоредби за защита на данните с цел да се адаптира прилагането на съдържащите се в настоящия регламент правила за спазване на правно задължение или за изпълнение на задача от обществен интерес или свързана с упражняването на официални правомощия, предоставени на администратора на лични данни. В допълнение към конкретните изисквания за такова обработване следва да се прилагат общите принципи и другите правила, залегнали в настоящия регламент, по-специално по отношение на условията за законосъобразно обработване. Дерогации от общата забрана за обработване на такива специални категории лични данни следва изрично да бъдат предвидени, *inter alia*, когато субектът на данните даде изричното си съгласие или във връзка с конкретни нужди, по-специално когато обработването се извършва в хода на законната дейност на някои сдружения или фондации, чиято цел е да се позволи упражняването на основните свободи“.

11 Член 1 от ОРЗД, озаглавен „Предмет и цели“, гласи в своя параграф 2:

„С настоящия регламент се защитават основни права и свободи на физическите лица, и по-специално тяхното право на защита на личните данни“.

12 Член 2 от ОРЗД, озаглавен „Материален обхват“, гласи:

„1. Настоящият регламент се прилага за обработването на лични данни изцяло или частично с автоматични средства, както и за обработването с други средства на лични данни, които са част от регистър с лични данни или които са предназначени да съставляват част от регистър с лични данни.

2. Настоящият регламент не се прилага за обработването на лични данни:

- а) в хода на дейности, които са извън приложното поле на правото на Съюза;
- б) от държавите членки, когато извършват дейности, които попадат в приложното поле на дял V, глава 2 от ДЕС;

[...]“.

13 Член 4 от ОРЗД, озаглавен „Определения“, гласи:

„За целите на настоящия регламент:

1) „лични данни“, означава всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано („субект на данни“); физическо лице, което може да бъде идентифицирано, е лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социална идентичност на това физическо лице;

2) „обработване“ означава всяка операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни чрез автоматични или други средства като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбиниране, ограничаване, изтриване или унищожаване;

[...]

7) „администратор“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни; когато целите и средствата за това обработване се определят от правото на Съюза или правото на държава членка, администраторът или специалните критерии за неговото определяне могат да бъдат установени в правото на Съюза или в правото на държава членка;

[...]“.

14 Член 6 от ОРЗД, озаглавен „Законосъобразност на обработването“, предвижда в параграфи 1 и 3:

„1. Обработването е законосъобразно, само ако и доколкото е приложимо поне едно от следните условия:

[...]

в) обработването е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора;

[...]

д) обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора;

[...]

3. Основанието за обработването, посочено в параграф 1, букви в) и д), е установено от:

а) правото на Съюза или

б) правото на държавата членка, което се прилага спрямо администратора.

Целта на обработването се определя в това правно основание или доколкото се отнася до обработването по параграф 1, буква д), то трябва да е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора. [...] Правото на Съюза или правото на държавата членка се съобразява с обществения интерес и е пропорционално на преследваната легитимна цел“.

15 Член 9 от ОРЗД, озаглавен „Обработване на специални категории лични данни“, предвижда в параграфи 1 и 2:

„1. Забранява се обработването на лични данни, разкриващи расов или етнически произход, политически възгледи, религиозни или философски убеждения или членство в синдикални организации, както и обработването на генетични данни, биометрични данни за целите единствено на идентифицирането на физическо лице, данни за здравословното състояние или данни за сексуалния живот или сексуалната ориентация на физическото лице.

2. Параграф 1 не се прилага, ако е налице едно от следните условия:

[...]

ж) обработването е необходимо по причини от важен обществен интерес на основание правото на Съюза или правото на държава членка, което е пропорционално на преследваната цел, зачита същността на правото на защита на данните и предвижда подходящи и конкретни мерки за защита на основните права и интересите на субекта на данните;

[...]“.

Полското право

Конституцията

- 16 Член 45, параграф 1 от Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Конституция на Република Полша) (наричана по-нататък „Конституцията“) предвижда:

„Всеки има право на справедливо и публично гледане на делото, без неоправдано забавяне, от независим и безпристрастен компетентен съд“.

- 17 Съгласно 179 от Конституцията съдиите се назначават за неопределен срок от президента на Република Полша по предложение на Krajowa Rada Sądownictwa (Национален съдебен съвет, Полша, наричан по-нататък „KRS“).

- 18 Съгласно 186, параграф 1 от Конституцията:

„[KRS] е пазител на независимостта на съдилищата и на съдиите“.

- 19 Член 187 от Конституцията гласи:

„1. [KRS] се състои от:

- 1) първия председател на [Sąd Najwyższy (Върховен съд)], министъра на правосъдието, председателя на [Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд, Полша)] и едно лице, назначено от президента на Републиката;
- 2) петнадесет членове, избрани измежду съдиите в [Sąd Najwyższy (Върховен съд)], в общите съдилища, в административните съдилища и във военните съдилища;
- 3) четирима членове, избрани от [Sejm (Сейма на Полша)] измежду народните представители, и двама членове, избрани от Сената измежду сенаторите.

[...]

3. Мандатът на лицата, избрани за членове на [KRS], е четири години.

4. Организационната структура, обхватът на дейността и процедурите за работа на [KRS], както и начинът на избор на неговите членове, се определят със закон“.

Измененият закон за Върховния съд

- 20 Със Закона за Върховния съд в Sąd Najwyższy (Върховен съд) се създават две нови колегии, а именно, от една страна, дисциплинарната колегия и от друга страна, колегията за извънреден контрол и публични въпроси.

21 С изменителния закон, влязъл в сила на 14 февруари 2020 г., Законът за Върховния съд се изменя, като по-специално в член 26 се добавят нови параграфи 2—6, в член 27, параграф 1 се добавя нова точка 1а, в член 45 се добавя нов параграф 3, в член 82 се добавят нови параграфи 2—5, а член 29 и член 72, параграф 1 се изменят.

22 Съгласно член 26, параграфи 2—6 от изменения закон за Върховния съд:

„2. Колегията за извънреден контрол и публични въпроси е компетентна да разглежда искания или изявления за отвод на съдия или за определянето на съда, който да разгледа делото, включително оплакванията за липсата на независимост на съда или на съдията. Съдът, пред който е образувано делото, изпраща незабавно искането до председателя на колегията за извънреден контрол и публични въпроси, за да бъде разгледано в съответствие с правилата, определени в специални разпоредби. Отправянето на искане до председателя на колегията за извънреден контрол и публични въпроси не спира производството по делото.

3. Искането по параграф 2 не се разглежда, ако се отнася до установяването и преценката на законосъобразността на назначаването на съдия или на легитимността му да упражнява правораздавателни функции.

4. Колегията за извънреден контрол и публични въпроси е компетентна да разглежда жалби за установяване на незаконосъобразността на окончателни съдебни решения на [Sąd Najwyższy (Върховен съд)], общите съдилища, военните съдилища и административните съдилища, включително на [Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд)], ако незаконосъобразността се състои в оспорване на статута на лицето, назначено за съдия, който се е произнесъл по делото.

5. Разпоредбите относно установяването на незаконосъобразност на влязло в сила съдебно решение се прилагат *mutatis mutandis* към производството по делата по параграф 4, а разпоредбите относно възобновяването на съдебно производство, приключило с влязло в сила съдебно решение, се прилагат по наказателните дела. Не е необходимо да се установява *prima facie* правдоподобността или настъпването на вреда, причинена от постановяването на обжалваното съдебно решение.

6. Жалба за установяването на незаконосъобразността на влязлото в сила съдебно решение по параграф 4 може да бъде подадена до колегията за извънреден контрол и публични въпроси, без да се изпраща чрез съда, постановил обжалваното съдебно решение, дори когато една от страните не е изчерпала всички средства за защита, включително искането по извънреден способ пред [Sąd Najwyższy (Върховен съд)]“.

23 Член 27, параграф 1 от изменения закон за Върховния съд предвижда:

„Дисциплинарната колегия е компетентна да разглежда:

1) дисциплинарните дела:

а) отнасящи се до съдии в [Sąd Najwyższy (Върховен съд)];

б) разглеждани от [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] във връзка с дисциплинарни производства по следните закони:

[...]

– Законът [за общите съдилища] [...];

[...]

- 1а) делата относно разрешение за образуване на наказателно производство срещу съдии, помощник-съдии, прокурори и помощник-прокурори или за предварителното им задържане;
- 2) делата по служебни правоотношения и социалноосигурителни правоотношения относно съдии в [Sąd Najwyższy (Върховен съд)];
- 3) делата относно пенсионирането на съдия в [Sąd Najwyższy (Върховен съд)]“.

24 Член 29, параграфи 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд гласи:

„2. При осъществяването на дейността на [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] или на неговите органи не може да се оспорва легитимността на съдилищата, на конституционните органи на държавата и на контролните и правозащитни органи.

3. [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] или друг орган на власт не може да установява, нито да преценява законосъобразността на назначаването на съдия или на произтичащото от това назначаване правомощие да упражнява правораздавателни функции“.

25 Член 45, параграф 3 от този закон предвижда:

„Декларацията, посочена в член 88а от [изменения закон за общите съдилища], се подава от съдиите от [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] до първия председател на [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] и от първия председател на [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] до [KRS]“.

26 Съгласно член 72, параграф 1 от изменения закон за Върховния съд:

„Съдията от [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] носи дисциплинарна отговорност за неизпълнение на служебните задължения (дисциплинарни нарушения), включително при:

- 1) явно и грубо нарушение на закона;
- 2) действия или бездействия, които могат да възпрепятстват или сериозно да накърнят функционирането на съдебен орган;
- 3) актове, които поставят под въпрос наличието на служебно правоотношение на съдия, валидността на назначаването на съдия или легитимността на конституционен орган на Република Полша“.

27 Съгласно член 73, параграф 1 от изменения закон за Върховния съд, дисциплинарната колегия е първа и втора инстанция по дисциплинарни дела по отношение на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд).

28 Член 82 от този закон предвижда:

„1. Ако при разглеждането на касационна или на друга жалба [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] има сериозни съмнения относно тълкуването на правни разпоредби, които са в основата на постановеното решение, той може да спре производството и да отпрати правен въпрос до състав, състоящ се от седем върховни съдии.

2. Когато разглежда дело, по което се поставя правен въпрос, свързан с независимостта на съдия или съд, [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] спира производството и отправя този въпрос до състав, състоящ се от всички членове на колегията за извънреден контрол и публични въпроси.

3. Ако при разглеждането на искане по член 26, параграф 2 [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] има сериозни съмнения относно тълкуването на правните разпоредби, на които трябва да се основава решението, той може да спре производството и да отпрати правен въпрос до състав, състоящ се от всички членове на колегията за извънреден контрол и публични въпроси.

4. При приемането на решение по параграф 2 или 3 колегията за извънреден контрол и публични въпроси не е обвързана от решението на друг съдебен състав на [Sąd Najwyższy (Върховен съд)], дори ако това решение е придобило сила на принцип на правото.

5. Решение, прието от всички членове на колегията за извънреден контрол и публични въпроси на основание параграф 2 или 3, е задължително за всички състави на [Sąd Najwyższy (Върховен съд)]. Всяко отклонение от акт, придобил силата на принцип на правото, изисква повторно произнасяне с решение на пленума на [Sąd Najwyższy (Върховен съд)], като при приемането на това решение трябва да участват най-малко две трети от съдиите във всяка колегия. Член 88 не се прилага“.

Измененият закон за общите съдилища

29 С изменителния закон се изменя Законът за общите съдилища, като по-специално в последния се добавят нови членове 42а и 88а, в член 55 се добавя нов параграф 4, в член 107 се добавят нови точки 2 и 3, а в член 110 се добавя нов параграф 2а.

30 Член 42а от изменения закон за общите съдилища гласи:

„1. При осъществяването на дейността на съдилищата или на органите на съдилищата не може да се оспорва легитимността на съдилищата, на конституционните органи на държавата и на контролните и правозащитни органи.

2. Общ съд или друг орган не може да установява, нито да преценява законосъобразността на назначаването на съдия или на произтичащото от това назначаване правомощие да упражнява правораздавателни функции“.

31 Член 55 от този закон предвижда, че:

„1. Съдия от общите съдилища е лице, което е назначено на такава длъжност от президента на Републиката и което е положило клетва пред последния.

2. Съдиите от общите съдилища се назначават на следните длъжности:

- 1) съдия в [sąd rejonowy (районен съд)],
- 2) съдия в [sąd okręgowy (окръжен съд)],
- 3) съдия в [sąd apelacyjny (апелативен съд)]

3. При назначаването на дадено лице на длъжността съдия президентът на Републиката определя мястото му на работа (седалище). Промяната на седалището може да се извърши без промяна на мястото на работа в случаите и по реда, предвидени в член 75.

4. Съдиите могат да се произнасят по всички дела в съда, в който са назначени, както и в други съдилища в определените от закона случаи (компетентност на съда). Разпоредбите относно разпределянето на делата и определянето и изменението на съдебните състави не ограничават компетентността на съдията и не могат да се изтъкват като основание да се установи незаконността на съдебен състав, ненадлежащото формиране на даден съд или липсата на оправомощаване или компетентност на дадено лице да се произнася като част от него“.

32 Член 80 от посочения закон гласи:

„1. Съдите могат да бъдат арестувани или срещу тях да се провежда наказателно преследване само с разрешение на компетентния дисциплинарен съд. Тази разпоредба не се отнася до арестуването при залавяне на извършителя на местопрестъплението, ако арестуването е абсолютно необходимо, за да се гарантира правилното протичане на производството. До приемането на решение, с което се разрешава образуването на наказателно производство срещу съдия, могат да се предприемат само неотложни действия.

[...]

2с. Дисциплинарният съд приема решение, с което се разрешава да бъде образувано наказателно производство срещу съдия, ако подозренията срещу него са достатъчно обосновани. При произнасянето с решението относно разрешението за образуване на наказателно производство срещу съдията се излагат и мотивите за това.

2d. Дисциплинарният съд разглежда искането за предоставяне на разрешение за образуване на наказателно производство срещу съдия в 14-дневен срок от получаването му.

[...]“.

33 Съгласно член 88а от изменения закон за общите съдилища:

„1. Всеки съдия е длъжен да подаде писмена декларация, в която да декларира:

- 1) членството си в сдружения, включително наименованието и седалището на сдружението, заеманата длъжност и периода на членуване;

- 2) изпълняваните функции във фондации с нестопанска дейност, включително продължителността, както и наименованието и седалището на фондацията;
- 3) принадлежността си към политически партии отпреди назначаването си за съдия и принадлежността си към политическа партия, когато е встъпил в длъжност съдия преди 29 декември 1989 г., както и периода на членуване, наименование на партията и изпълнявани функции.

2. Декларациите по параграф 1 се подават от съдиите до председателя на компетентния [sąd apelacyjny (апелативен съд)] и от председателите на [sąd apelacyjny (апелативни съдилища)] до министъра на правосъдието.

3. Декларациите, посочени в параграф 1, се подават в срок от 30 дни от датата на встъпване в длъжност на съдията и в срок от 30 дни от датата на възникване или прекратяване на обстоятелствата, посочени в параграф 1.

4. Информацията, съдържаща се в декларациите, посочени в параграф 1, е публична и се публикува в [Biuletyn Informacji Publicznej (Бюлетин за публична информация), посочен в [Ustawa o dostępie do informacji publicznej (Закон за достъп до обществена информация) от 6 септември 2001 г. (Dz. U., бр. 112, позиция 1198)], не по-късно от 30 дни от датата на подаване на декларацията до компетентния орган“.

34 Член 107, параграф 1 от изменения закон за общите съдилища гласи:

„Съдията носи дисциплинарна отговорност за неизпълнение на служебните задължения (дисциплинарни нарушения), включително при:

- 1) явно и грубо нарушение на закона;
- 2) действия или бездействия, които могат да възпрепятстват или сериозно да накърнят функционирането на съдебен орган;
- 3) актове, които поставят под въпрос наличието на служебно правоотношение на съдия, валидността на назначаването на съдия или легитимността на конституционен орган на Република Полша;

[...]“.

35 Съгласно член 110, параграф 2а от този закон:

„[...] По делата по член 80 [...] компетентен да разгледа делото като първа инстанция е [Sąd Najwyższy (Върховен съд)], заседаващ в състав от един съдия от дисциплинарната колегия, а като втора инстанция — [Sąd Najwyższy (Върховен съд)] в състав от трима съдии от дисциплинарната колегия“.

36 Член 129, параграфи 1—3 от посочения закон гласи:

„1. Дисциплинарният съд може временно да отстрани от длъжност съдия, срещу когото е образувано дисциплинарно производство или производство за лишаване от права, а също

и ако е постановил решение, с което разрешава да бъде образувано наказателно производство срещу съответния съдия.

2. Ако дисциплинарният съд постанови решение, с което разрешава да бъде образувано наказателно производство срещу съответния съдия за умишлено престъпление от общ характер, същият съд временно го отстранява от длъжност по служебен ред.

3. Когато отстранява съдия временно от длъжност, дисциплинарният съд намалява с между 25 % и 50 % размера на неговото възнаграждение, докато трае временното отстраняване; това не се отнася за лицата, по отношение на които е образувано производство за лишаване от права“.

Измененият закон за административните съдилища

37 С изменителния закон се изменя Законът за административните съдилища, като по-специално в член 5 се добавят нови параграфи 1а и 1б и в член 8 се добавя нов параграф 2, а член 29, параграф 1 и член 49, параграф 1 се изменят.

38 Съгласно 5, параграфи 1а и 1б от изменения закон за административните съдилища:

„1а. В рамките на дейността на административен съд или на неговите органи не може да се оспорва легитимността на съдилищата, на конституционните органи на държавата и на контролните и правозащитни органи.

1б. Административен съд или друг орган на власт не може да установява, нито да преценява законосъобразността на назначаването на съдия или на произтичащото от това назначаване правомощие да упражнява правораздавателни функции“.

39 Член 8, параграф 2 от изменения закон за административните съдилища предвижда:

„Декларацията, посочена в член 88а от [изменения закон за общите съдилища], се подава от съдиите от [wojewódzki sąd administracyjny (областен административен съд)] до компетентния председател на областния административен съд, от председателя на областния административен съд и съдиите от [Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд)] до председателя на [Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд)] и от председателя на [Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд)] — до [KRS]“.

40 Съгласно член 29, параграф 1 от изменения закон за административните съдилища дисциплинарните нарушения по член 107, параграф 1, точки 2 и 3 от изменения закон за общите съдилища се отнасят и до съдиите в административните съдилища.

41 Съгласно член 49, параграф 1 от изменения закон за административните съдилища дисциплинарните нарушения, предвидени в член 72, параграф 1 от изменения закон за Върховния съд се отнасят и до съдиите в Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд).

Преходни разпоредби на изменителния закон

- 42 Съгласно член 8 от изменителния закон член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища се прилага и по дела, образувани или приключили преди датата на влизане в сила на изменителния закон.
- 43 Съгласно член 10 от изменителния закон:
- „1. Разпоредбите на [Закона за Върховния съд], в редакцията му съгласно настоящия закон, се прилагат и по делата, разглеждани от колегията за извънреден контрол и публични въпроси, които са образувани и не са приключили с окончателен съдебен акт, включително с решение, преди датата на влизане в сила на настоящия закон.
2. Съдът, пред който е образувано дело по параграф 1, незабавно, но не по-късно от седем дни след влизането в сила на този закон, го препраща на колегията за извънреден контрол и публични въпроси, която може да не вземе предвид извършените по-рано действия, ако те са пречка разглеждането на делото да продължи в съответствие със закона.
3. Действията, извършени от съдилищата и от страните или от участниците в производството по делата по параграф 1 след датата на влизане в сила на този закон в нарушение на параграф 2, не произвеждат процесуално действие“.

Досъдебната процедура

- 44 Като счита, че с приемането на изменителния закон Република Полша не е изпълнила на различни основания задълженията си по член 19, параграф 1 втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата и принципа на предимство на правото на Съюза, по член 267 ДФЕС, по член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата, по член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д) и параграф 3 и член 9 от ОРЗД, както и тези, произтичащи от принципа на предимство на правото на Съюза, Комисията изпраща официално уведомително писмо до тази държава членка. Последната отговаря с писмо от 29 юни 2020 г., в което оспорва всяко твърдяно нарушение на правото на Съюза.
- 45 На 30 октомври 2020 г. Комисията приема мотивирано становище, в което поддържа, че въведеният с изменителния закон режим нарушава посочените в предходната точка разпоредби на правото на Съюза. В съответствие с това Комисията приканва Република Полша да вземе необходимите мерки за съобразяване с мотивираното становище в срок от два месеца, считано от получаването му.
- 46 Предвид увеличаването на броя на висящите пред дисциплинарната колегия дела във връзка с искания да се разреши образуването на наказателно производство срещу съдии, с писмо от 1 ноември 2020 г. Комисията отправя до полските власти различни въпроси, на които последните отговарят на 13 ноември 2020 г.
- 47 На 3 декември 2020 г. Комисията изпраща на Република Полша допълнително официално уведомително писмо, в което изтъква, че като е поверила съгласно член 27, параграф 1, точки 1а, 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд на дисциплинарната колегия, чиято независимост и безпристрастност не са гарантирани, компетентността за разглеждане на

дела, които имат пряко отражение върху статута на съдиите и помощник-съдиите и изпълняването на функциите им, тази държава членка е нарушила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.

- 48 С писмо от 30 декември 2020 г. Република Полша отговаря на мотивираното становище на Комисията от 30 октомври 2020 г., като оспорва наличието на твърдяното неизпълнение на задължения.
- 49 С писмо от 4 януари 2021 г. тази държава членка отговаря на допълнителното официално уведомително писмо от 3 декември 2020 г., като поддържа, че изложените от Комисията в това писмо твърдения за нарушения също са неоснователни.
- 50 На 27 януари 2021 г. Комисията изпраща на Република Полша допълнително мотивирано становище, в което поддържа твърденията за нарушения, формулирани в допълнителното официално уведомително писмо. Поради това тази институция приканва Република Полша да вземе необходимите мерки за съобразяване с допълнителното мотивирано становище в срок от един месец, считано от получаването му.
- 51 С писмо от 26 февруари 2021 г. Република Полша отговаря на посоченото допълнително мотивирано становище на Комисията, като оспорва изложените в него твърдения за нарушения.
- 52 При тези обстоятелства Комисията решава да предяви настоящия иск.

Производството пред Съда

- 53 С отделен документ, подаден в секретариата на Съда на 1 април 2021 г., Комисията подава молба за постановяване на временни мерки на основание член 279 ДФЕС.
- 54 С определение от 14 юли 2021 г., Комисия/Полша (С-204/21 R, EU:C:2021:593), заместник-председателят на Съда уважава тази молба до произнасяне на настоящото решение, като по същество задължава Република Полша да спре както прилагането на националните разпоредби, посочени в първо до четвърто тире от петитума на исковата молба на Комисията, възпроизведени в точка 1 от настоящото решение, така и последиците от решенията на дисциплинарната колегия, с които се разрешава образуването на наказателно производство срещу съдия или арестуването му.
- 55 С молба, подадена в секретариата на Съда на 16 август 2021 г., Република Полша иска това определение да бъде отменено. Искането е отхвърлено с определение на заместник-председателя на Съда от 6 октомври 2021 г., Полша/Комисия (С-204/21 R, EU:C:2021:834).
- 56 С документ, подаден в секретариата на Съда на 7 септември 2021 г., Комисията подава нова молба за постановяване на временни мерки, като иска Република Полша да бъде осъдена да заплаща подневна периодична имуществена санкция. Уважавайки тази молба с определение от 27 октомври 2021 г., Комисия/Полша (С-204/21 R, EU:C:2021:878), заместник-председателят на Съда налага на Република Полша периодична имуществена санкция в размер на 1 000 000 EUR на ден, платими на Европейската комисия, считано от датата на връчване на Република Полша на това определение до датата на изпълнение от

тази държава членка на задълженията, произтичащи от определението на заместник-председателя на Съда, посочено в точка 54 от настоящото решение, или при липса на такова изпълнение — до датата на обявяването на настоящото решение. С определение на заместник-председателя на Съда от 21 април 2023 г., Комисия/Полша (Независимост и личен живот на съдиите) (С-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), размерът на наложената периодична имуществена санкция е намален на 500 000 EUR на ден, считано от датата на подписването на посоченото определение.

- 57 С определения на председателя на Съда от 30 септември 2021 г. Кралство Белгия, Кралство Дания, Кралство Нидерландия, Република Финландия и Кралство Швеция са допуснати да встъпят в производството в подкрепа на исканията на Комисията.

По иска

- 58 Искът на Комисията съдържа пет твърдения за нарушения. Първите три оплаквания са нарушения на разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и на член 267 ДФЕС, като първото и второто оплакване са насочени освен това към установяване на нарушение на принципа на предимство на правото на Съюза. Четвъртото оплакване е нарушение на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС. Петото оплакване е нарушение на член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата, както и на член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д) и параграф 3 и член 9, параграф 1 от ОРЗД.
- 59 Република Полша оспорва всички твърдения за неизпълнение на задължения и моли искът на Комисията да бъде отхвърлен.

По компетентността на Съда, принципите на правовата държава и независимостта на съдебната власт и предимството на правото на Съюза

- 60 В писмената си дуплика Република Полша се позовава на решение от 14 юли 2021 г. (дело Р 7/20) на Trybunał Konstytucyjny (Конституционен съд, Полша), в което, от една страна, основавайки се на разпоредбите на член 4, параграфи 1 и 2 и на член 5, параграф 1 ДЕС, и по-специално на принципа на предоставената компетентност и на задължението на Съюза да зачита националната идентичност на държавите членки, Конституционният съд на Полша приема, че член 4, параграф 3, второ изречение ДЕС във връзка с член 279 ДФЕС, както е тълкуван от Съда в определение от 8 април 2020 г., Комисия/Полша (С-791/19 R, EU:C:2020:277), е несъвместим с няколко разпоредби на Конституцията. От друга страна, според Trybunał Konstytucyjny (Конституционен съд), като е приел с това определение временни мерки относно организацията и компетентността на полските съдилища, както и относно производството пред тях, и като по този начин е наложил задължения на Република Полша, Съдът се е произнесъл *ultra vires*. Поради това такива мерки не били обхванати от прогласените в член 91, параграфи 1—3 от Конституцията принципи на предимство и на пряка приложимост на правото на Съюза. В посоченото решение от 14 юли 2021 г., Trybunał Konstytucyjny (Конституционен съд) приема също, че в случай на противоречие между неговите решения и тези на Съда Trybunał Konstytucyjny (Конституционен съд) трябва да има „последната дума“ по делата с принципно значение, спадащи към полския конституционен ред.

- 61 По този начин, както е видно от писмената ѝ дуплика, Република Полша по същество иска да оспори както наличието на твърдяното в иска на Комисията неизпълнение на задължения, и по-специално тези за нарушения на член 19, параграф 1 ДЕС във връзка с член 47 от Хартата и на принципа на предимство на правото на Съюза, така и компетентността на Съда да се произнесе по такъв иск. Според тази държава членка от съдебната практика, установена с решението на Trybunał Konstytucyjny (Конституционен съд) от 14 юли 2021 г., всъщност следва, че уважаването на изложените от Комисията твърдения за нарушения би означавало Съдът да превиши собствената си компетентност и тази на Съюза. Подобно решение би засегнало, от една страна, изключителната компетентност на Република Полша в областта на организацията на правораздаването в нарушение на принципа на предоставената компетентност на Съюза, и от друга страна, националната идентичност, присъща на основните политически и конституционни структури на тази държава членка, в нарушение на разпоредбите на член 4, параграф 2 ДЕС.
- 62 В това отношение обаче е важно най-напред да се припомни, че контролът за спазването от страна на държавите членки на изискванията, произтичащи от член 2 и член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, е изцяло от компетентността на Съда, по-специално когато той е сезиран, както в настоящия случай, с иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен от Комисията на основание член 258 ДФЕС (вж. в този смисъл решение от 16 февруари 2022 г., Унгария/Парламент и Съвет, С-156/21, EU:C:2022:97, т. 161 и цитираната съдебна практика).
- 63 Що се отнася до обхвата на тези разпоредби, от постоянната практика на Съда следва, че макар организацията на правосъдието в държавите членки, по-специално създаването, формирането на състава, правомощията и функционирането на националните съдилища, както и правилата, уреждащи процедурата по назначаване на съдиите, а също и тези относно техния статут и упражняването на функциите им, да са от компетентността на държавите членки, същите все пак остават длъжни при упражняването на тази компетентност да спазват задълженията, които произтичат за тях от правото на Съюза, и по-конкретно от членове 2 и 19 ДЕС (вж. в този смисъл решения от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, EU:C:2021:596, т. 56, 60—62 и 95 и цитираната съдебна практика, и от 22 февруари 2022 г., RS (Действие на решенията на конституционен съд), С-430/21, EU:C:2022:99, т. 38 и цитирана съдебна практика).
- 64 Съгласно член 2 ДЕС Съюзът се основава на ценности, които са общи за държавите членки, а съгласно член 49 ДЕС зачитането на тези ценности представлява предварително условие за присъединяването към Съюза на всяка европейска държава, която поиска да стане членка на Съюза (решение от 16 февруари 2022 г., Унгария/Парламент и Съвет, С-156/21, EU:C:2022:97, т. 124 и цитираната съдебна практика).
- 65 Впрочем следва да се припомни, че за да може да се присъедини към Съюза, Република Полша е трябвало да изпълни установените от Европейския съвет в Копенхаген на 21 и 22 юни 1993 г. критерии, на които трябва да отговарят държавите кандидатки за присъединяване. Тези критерии изискват по-специално държавата кандидат „да осигури стабилност на институциите, гарантиращи демокрацията, върховенството на закона, зачитането на правата на човека, зачитането и закрилата на малцинствата“ (решение от 29 март 2022 г., Getin Noble Bank, С-132/20, EU:C:2022:235, т. 104).

- 66 Както Съдът многократно е подчертавал, Съюзът обединява държави, които свободно и доброволно са възприели посочените в член 2 ДЕС общи ценности, зачитат тези ценности и се ангажират да ги насърчават. Освен това, взаимното доверие между държавите членки, и в частност между техните съдилища, почива на основополагащото схващане, че държавите членки споделят тези общи ценности (вж. в този смисъл решение от 15 юли 2021 г., Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, EU:C:2021:596, т. 50 и цитираната съдебна практика).
- 67 Следователно член 2 ДЕС не представлява само посочване на насоки или намерения от политическо естество, а съдържа ценности които са част от самата идентичност на Съюза като общ правен ред и които намират израз в принципи, включващи правно обвързващи задължения за държавите членки (решение от 16 февруари 2022 г., Унгария/Парламент и Съвет, С-156/21, EU:C:2022:97, т. 232).
- 68 От гореизложеното по-специално следва, че зачитането от държава членка на ценностите, прогласени в член 2 ДЕС, представлява условие за упражняването на всички права, произтичащи от прилагането на Договорите спрямо тази държава членка. Всъщност зачитането на тези ценности не може да бъде сведено до задължение, което държавата кандидат трябва да изпълни, за да се присъедини към Съюза, и от което може да се освободи след присъединяването си (решение от 16 февруари 2022 г., Унгария/Парламент и Съвет, С-156/21, EU:C:2022:97, т. 126 и цитираната съдебна практика).
- 69 От своя страна член 19 ДЕС конкретизира правовата държава като ценност, утвърдена с член 2 ДЕС (решение от 27 февруари 2018 г., Associação Sindical dos Juizes Portugueses, С-64/16, EU:C:2018:117, т. 32). Що се отнася по-конкретно до член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, следва да се припомни, че както предвижда тази разпоредба, държавите членки следва да предвидят система от способности за защита и производства, които да гарантират на правните субекти зачитането на правото им на ефективна съдебна защита в областите, обхванати от правото на Съюза. Така посоченият в цитираната разпоредба принцип на ефективната съдебна защита на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, представлява основен принцип на правото на Съюза, който произтича от общите конституционни традиции на държавите членки, провъзгласен е в членове 6 и 13 от ЕКПЧ и понастоящем е потвърден в член 47 от Хартата (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, EU:C:2021:596, т. 52 и цитираната съдебна практика).
- 70 За да се гарантира обаче, че органите, които могат да се произнасят по въпроси относно прилагането или тълкуването на правото на Съюза, могат да осигурят такава ефективна правна защита, от първостепенно значение е запазването на тяхната независимост, което се потвърждава от член 47, втора алинея от Хартата (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, EU:C:2021:596, т. 57 и цитираната съдебна практика).
- 71 Както е постановил Съдът от своя страна, гаранциите за достъп до независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, и по-специално тези, които определят какво е съд и как е съставен, са крайъгълният камък на правото на справедлив процес (решение от 6 октомври 2021 г., W.Ż. (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси на Върховния съд — Назначаване), С-487/19, EU:C:2021:798, т. 126 и цитираната съдебна практика).

- 72 При тези обстоятелства не може основателно да се поддържа, че изискванията за зачитане на ценности и принципи като правовата държава, ефективната съдебна защита и независимостта на съдебната власт, които са условия както за присъединяване, така и за участие в Съюза и са прогласени в член 2 ДЕС и в член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, могат да засегнат националната идентичност на държава членка по смисъла на член 4, параграф 2 ДЕС. От тук следва, че последната разпоредба, която трябва да се тълкува съвместно с разпоредбите на член 2 ДЕС и член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, имащи същия ранг като нея, не освобождава държавите членки от задължението да спазват произтичащите от тези разпоредби изисквания.
- 73 Така Съдът е постановил, че макар, както е видно от член 4, параграф 2 ДЕС, Съюзът да зачита националната идентичност на държавите членки, която е присъща на техните основни политически и конституционни структури, поради което тези държави разполагат с известна свобода на преценка, за да осигурят прилагането на принципите на правовата държава, от това по никакъв начин не следва, че посоченото задължение за постигане на резултат може да е различно в различните държави членки. Всъщност, макар да имат различна национална идентичност, присъща на техните основни политически и конституционни структури, които Съюзът зачита, държавите членки се придържат към понятието „принципи на правовата държава“, което споделят като обща за собствените им конституционни традиции ценност и което са се задължили да зачитат постоянно (решение от 16 февруари 2022 г., Унгария/Парламент и Съвет, С-156/21, ЕУ:С:2022:97, т. 233 и 234).
- 74 От това следва, че при избора на съответния си конституционен модел държавите членки са длъжни да спазват по-специално изискването за независимост на съдилищата, което произтича от член 2 и от член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС (вж. в този смисъл решение от 22 февруари 2022 г., RS (Действие на решенията на конституционен съд), С-430/21, ЕУ:С:2022:99, т. 43 и цитираната съдебна практика). Поради това държавите членки са длъжни по-специално да избягват всяко намаляване на защитата на ценността правова държава в законодателството си в областта на организацията на правосъдието, като се въздържат от приемането на правила, които биха могли да засегнат независимостта на съдиите (вж. в този смисъл решение от 21 декември 2021 г., Euro Vox Promotion и др., С-357/19, С-379/19, С-547/19, С-811/19 и С-840/19, ЕУ:С:2021:1034, т. 162).
- 75 Всъщност в решение от 15 юли 1964 г., Costa (6/64, ЕУ:С:1964:66, стр. 1158—1160), Съдът констатира, че създаването с Договора за ЕИО на собствен правен ред, приет от държавите членки на основата на взаимност, означава, че те не могат да налагат с предимство пред този правен ред последваща едностранно приета мярка, нито да противопоставят на произтичащото от Договора за ЕИО право каквато и да е вътрешноправна разпоредба, без това право да бъде лишено от общностния си характер и без да се постави под съмнение правната основа на самата Общност. Освен това Съдът подчертава, че изпълнителната сила на общностното право не може да бъде различна в различните държави членки в резултат от последващо вътрешно законодателство, без това да застраши постигането на целите на Договора за ЕИО и без да провокира дискриминация на национален признак, забранена от този договор (решение от 22 февруари 2022 г., RS (Действие на решенията на конституционен съд), С-430/21, ЕУ:С:2022:99, т. 48 и цитираната съдебна практика).
- 76 Тези основни характеристики на правния ред на Съюза и значението на дължимото му спазване освен това са потвърдени от безрезервното ратифициране на договорите за изменение на Договора за ЕИО, и по-специално на Договора от Лисабон, за което свидетелства по-конкретно Декларация № 17 относно предимството на правото,

приложена към Заключителния акт на междуправителствената конференция, приела Договора от Лисабон, подписан на 13 декември 2007 г. (ОВ С 326, 2012 г., стр. 346). В този смисъл е и практиката на Съда, постановена след влизането в сила на този договор (вж. в този смисъл решение от 22 февруари 2022 г., RS (Действие на решенията на конституционен съд), С-430/21, EU:C:2022:99, т. 49 и 50 и цитираната съдебна практика).

- 77 От тази съдебна практика следва, че по силата на принципа на предимство на правото на Съюза позоваването от държава членка на разпоредби на националното право, макар и да са конституционни, не би могло да засегне единството и ефективността на правото на Съюза. Всъщност съгласно трайно установената съдебна практика действието на принципа на предимство на правото на Съюза обвързва всички органи на дадена държава членка, в частност без националните разпоредби, в това число и конституционни, да могат да са пречка за това (решения от 17 декември 1970 г., *Internationale Handelsgesellschaft*, 11/70, EU:C:1970:114, т. 3, и от 22 февруари 2022 г., RS (Действие на решенията на конституционен съд), С-430/21, EU:C:2022:99, т. 51 и цитираната съдебна практика). Спазването на посоченото задължение е необходимо по-специално, за да се гарантира зачитането на равенството на държавите членки пред Договорите и е израз на принципа на лоялно сътрудничество, закрепен в член 4, параграф 3 ДЕС (вж. в този смисъл решение от 22 февруари 2022 г., RS (Действие на решенията на конституционен съд), С-430/21, EU:C:2022:99, т. 55 и цитираната съдебна практика).
- 78 Освен това Съдът постановява, че член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, тълкуван с оглед на член 47 от Хартата — който възлага на държавите членки задължение за постигането на ясен и точен резултат, което не е съпроводено с никакво условие, по-специално що се отнася до независимостта и безпристрастността на съдилищата, които трябва да тълкуват и прилагат правото на Съюза, както и до изискването тези съдилища да са предварително създадени със закон — има директен ефект, който предполага да се остави без приложение всяка национална разпоредба, съдебна практика или практика, която противоречи на тези разпоредби на правото на Съюза, както са тълкувани от Съда (вж. в този смисъл решения от 6 октомври 2021 г., *W.Ż.* (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси на Върховния съд — Назначаване), С-487/19, EU:C:2021:798, т. 158 и 159 и цитираната съдебна практика, от 16 февруари 2022 г., *Унгария/Парламент и Съвет*, С-156/21, EU:C:2022:97, т. 162 и цитираната съдебна практика, и от 22 февруари 2022 г., RS (Действие на решенията на конституционен съд), С-430/21, EU:C:2022:99, т. 58 и 59 и цитираната съдебна практика).
- 79 В това отношение е важно накрая да се припомни, че след като Съдът има изключителна компетентност да определя окончателното тълкуване на правото на Съюза, при упражняването на тази компетентност той носи задачата да определи обхвата на принципа на предимство на правото на Съюза с оглед на относимите разпоредби от това право, така че този обхват не може да зависи от тълкуването на разпоредби на националното право, нито от възприетото от национална юрисдикция тълкуване на разпоредби от правото на Съюза, което не съответства на тълкуването на Съда (решение от 22 февруари 2022 г. (Действие на решенията на конституционен съд), С-430/21, EU:C:2022:99, т. 52 и цитираната съдебна практика). Ето защо при необходимост съответният национален съд следва да измени собствената си съдебна практика, която би се оказала несъвместима с правото на Съюза, както е тълкувано от Съда (вж. в този смисъл решения от 19 април 2016 г., *DI*, С-441/14, EU:C:2016:278, т. 33 и 34, и от 6 ноември 2018 г., *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften*, С-684/16, EU:C:2018:874, т. 60).

80 С оглед на всичко изложено по-горе следва да се констатира, че противно на твърденията на Република Полша, нито принципите, прогласени в член 4, параграфи 1 и 2 и член 5, параграф 1 ДЕС, нито практиката на национален конституционен съд като посочената в точка 60 от настоящото решение могат да попречат на това националните разпоредби, оспорени от Комисията в рамките на иска ѝ, да бъдат предмет на контрол от страна на Съда, по-специално от гледна точка на разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и на принципа на предимство на правото на Съюза.

Относно запазването на предмета на спора

81 В съдебното заседание Република Полша посочва неотдавнашното приемане на Ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Закон за изменение на Закона за Върховния съд и на някои други закони), от 9 юни 2022 г. (Dz. U., позиция 1259), който влиза в сила на 15 юли същата година и има за предмет по-специално да разпусне дисциплинарната колегия, посочена в четвъртото твърдение за нарушение на Комисията. Този закон също така изменял, като уточнявал текста на националните разпоредби, предмет на първото и третото твърдение за нарушение. При тези обстоятелства Република Полша изтъква, че продължаването на производството не е обосновано, що се отнася до първото, третото и четвъртото твърдение за нарушение.

82 В това отношение е достатъчно обаче да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика наличието на неизпълнение на задължения от държава членка трябва да се преценява с оглед на положението на съответната държава членка към момента на изтичане на срока, даден в мотивираното становище, и че последващи промени не се вземат предвид от Съда (решение от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), С-619/18, EU:C:2019:531, т. 30 и цитираната съдебна практика).

83 В случая е безспорно, че към датите, на които са изтекли определените от Комисията в мотивираното становище и в допълнителното мотивирано становище срокове, всички национални разпоредби, които тази институция оспорва в иска си, са все още в сила. Ето защо Съдът следва да се произнесе по всички твърдения за нарушения, повдигнати в рамките на този иск.

По четвъртото твърдение за нарушение

Доводи на страните

84 С четвъртото си твърдение за нарушение, което следва да се разгледа на първо място, Комисията иска да се установи нарушение на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, поради това, че Република Полша не е изпълнила задължението си да гарантира независимостта и безпристрастността на дисциплинарната колегия, доколкото като „юрисдикция“ последната е част от полската съдебна система в „областите, обхванати от правото на Съюза“ по смисъла на тази разпоредба, и на нея е възложена изключителна компетентност да се произнася по някои дела относно статута и изпълнението на функциите на съдиите, което може да засегне тяхната независимост.

- 85 В това отношение в исковата си молба Комисията се позовава на решение от 19 ноември 2019 г., А. К. и др. (Независимост на дисциплинарната колегия на Върховния съд) (С-585/18, С-624/18 и С-625/18, наричано по-нататък „решение А. К. и др.“, ЕУ:С:2019:982), както и на решение от 5 декември 2019 г. (III РО 7/18) и на определенията от 15 януари 2020 г. (III РО 8/18 и III РО 9/18) на Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) (Върховен съд, колегия по трудови и социалноосигурителни спорове, Полша), който е запитващата юрисдикция по делата, по които е постановено решението А. К. и др. От тези съдебни актове следва, че една цялостна оценка, отнасяща се по-специално до контекста и условията, при които е създадена дисциплинарната колегия, до нейния състав, начина на назначаване на членовете ѝ и до участието на KRS при формирането на нейния нов състав, както и относно някои от нейните характеристики и възложените ѝ конкретни правомощия, може да породи оправдани съмнения у правните субекти относно независимостта и безпристрастността на тази колегия.
- 86 Като възлагал на дисциплинарната колегия компетентност, от една страна, да разрешава образуването на наказателни производства срещу съдии и помощник-съдии, както и евентуалното им арестуване и задържане, и да взема решения в такива случаи за временното им отстраняване от длъжност и за намаляване на възнаграждението им, както и, от друга страна, да разглежда дела по служебни и социалноосигурителни правоотношения или относно пенсионирането на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд), член 27, параграф 1, точки 1а, 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд не позволявал да се гарантират независимостта и безпристрастността на тези съдии, по-специално с оглед на неправомерен външен натиск, нито следователно правото на правните субекти на ефективни правни средства за защита в областите, обхванати от правото на Съюза.
- 87 В писмената си реплика Комисията добавя, че междуременно основателността на четвъртото твърдение за нарушение се потвърждава от изводите, произтичащи от решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите) (С-791/19, ЕУ:С:2021:596). Освен това в решението си от 22 юли 2021 г., *Reczkowicz* с/у Полша (СЕ:ЕCHR:2021:0722JUD004344719), Европейският съд по правата на човека постановява, че дисциплинарната колегия не е съд, създаден в съответствие със закона, по смисъла на член 6 от ЕКПЧ.
- 88 В своя защита Република Полша поддържа, че както процедурата по назначаване на членовете на дисциплинарната колегия, така и другите гаранции, с които те се ползват след назначаването си, могат да гарантират независимостта на тази колегия.
- 89 Всъщност, от една страна, условията, на които трябва да отговарят кандидатите за длъжността съдия в Sąd Najwyższy (Върховен съд), били подробно определени в националното право и процедурата по назначаването им предполагала подбор от KRS след публикуване на публична покана за подаване на кандидатури, въз основа на който този орган правел предложение за назначаване на одобрените кандидати. Тази процедура приключвала с приемането на акт за назначаване от президента на Републиката, който не бил длъжен да се съобрази с предложението на KRS. Що се отнася до новия състав на KRS, чиято конституционносъобразност била потвърдена от Trybunał Konstytucyjny (Конституционен съд), той изобщо не се различавал от този на националните съдебни съвети, създадени в други държави членки. Освен това участието на законодателната власт при назначаването на членовете на KRS допринасяло за укрепване на демократичната легитимност на този орган, а новият му състав позволявал да се осигури по-добра представителност на полските магистрати.

- 90 От друга страна, след като бъдат назначени, членовете на дисциплинарната колегия се ползвали от гаранции, свързани по-специално с неопределената продължителност на техния мандат, с несменяемостта, имунитета, задължението им да останат аполитични, както и с различни професионални несъвместимости и получаването на особено високо възнаграждение.

Съображения на Съда

- 91 Както е припомнено в точки 69—71 от настоящото решение, член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС задължава държавите членки да предвидят система от способности за защита и производства, които да гарантират на правните субекти зачитането на правото им на ефективна съдебна защита в областите, обхванати от правото на Съюза, като по-специално гарантират, че органите, които следва да се произнасят като юрисдикции по въпроси относно прилагането или тълкуването на това право, отговарят на изискванията, позволяващи да се осигури такова спазване, сред които е и изискването, свързано с независимостта и безпристрастността на тези органи.
- 92 Безспорно е обаче, че както Sąd Najwyższy (Върховен съд), и в частност дисциплинарната колегия към него, така и полските общи и административни съдилища могат да се произнасят по въпроси относно прилагането или тълкуването на правото на Съюза като „юрисдикции“ по смисъла на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, така че тези юрисдикции трябва да изпълняват изискванията на ефективната съдебна защита (вж. в този смисъл решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, ЕУ:С:2021:59, т. 55 и цитираната съдебна практика).
- 93 Освен това съгласно постоянната практика на Съда изискваните от правото на Съюза гаранции за независимост и безпристрастност налагат наличието на правила — по-конкретно за състава на органа, за назначаването, срока на упражняване на функциите, както и основанията за самоотвод, отвод и освобождаване от длъжност на членовете му — които позволяват да се отстрани всяко оправдано съмнение у правните субекти в неподатливостта на този орган на влиянието на външни фактори и в неутралността му по отношение на противопоставящите се интереси (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, ЕУ:С:2021:59, т. 59 и цитираната съдебна практика).
- 94 В това отношение е важно съдиите да са защитени от външна намеса или натиск, които могат да застрашат тяхната независимост. Правилата, приложими към статута на съдиите и упражняването на техните функции, трябва по-специално да позволяват да се изключи не само всяко пряко влияние под формата на инструкции, но и всички форми на косвено влияние, които биха могли да насочват решенията на съответните съдии, и по този начин да не се допуска положение, при което тези съдии не изглеждат независими или безпристрастни, което би могло да накърни доверието, което правосъдието трябва да вдъхва у правните субекти в едно демократично общество и в една правова държава (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, ЕУ:С:2021:59, т. 60 и цитираната съдебна практика).
- 95 Що се отнася по-специално до правилата относно дисциплинарния режим на съдиите, от постоянната практика на Съда следва също, че изискването за независимост, произтичащо от правото на Съюза, и по-специално от член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, налага този режим да предоставя необходимите гаранции за пълното избягване на риска от използване

на подобен режим като система за политически контрол на съдържанието на съдебните актове. В това отношение въвеждането на правила, определящи по-конкретно както действията, които представляват дисциплинарни нарушения, така и конкретно приложимите санкции, които предвиждат намесата на независим орган по реда на производство, гарантиращо изцяло прогласените в членове 47 и 48 от Хартата права, по-конкретно правото на защита, и които закрепват възможността за оспорване пред съд на решенията на дисциплинарните органи, представлява набор от съществени гаранции за целите на опазването на независимостта на съдебната власт (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, ЕУ:С:2021:59, т. 61 и цитираната съдебна практика).

- 96 По принцип обаче същото трябва да важи *mutatis mutandis*, що се отнася до други правила, свързани със статута на съдиите и упражняването на техните функции, като тези, уреждащи снемането на техния имунитет срещу наказателно преследване, когато, както в случая, такъв имунитет е предвиден в съответното национално право (вж. в този смисъл решение от 18 май 2021 г., *Asociația „Forumul Judecătorilor din România“* и др., С-83/19, С-127/19, С-195/19, С-291/19, С-355/19 и С-397/19, ЕУ:С:2021:393, т. 213).
- 97 Всъщност, както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 206 от заключението си, прилагането на такива правила може да има съществени последици както за развитието на кариерата на съдиите, така и за условията им на живот. Това със сигурност се отнася за правила като тези, чието прилагане или проверка са поверени на дисциплинарната колегия съгласно член 27, параграф 1, точки 1а, 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд, доколкото прилагането им може да доведе до разрешение за образуване на наказателно производство срещу съответните съдии, за тяхното задържане и налагане на мярка за неотклонение задържане под стража, както и до временното им отстраняване от длъжност и намаляване на възнаграждението им.
- 98 Това се отнася и за решенията, свързани с основни аспекти на приложимия към тези съдии трудовоправен или социалноосигурителен режим, като например правата им на възнаграждение, отпуск или социална закрила, или относно евентуалното им ранно пенсиониране, по-специално по медицински причини.
- 99 При тези условия правният ред на съответната държава членка трябва да съдържа гаранции, годни да избегнат всякакъв риск от използване на такива правила или решения като система за политически контрол на съдържанието на съдебните решения или като инструмент за натиск и сплашване на съдии, който може по-специално да създаде впечатление за липса на независимост или безпристрастност у тях, което може да накърни доверието, което правосъдието трябва да вдъхва на правните субекти в едно демократично общество и в една правова държава (вж. в този смисъл решение от 18 май 2021 г., *Asociația „Forumul Judecătorilor din România“* и др., С-83/19, С-127/19, С-195/19, С-291/19, С-355/19 и С-397/19, ЕУ:С:2021:393, т. 216).
- 100 Ето защо за тази цел е важно — както бе припомнено в точка 95 от настоящото решение във връзка с правилата, приложими към дисциплинарния режим на съдиите — решенията, с които се разрешава образуването на наказателно производство срещу съответните съдии, тяхното задържане и налагане на мярка за неотклонение задържане под стража, както и временното им отстраняване от длъжност или намаляването на възнаграждението им, или решенията, отнасящи се до основни аспекти на приложимия към тези съдии трудовоправен и социалноосигурителен режим и на пенсионирането им, да се приемат или контролират от

орган, който на свой ред отговаря на гаранциите, присъщи за ефективната съдебна защита, сред които и гаранцията за независимост (вж. по аналогия решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, ЕУ:С:2021:59, т. 80 и цитираната съдебна практика).

- 101 В това отношение следва по-специално да се подчертае, че само потенциалният риск за съдиите да бъде поискано и разрешено образуването на наказателно производство пред орган, чиято независимост не е гарантирана, може да засегне тяхната собствена независимост (вж. по аналогия решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, ЕУ:С:2021:59, т. 82 и цитираната съдебна практика). Същото се отнася и до риска такъв орган да вземе решение за евентуално отстраняване на съдиите от длъжност, за намаляване на възнаграждението им или за по-ранното им пенсиониране или да се произнесе по други съществени аспекти на приложимия към тях трудовоправен и социалноосигурителен режим.
- 102 В случая обаче следва да се припомни, че с оглед на всички обстоятелства и съображения, посочени в точки 89—110 от решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите) (С-791/19, ЕУ:С:2021:596), към които с основание се препраща, в точка 112 от това решение Съдът постановява, че разгледани заедно, конкретният контекст и обективните условия, при които е създадена дисциплинарната колегия, нейните характеристики и начинът на назначаване на членовете ѝ биха могли да породят у правните субекти оправдани съмнения в неподатливостта на този орган на влиянието на външни фактори, и по-конкретно на пряко или непряко влияние от полската законодателна и изпълнителна власт, както и в неутралността му по отношение на противопоставящите се интереси, и в този смисъл биха могли да станат причина посоченият орган да не създава впечатление за независимост или за безпристрастност и с това потенциално да се накърни доверието, което правосъдието трябва да вдъхва на правните субекти в едно демократично общество и в една правова държава.
- 103 При тези условия четвъртото твърдение за нарушение следва да бъде уважено.

По третото твърдение за нарушение

Доводи на страните

- 104 Третото твърдение за нарушение, което следва да се разгледа на второ място, се състои от две части.
- 105 С първата част от това твърдение за нарушение Комисията оспорва съвместимостта с правото на Съюза на разпоредбите на член 72, параграф 1, точки 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд и на член 107, параграф 1, точки 2 и 3 от изменения закон за общите съдилища, с които като дисциплинарни нарушения по отношение на съдиите от Sąd Najwyższy (Върховен съд) и съдиите от общите съдилища се квалифицират, от една страна, действията или бездействията, които могат да възпрепятстват или сериозно да накърнят функционирането на съдебния орган, и от друга страна, актовете, които поставят под въпрос наличието на служебно правоотношение на съдия, валидността на назначаването на съдия или легитимността на конституционен орган на Република Полша. В това отношение Комисията уточнява, че както следва от член 29, параграф 1 и от член 49,

параграф 1 от изменения закон за административните съдилища, разпоредбите на член 107, параграф 1, точки 2 и 3 от изменения закон за общите съдилища се прилагат и по отношение на съдиите от административните съдилища.

- 106 Според Комисията тези национални разпоредби нарушават, на първо място, разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, тъй като имат за цел да попречат на всички засегнати съдии, под страх от дисциплинарни наказания, които могат да стигнат до освобождаване от длъжност, да правят преценки, каквито те все пак са длъжни да правят съгласно практиката на Съда, по отношение на това дали по делата, свързани с индивидуални права, произтичащи от правото на Съюза, правото на правните субекти делото им да бъде гледано от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, може да бъде гарантирано или не е било нарушено.
- 107 Докато дисциплинарното нарушение би трябвало винаги да е формулирано ясно и точно, изразите „могат да възпрепятстват“ или „сериозно да накърнят“ функционирането на съдебен орган, съдържащи се в член 72, параграф 1, точка 2 от изменения закон за Върховния съд и в член 107, параграф 1, точка 2 от изменения закон за общите съдилища, не отговаряли на това изискване.
- 108 Така например този текст позволявал да се приеме, че е налице нарушение съгласно посочените национални разпоредби, когато вместо да препрати разглеждането на искане за отвод на колегията за извънреден контрол и публични въпроси, както изисква член 26, параграф 2 от изменения закон за Върховния съд, съдебният орган сам разглежда въпроса дали съответният съдия е независим и постановява, че в случая това не е така, основавайки се на практиката на Съда.
- 109 Същото важи и когато в съответствие със задълженията си, произтичащи от решението А. К. и др., национален съд прилага по отношение на друг съд, който трябва да се произнесе по дадено дело, критериите, установени от Съда в точки 132—154 от това решение, и съобразно посочените критерии решава, от една страна, да остави без приложение националната разпоредба, предоставяща компетентност на последния съд поради липсата на независимост на този съд, и от друга страна, да препрати съответното дело на трети съд, предлагащ такива гаранции за независимост. Всъщност подобна постъпка от страна на съда би могла да се счита за действие или бездействие, което може да възпрепятства или сериозно да накърни функционирането на съдебен орган по смисъла на оспорваните национални разпоредби.
- 110 Що се отнася до актовете, посочени в член 72, параграф 1, точка 3 от изменения закон за Върховния съд и в член 107, параграф 1, точка 3 от изменения закон за общите съдилища, те по-специално биха могли да включват не само оспорването на самата валидност на акта за назначаване на съдия, но по-общо и всяка отрицателна оценка относно редовността на процедурата по назначаването му с цел да се провери дали е спазено изискването на правото на Съюза за съд, предварително създаден със закон. Така съответното нарушение можело да се счита за извършено например когато съд, който се произнася като въззивна инстанция, установи, че първоинстанционният съд не е съд, предварително създаден със закон поради условията и реда за назначаване на съдиите в него, и по тази причина отмени решението на този съд.

- 111 В това отношение по-специално от точки 133 и 134 от решение А. К. и др. следвало, че при проверката, описана в точка 109 от настоящото решение, която всеки национален съд трябва да извърши, е необходимо по-специално той да може да се увери, че материалноправните условия и процесуалните правила за приемане на назначенията на съдиите в състава на съда, чиято независимост е поставена под съмнение, са такива, че не могат да породят у правните субекти оправдани съмнения относно неподатливостта на съответните съдии на влиянието на външни фактори и неутралността им по отношение на наличните интереси след тяхното назначаване. За самото извършване на такава проверка обаче също можело да се наложи дисциплинарно наказание въз основа на оспорваните национални разпоредби.
- 112 Освен това от изложението на мотивите към законопроекта, довел до приемането на изменителния закон, следвало, че така установените нови дисциплинарни нарушения имали за основна цел да защитят съдебната власт и конституционните органи на държавата от оспорванията, направени от собствените им органи.
- 113 Освен това тези нови нарушения се отнасяли до съдържанието на съдебните актове, въпреки че изискването за независимост на съдиите не допуска приложимият към тях дисциплинарен режим да бъде използван за целите на политическия контрол върху такова съдържание.
- 114 На второ място, Комисията твърди, че посочените в точка 105 от настоящото решение национални разпоредби нарушават и член 267 ДФЕС. Всъщност самият факт, че национален съд спира висящо производство и отправя до Съда преюдициални въпроси относно тълкуването на изискванията, свързани с правото на ефективна съдебна защита, произтичащо от правото на Съюза, например поради съмнения, които този съд изпитва относно съответствието с тези изисквания на компетентността, предоставена на национален съд или на конституционен орган като KRS, или на условията, при които е извършено назначаването на съдия, би могъл да се квалифицира като дисциплинарно нарушение предвид формулировката на тези национални разпоредби.
- 115 С втората част от третото твърдение за нарушение Комисията твърди, че въвеждането в член 72, параграф 1, точка 1 от изменения закон за Върховния съд на дисциплинарно нарушение, изразяващо се в „явно и грубо“ нарушение на закона, налага същите критики като изложените в предявения от нея иск за установяване на неизпълнение на задължения по дело Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите) (С-791/19, ЕУ:С:2021:596), относно идентично формулираната разпоредба на 107, параграф 1, точка 1 от Закона за устройството на общите съдилища. Всъщност нарушение, формулирано толкова неясно, още повече, както Комисията описва в иска за установяване на неизпълнение на задължения, в контекста на засилване на дисциплинарните действия срещу съдиите и на увеличаване на натиска на изпълнителната власт върху дейността на дисциплинарните органи, би породило риск от използване на член 72, параграф 1, точка 1 за целите на политическия контрол и за парализиране на правораздавателната дейност на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд).
- 116 В писмената си реплика Комисията поддържа, че изводите, направени в постановеното междуременно решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите) (С-791/19, ЕУ:С:2021:596), напълно потвърждават основателността на третото твърдение за нарушение.

- 117 Накрая, в съдебното заседание Комисията подчертава, че контекстът, в който е приет изменителният закон, по спешност и едва един месец след обявяването на решение А. К. и др., предмет на което е преценката на независимостта на дисциплинарната колегия и тази на KRS, потвърждава, че действителната функция на оспорваните в рамките на третото твърдение за нарушение национални разпоредби, както и тази на националните разпоредби, оспорени от Комисията в рамките на първото твърдение за нарушение, е да попречи на полските съдии да приложат изводите от решение А. К. и др., както и тези, произтичащи от постановеното междуременно решение от 6 октомври 2021 г., W.Ż. (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси на Върховния съд — Назначаване) (C-487/19, EU:C:2021:798).
- 118 Възщност от тези решения по-специално следвало, че контролът върху процедурата по назначаването на съдии, както и проверката в този контекст дали KRS е независим орган, могат да се окажат необходими, за да се гарантира, че съответните съдии или съдът, към който принадлежат, са независими и че съдът е предварително създаден със закон. Този контрол и проверки обаче били възпрепятствани от оспорваните национални разпоредби, доколкото последните позволяват да се налага дисциплинарно наказание за всяко оспорване на валидността на назначаването на съдия или на легитимността на конституционен орган.
- 119 В своя защита Република Полша поддържа, че Комисията не е изпълнила изискванията във връзка с тежестта на доказване и че излага само презумпции по отношение на оспорваните национални разпоредби, като ги тълкува по начин, несъвместим с техния текст и цел и същевременно не сочи каквато и да било практика на полските административни или съдебни органи в подкрепа на това тълкуване.
- 120 Възщност, първо, правилното прилагане на правото на Съюза от национален съд, по-специално що се отнася до независимостта на съдиите или качеството на съд, предварително създаден със закон, или отправянето на преюдициално запитване до Съда не могат да представляват действие или бездействие, което може да възпрепятства или сериозно да накърни функционирането на правосъдието, тъй като целта на разглежданото дисциплинарно нарушение, напротив, се състои именно в това да се гарантира, че съдиите няма да нарушат своите задължения, нито ще действат по начин, който е несъвместим с достойнството на тяхната длъжност.
- 121 Второ, що се отнася до дисциплинарите нарушения, свързани с поставянето под въпрос на мандата или на служебното правоотношение на съдия, те не биха могли да произтекат нито от факта, че даден съдия разглежда въпроса дали определен правен субект се ползва от правото на ефективна съдебна защита, нито — в случай на евентуално нарушение на това право — от обстоятелството, че за този съдия настъпват предвидените в закона последици при нарушаване на правото на ефективна съдена защита, като например отстраняване на съдията по делото, изпращане на делото на друг съд, предоставящ всички гаранции за независимост, или отмяна на съдебния акт. Такива нарушения не биха могли да произтекат и от факта на отправяне на преюдициални запитвания до Съда, отнасящи се до независимостта на съдебната власт, за което впрочем свидетелстват различните запитвания с подобен предмет, отправени наскоро от полски съдилища, без в резултат на това да са образувани дисциплинарни производства.

- 122 Дисциплинарните нарушения, посочени в оспорваните национални разпоредби, всъщност се изразявали единствено в оспорване на акта за назначаване на съдия или оспорване на последиците от това назначаване в рамките на непредвидени в Конституцията производства, което впрочем съответствало на изискванията за несменяемост на съдиите и за стабилност на служебното им правоотношение.
- 123 Трето, дисциплинарното нарушение, свързано с „явно и грубо“ нарушение на закона, било въведено в член 72, параграф 1, точка 1 от изменения закон за Върховния съд единствено с цел да се уеднаквят случаите на ангажиране на дисциплинарната отговорност на съдиите от Sąd Najwyższy (Върховен съд) с тези, приложими за съдиите от общите съдилища, предвидени в член 107, параграф 1, точка 1 от Закона за устройството на общите съдилища, така че на тези две разпоредби да се признае един и същ обхват. Член 107, параграф 1, точка 1 от Закона за устройството на общите съдилища обаче бил предмет на трайно установено и много ограничително тълкуване от Sąd Najwyższy (Върховен съд), което изключвало възможността такова нарушение да произтича от съдържанието на съдебните решения, с които се тълкува законът. По-специално фактът, че национален съд изпълнява задълженията, които му налага правото на Съюза, включително да гарантира на страна по делото правото на ефективна съдебна защита по смисъла на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, или обстоятелството, че този съд отправя запитване до Съда относно тълкуването на разпоредби от правото на Съюза, по дефиниция не могат да представляват явно и грубо нарушение на закона по смисъла на член 72, параграф 1, точка 1.
- 124 Накрая, Република Полша счита, че третото и второто твърдение за нарушения си противоречат, тъй като не било възможно едновременно да се твърди, че националното право забранява на съдиите от националните съдилища да извършват контрол за евентуалното наличие на нарушения на правото на ефективна съдебна защита под страх от налагане на дисциплинарно наказание и че колегията за извънреден контрол и публични въпроси разполага с изключителна компетентност да се произнася по основанията, изведени от такива нарушения.

Съображения на Съда

– Предварителни съображения

- 125 В самото начало е важно, от една страна, да се припомни, че макар установяването на дисциплинарният режим на съдиите да е от компетентността на държавите членки, при упражняването на тази компетентност всяка държава членка все пак е длъжна да спазва правото на Съюза. Така Република Полша е длъжна да гарантира, че установеният от нея дисциплинарен режим на съдиите от националните съдилища може да гарантира независимостта на съдилищата които, подобно на общите съдилища, административните съдилища и Sąd Najwyższy (Върховен съд), се произнасят по въпроси, свързани с прилагането или тълкуването на правото на Съюза, за да гарантират на правните субекти ефективна правна защита съгласно член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС (вж. в този смисъл решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, ЕУ:С:2021:596, т. 136 и цитираната съдебна практика). Принципът на разделение на властите, характерен за функционирането на всяка правова държава, изисква такава

независимост да се гарантира в частност спрямо законодателната и изпълнителната власт (решение от 22 февруари 2022 г., RS (Действие на решенията на конституционен съд), С-430/21, EU:C:2022:99, т. 42 и цитираната съдебна практика).

- 126 Що се отнася до поведението, което може да се квалифицира като дисциплинарно нарушение от страна на съдиите, Съдът несъмнено уточнява, че гарантирането на тази независимост не може да доведе до положение, в което да се изключи напълно, че в определени изцяло изключителни случаи съдия може да бъде подведен под дисциплинарна отговорност поради приети от него съдебни решения. Всъщност такова изискване за независимост очевидно няма за цел да оправдае сериозни и напълно неизвиними нарушения от страна на съдиите, като например умишлено нарушение поради недобросъвестност или изключително груба небрежност на нормите на националното право или на правото на Съюза, чието спазване следва да осигурят, или своеволни действия или отказ от правосъдие, при положение че като осъществяващи правораздаване те следва да се произнасят по споровете, повдигнати пред тях от правните субекти (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, EU:C:2021:596, т. 137).
- 127 Съдът все пак е постановил, че за да се гарантира посочената независимост и да се избегне така отклоняването на дисциплинарния режим от легитимните му цели и използването му за политически контрол на съдебните актове, от съществено значение е ангажирането на дисциплинарната отговорност на съдия поради такова решение да бъде ограничено до напълно изключителни случаи като посочените в предходната точка и във връзка с това да бъде подчинено на обективни и проверими критерии, свързани с изискванията за добро правораздаване, както и на гаранции, които имат за цел да се избегне всякакъв риск от външен натиск върху съдържанието на съдебните решения. В това отношение е съществено да бъдат предвидени правила, които дефинират достатъчно ясно и точно поведението, което може да доведе до ангажиране на дисциплинарна отговорност на съответните съдии (вж. в този смисъл решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, EU:C:2021:596, т. 138—140 и цитираната съдебна практика).
- 128 От друга страна, следва също да се припомни, че както следва от практиката на Съда, за да гарантират запазването на специфичните особености и на автономията на правния ред на Съюза, Договорите създават система за правораздаване, предназначена да осигури последователност и единство при тълкуването на правото на Съюза. В този контекст член 19 ДЕС, който, както е припомнено в точка 69 от настоящото решение, конкретизира правовата държава като ценност, утвърдена с член 2 ДЕС, възлага на националните юрисдикции и на Съда задачата да гарантират пълното прилагане на правото на Съюза във всички държави членки, както и съдебната защита на правата, които правните субекти черпят от посоченото право (вж. в този смисъл решенията от 24 октомври 2018 г., ХС и др., С-234/17, EU:C:2018:853, т. 39 и 40 и цитираната съдебна практика, и от 2 март 2021 г., А.В. и др. (Назначаване на съдиите във Върховния съд — Жалби), С-824/18, EU:C:2021:153, т. 108 и цитираната съдебна практика).
- 129 Както припомня Комисията, Съдът е постановил, че основното право на справедлив съдебен процес, и в частност гаранциите за достъп до независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, които характеризират това основно право, предполагат по-специално, че когато възникне сериозно съмнение във връзка с това, всяка юрисдикция има задължението да провери дали, с оглед на състава си, тя представлява такъв съд. Тази

проверка е необходима за доверието, което съдилищата на демократично общество трябва да вдъхват на правните субекти (вж. в този смисъл решение от 26 март 2020 г., Преразглеждане Simpson/Съвет и НГ/Комисия, С-542/18 RX-II и С-543/18 RX-II, ЕУ:С:2020:232, т. 57).

- 130 По-общо, в това отношение от практиката на Съда следва, че проверката дали са спазени изискванията, произтичащи от основното право на ефективна съдебна защита по смисъла на разпоредбите на член 19, параграф 1 ДЕС и на член 47 от Хартата, и по-специално на изискванията, свързани с достъпа до независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, може да бъде задължителна за националните юрисдикции при определени обстоятелства (вж. например решения А. К. и др., т. 153, 154, 164 и 166; от 2 март 2021 г., А.В. и др. (Назначаване на съдиите във Върховния съд — Жалби), С-824/18, ЕУ:С:2021:153, т. 139, 149, 165 и 166, и от 16 ноември 2021 г., Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim и др., С-748/19—С-754/19, ЕУ:С:2021:931, т. 74 и 87).
- 131 Ето защо по-специално се приема, че при определени обстоятелства националният съд трябва да може да провери дали нередност, опорочаваща процедурата по назначаване на съдия, е могла да доведе до нарушение на това основно право (вж. в този смисъл решение от 6 октомври 2021 г., W.Ż. (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси на Върховния съд — Назначаване), С-487/19, ЕУ:С:2021:798, т. 130 и 131, 152—154 и 159).
- 132 При тези условия обстоятелството, че национален съд изпълнява задачите, които са му възложени с Договорите, и по този начин изпълнява задълженията си, произтичащи от Договорите, като привежда в действие разпоредби като член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата, по дефиниция не може да се квалифицира като дисциплинарно нарушение от страна на съдиите в такъв съд, без тези разпоредби на правото на Съюза да са ipso facto нарушени.
- По първата част от третото твърдение за нарушение
- 133 С първата част от третото твърдение за нарушение Комисията иска от Съда да установи, че като е приела и оставила в сила разпоредбите на член 72, параграф 1, точки 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд и на член 107, параграф 1, точки 2 и 3 от изменения закон за общите съдилища, Република Полша не е изпълнила задълженията си, от една страна, по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата и от друга страна, по член 267 ДФЕС.
- 134 Както следва от текста им, тези национални разпоредби квалифицират като дисциплинарни нарушения от страна на съдиите в общите съдилища и в Sąd Najwyższy (Върховен съд) „действия[та] или бездействия[та], които могат да възпрепятстват или сериозно да накърнят функционирането на съдебен орган“ и „актове[те], които поставят под въпрос наличието на служебно правоотношение на съдия, валидността на назначаването на съдия или легитимността на конституционен орган на Република Полша“. Освен това от член 29, параграф 1 и член 49, параграф 1 от изменения закон за административните съдилища следва, че тези дисциплинарни нарушения се прилагат и по отношение на съдиите от административните съдилища.
- 135 Що се отнася, от една страна, до твърдяното нарушение на разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, следва да се посочи, на първо място, че противно на поддържаното от Република Полша, текстът на оспорваните

национални разпоредби не позволява да се приеме, че посочените дисциплинарни нарушения се отнасят изключително и само до съдебните актове, с които съдът се произнася по самата валидност на акта за назначаване на съдия.

- 136 Всъщност позоваванията в тези национални разпоредби на „действия или бездействия“, които могат да „възпрепятстват или сериозно да накърнят“ „функционирането“ на „съдебен орган“, или още на „актове“, „които поставят под въпрос“ наличието на „служебно правоотношение на съдия“, „валидността“ на назначаването на съдия или „легитимността на конституционен орган“, могат да доведат до това доста широк кръг от действия или бездействия, по-специално на съдебните органи, с оглед на своето съдържание или последици, да бъдат квалифицирани като „дисциплинарни нарушения“ от страна на съответните съдии, без посоченият по-горе стеснителен прочит, който Република Полша дава на въпросните национални разпоредби, да може да се обоснове с начина, по който те са формулирани от полския законодател.
- 137 Както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 181 и 183 от заключението си, тези позовавания имат толкова широк и неточен характер, че могат по-конкретно да доведат до прилагане на оспорваните национални разпоредби и до образуване на дисциплинарни производства срещу съответните съдии в случаи, в които те разглеждат и се произнасят по въпроса дали те самите или съдът, в който заседават, или други съдии или съдилищата, към които принадлежат, отговарят на изискванията, произтичащи от разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и на член 47 от Хартата.
- 138 Освен това, като се има предвид тяхната недостатъчно ясна и точна формулировка, тези национални разпоредби не позволяват също така да се гарантира, че отговорността на съответните съдии във връзка с постановяваните от тях съдебни актове, е строго ограничена до изцяло изключителни случаи като посочените в точка 126 от настоящото решение.
- 139 На второ място, както изтъква Комисията, от значение е също да се вземат предвид конкретните условия и контекст, при които са приети посочените национални разпоредби, тъй като те всъщност могат да допринесат за изясняването на обхвата на разпоредбите.
- 140 В това отношение не може да се пренебрегне по-специално, че така предпочетеният от полския законодател текст при приемането по спешност и въз основа на представен на Сейма на 12 декември 2019 г. законопроект на изменителния закон от 20 декември 2019 г., с който се въвеждат оспорваните национални разпоредби в Закона за Върховния съд, в Закона за устройството на общите съдилища и в Закона за административните съдилища, явно и конкретно отразява редица въпроси, повдигнати от различни полски съдилища относно съответствието с правото на Съюза, и по-конкретно с изискванията, произтичащи от член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата, на различни, приети наскоро, законодателни изменения, с които се засяга организацията на съдебната власт в Полша.
- 141 Ето защо, на първо място, от решение А. К. и др., обявено малко преди приемането на изменителния закон, в частност от точки 134, 139 и 149 и от диспозитива на това решение, следва, че, като се има предвид действието *erga omnes* на тълкувателните решения на Съда, постановени на основание член 267 ДФЕС, запитващата юрисдикция по съединените дела, по които е постановено посоченото по-горе решение (вж. в този смисъл решения от 11 юни 1987 г., X, 14/86, EU:C:1987:275, т. 12 и цитираната съдебна практика, от 24 ноември 2020 г.,

Openbaar Ministerie (Съставяне на подправени документи), С-510/19, EU:C:2020:953, т. 73 и цитираната съдебна практика, и от 6 октомври 2021 г., Consorzio Italian Management и Catania Multiservizi, С-561/19, EU:C:2021:799, т. 36 и цитираната съдебна практика), и всички други национални юрисдикции, които впоследствие биха били сезирани с разглеждането на аналогични дела, биха могли да бъдат принудени въз основа на правото на Съюза, от една страна, да се произнасят по годността на орган като дисциплинарната колегия да разглежда попадащи в обхвата на правото на Съюза дела, като вземат предвид по-специално условията, при които е извършено назначаването на членовете на този орган, и от друга страна, да се произнасят по въпроса за независимостта на KRS като орган, който участва в процеса по назначаване на съдии.

- 142 По този начин обаче е възможно националните съдилища, които в рамките на своята компетентност следва да прилагат разпоредбите на правото на Съюза, да приемат актове, които „могат да възпрепятстват или сериозно да накърнят функционирането на съдебен орган“ като дисциплинарната колегия и да „поставят под въпрос“ „валидността“ на назначаването на съдиите, заседаващи в тази колегия, както и актове, които могат да „поставят под въпрос [...] легитимността на конституционен орган“ като KRS и които следователно могат да попаднат в обхвата на националните разпоредби, които Комисията оспорва в първата част от третото твърдение за нарушение.
- 143 Впрочем в това отношение следва също да се има предвид, че в свое решение от 5 декември 2019 г. (III РО 7/18) Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Bezpieczeństwa Społecznych) (Върховен съд, Колегия по трудови и социалноосигурителни спорове) само постановява, въз основа на изводите, произтичащи от решение А. К. и др., че в новия си състав KRS не представлява независим от полската законодателна и изпълнителна власт орган и че дисциплинарната колегия не е съд по смисъла на член 47 от Хартата, на член 6 от ЕКПЧ и на член 45, параграф 1 от Конституцията.
- 144 Второ, следва да се отбележи, че към датата на приемане на оспорваните национални разпоредби различни полски съдилища са отправили до Съда преюдициални запитвания, отнасящи се до тълкуването на разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, и по-специално до въпроса дали тази разпоредба трябва да се тълкува в смисъл, че:
- не е независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, съдът в състав от един съдия, когато последният е назначен на съдийска длъжност в грубо нарушение на правната уредба на държавата членка относно назначаването на съдии (дело С-487/19, W.Ż. (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси на Върховния съд — Назначаване),
 - в производство по установяване на несъществуването на служебно правоотношение на съдия съответният национален съд може да констатира, че не е съдия лицето, което е назначено на съдийска длъжност по начин, несъвместим с принципа на ефективна съдебна защита (дело С-508/19, Prokurator Generalny и др. (Дисциплинарна колегия на Върховния съд — Назначение),
 - е налице нарушение на изискванията за ефективна съдебна защита, включително за независимост на съдебната власт, когато наказателното производство е организирано по такъв начин, че съдия от съд, който се намира една степен по-ниско в йерархията, да може да бъде командирован от министъра на правосъдието с цел да заседава в съдебния състав, разглеждащ дадено дело, без да са известни критериите, приложени за такова

командиrowане, нито да е предвидена възможност за съдебен контрол на това решение за командиrowане, като същевременно министърът е оправомощен във всеки момент да оттегли командиrowането (свързани дела С-748/19—С-754/19, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim и др.).

- 145 Налага се обаче изводът, че в зависимост от съдържанието им очакваните тогава отговори на тези различни преюдициални въпроси очевидно могат да накарат запитващите юрисдикции, сезирали Съда по съответните дела, а впрочем и всички други национални юрисдикции, които в бъдеще трябва да се произнасят по аналогични дела, евентуално да приемат актове, които могат да се разглеждат като „постав[ящи] под въпрос“ ту „валидността на назначаването на съдия“, ту „наличието на служебно правоотношение на съдия“ или като „сериозно [...] накърня[ващи] функционирането на съдебен орган“ по смисъла на оспорваните национални разпоредби, и следователно да попаднат в обхвата на тези разпоредби.
- 146 Трето, важно е да се подчертае, че в едно от решенията, очаквани към датата на приемане на тези национални разпоредби, а именно решение от 6 октомври 2021 г., W.Ż. (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси на Върховния съд — Назначаване) (С-487/19, EU:C:2021:798), Съдът постановява, че член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и принципът на предимство на правото на Съюза трябва да се тълкуват в смисъл, че национален съд, сезиран с искане за отвод, подадено в допълнение към жалба, с която съдия в съд, който тълкува и прилага правото на Съюза, оспорва решение, с което е преместен без неговото съгласие, трябва — когато с оглед на разглежданото процесуално положение такава последица е наложителна, за да се гарантира предимството на правото на Съюза — да приеме за нищожно определение, с което действащ като последна инстанция орган в състав от един съдия е отхвърлил посочената жалба, ако от всички условия и обстоятелства, при които е протекъл процесът по назначаване на този съдия, заседаващ в едноличен състав, следва, че той е назначен в явно нарушение на основни правила, които са неразделна част от изграждането и функционирането на съответната съдебна система, и че почтеността на резултата, до който е довел посоченият процес на назначаване, е застрашена поради пораждането у правните субекти на оправдани съмнения относно независимостта и безпристрастността на съдията по делото, така че посоченото определение не може да бъде считано за постановено от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, по смисъла на посочения член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.
- 147 Оказва се обаче, че като извършват така необходимата проверка и евентуално отхвърлят по посочените по-горе мотиви определение от вида на разглежданото в главното производство по дело С-487/19, съдиите в състава на запитващата юрисдикция по това дело, както и всички съдии, които в бъдеще ще трябва да извършат такава проверка и да приемат такова решение, рискуват да бъдат упрекнати, че по този начин са „постав[или] под въпрос“ „валидността на назначаването на съдия[та]“, постановил такова определение, или че са приели акт, „който може да възпрепятства[...] или сериозно да накърн[и] функционирането на съдебен орган“ по смисъла на оспорваните национални разпоредби.
- 148 Освен това в друго очаквано към датата на приемане на тези национални разпоредби решение, а именно решение от 16 ноември 2021 г., Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim и др. (С-748/19—С-754/19, EU:C:2021:931), Съдът приема, както следва от неговия диспозитив, че член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, разгледан в светлината на член 2 ДЕС, както и член 6, параграфи 1 и 2 от Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския

парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство (ОВ L 65, 2016 г., стр. 1), трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национални разпоредби, съгласно които министърът на правосъдието на държава членка може на основание на критерии, които не са публично оповестени, от една страна, да командирова съдия в по-висок по степен наказателен съд за определен или неопределен срок и от друга страна, във всеки момент с немотивирано решение може да оттегли командироването, независимо дали е било за определен или неопределен срок.

- 149 Отново обаче изглежда, че като трябва да се съобразят с постановеното решение от 16 ноември 2021 г., *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim* и др. (С-748/19—С-754/19, EU:C:2021:931), съдиите от състава на запитващата юрисдикция по делата, по които е постановено това решение, или всички, които в бъдеще ще трябва да се произнасят по аналогични случаи, също рискуват да бъдат упрекнати, че по този начин са приели актове, „които могат да възпрепятстват или сериозно да накърнят функционирането на съдебен орган“ по смисъла на оспорваните национални разпоредби, и на това основание срещу тях да бъдат образувани дисциплинарни производства.
- 150 На трето място, що се отнася до факта, че според Република Полша дисциплинарните нарушения, посочени в тези национални разпоредби, се отнасят само до определено поведение, забранено впрочем по силата на национални конституционни разпоредби, както са тълкувани от *Trybunał Konstytucyjny* (Конституционен съд), достатъчно е да се отбележи, както следва от съдебната практика, припомнена в точки 75—79 от настоящото решение, че дори да се приеме за установено, подобно обстоятелство е ирелевантно за преценката на изискванията, произтичащи за държавите членки от член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.
- 151 Освен това следва да се припомни, че ако вследствие на постановени от Съда решения национален съд приеме, че практиката на конституционен съд е в противоречие с правото на Съюза, фактът, че такъв национален съд оставя без приложение тази практика в съответствие с принципа на предимство на правото на Съюза, също не може да е основание за ангажиране на дисциплинарна отговорност (вж. в този смисъл решение от 21 декември 2021 г., *Euro Vox Promotion* и др., С-357/19, С-379/19, С-547/19, С-811/19 и С-840/19, EU:C:2021:1034, т. 260).
- 152 От всичко изложено по-горе следва, че рискът националните разпоредби, посочени в точка 133 от настоящото решение, да бъдат тълкувани по начин, който позволява приложимият към съдиите дисциплинарен режим, и по-специално съдържащите се в него санкции, да се използва, за да се попречи на съответните национални съдилища да правят определени констатации или преценки, каквито те все пак дължат по силата на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и на член 47 от Хартата, и чрез това да се повлияе на постановяваните от тези съдилища съдебни актове, като по този начин се засегне независимостта на съдиите в тях, е доказан в настоящия случай и следователно посочените разпоредби от правото на Съюза са нарушени и на това основание.
- 153 Що се отнася, от друга страна, до твърдяното нарушение на член 267 ДФЕС, съображенията, изложени в точки 135—149 от настоящото решение, също водят до констатацията, че съдиите от общите съдилища, от административните съдилища или от *Sąd Najwyższy* (Върховен съд), които отправят до Съда преюдициални запитвания относно тълкуването на изискванията, свързани с независимостта и безпристрастността на съдилищата, както и с

понятието „предварително създаден със закон съд“, произтичащи от разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата, като тези, отправени до Съда в рамките на преюдициалните дела, посочени в точки 141 и 144 от това решение, рискуват — поради самия факт, че са формулирани такива въпроси и са изразили съмненията си, мотивирали отправените преюдициални запитвания — да бъдат упрекнати, че по този начин са извършили нарушенията, предвидени в оспорваните национални разпоредби.

- 154 Всъщност, както бе посочено в точки 135—138 от настоящото решение, тези национални разпоредби са формулирани толкова широко и неясно, че не позволяват да се изключи възможността подобни съмнения и въпроси да се възприемат като „поставя[щи] под въпрос наличието на служебно правоотношение на съдия, валидността на назначаването на съдия или легитимността на конституционен орган на Република Полша“ или като „сериозно [...] накърня[ващи] функционирането на съдебен орган“ по смисъла на посочените разпоредби.
- 155 Следва обаче да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда член 267 ДФЕС предоставя на националните юрисдикции най-широко право да сезират Съда, ако смятат, че висиящото пред тях дело повдига въпроси, които налагат тълкуване на разпоредбите на правото на Съюза за целите на решаването на отнесения до тях спор (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, EU:C:2021:596, т. 223 и цитираната съдебна практика).
- 156 Освен това, когато става въпрос за юрисдикции като Sąd Najwyższy (Върховен съд) или Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд), чиито решения не подлежат на обжалване съгласно националното право по смисъла на член 267, трета алинея ДФЕС, това право всъщност се превръща в задължение за сезиране на Съда с преюдициално запитване, освен в случаите, изрично признати в практиката на Съда като изключения (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, EU:C:2021:596, т. 224 и цитираната съдебна практика).
- 157 Също така съгласно постоянната съдебна практика не би могло национална норма да възпрепятства националната юрисдикция да упражни това право или да изпълни това задължение, които всъщност са присъщи на установената с член 267 ДФЕС система на сътрудничество между националните юрисдикции и Съда, както и на отредената от тази разпоредба функция на националните юрисдикции да прилагат правото на Съюза (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, EU:C:2021:596, т. 225 и цитираната съдебна практика).
- 158 При това разпоредба на националното право, която може да доведе по-конкретно до това националният съд да предпочете да не поставя на Съда преюдициални въпроси, следователно засяга правомощията, признати на националните юрисдикции с член 267 ДФЕС, а с това и ефективността на тази система на сътрудничество (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, EU:C:2021:596, т. 226 и цитираната съдебна практика).
- 159 Поради това няма как да бъдат допуснати национални разпоредби, от които следва, че спрямо националните съдии могат да бъдат образувани дисциплинарни производства вследствие на факта, че са отправили преюдициално запитване до Съда. Всъщност самата възможност спрямо даден съдия евентуално да бъде образувано дисциплинарно

производство за това, че е направил такова запитване или е решил да поддържа това запитване, след като го е отправил, може да накърни ефективното упражняване от съответните национални съдии на правото и функцията, упоменати в точка 157 от настоящото решение (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, ЕУ:С:2021:596, т. 227 и цитираната съдебна практика).

- 160 В този контекст следва също да се подчертае, че в редица решения Съдът е имал повод да отбележи, че вече действително са проведени разследвания, предхождащи образуването на евентуални дисциплинарни производства във връзка с решения, с които полски общи съдилища отправят до Съда преюдициални запитвания, отнасящи се по-специално до тълкуването на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС (вж. решения от 2 март 2021 г., А.В. и др. (Назначаване на съдиите във Върховния съд — Жалби), С-824/18, ЕУ:С:2021:153, т. 101 и цитираната съдебна практика, и от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), С-791/19, ЕУ:С:2021:596, т. 231).
- 161 Така от всичко изложено по-горе следва, че рискът националните разпоредби, които Комисията оспорва в първата част от третото твърдение за нарушение, да се тълкуват по начин, който позволява съответният дисциплинарен режим да бъде използван за санкционирането на националните съдии поради факта, че са отправили преюдициални запитвания до Съда или са поддържали такива запитвания, също е доказан и следователно тези национални разпоредби нарушават член 267 ДФЕС.
- 162 Накрая, доводите на Република Полша, възпроизведени в точка 124 от настоящото решение и изведени от твърдяно противоречие между третото и второто твърдение за нарушение, трябва да се отхвърлят. В това отношение всъщност е достатъчно да се отбележи, че докато целта на второто твърдение за нарушение е да се изтъкне обстоятелството, че разглеждането на някои правни въпроси е от изключителната компетентност на колегията за извънреден контрол и публични въпроси, третото твърдение за нарушение от своя страна се отнася до съответствието с правото на Съюза на разпоредби, с които определени видове поведение се квалифицират като дисциплинарни нарушения от страна на съдиите от общите съдилища, от административните съдилища и от Sąd Najwyższy (Върховен съд), включително и съдиите от колегията за извънреден контрол и публични въпроси.
- 163 С оглед на всичко изложено по-горе следва да се констатира, че разпоредбите на член 72, параграф 1, точки 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд и на член 107, параграф 1, точки 2 и 3 от изменения закон за общите съдилища нарушават както разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, така и тези на член 267 ДФЕС, поради което първата част от третото твърдение за нарушение, изложено от Комисията, трябва да бъде уважена.

– По втората част от третото твърдение за нарушение

- 164 В началото следва да се отбележи, както подчертава Комисията, че разпоредбата на член 72, параграф 1, точка 1 от изменения закон за Върховния съд, която квалифицира като дисциплинарно нарушение от страна на съдиите от Sąd Najwyższy (Върховен съд) „явно[то] и грубо нарушение на закона“, всъщност възпроизвежда идентичната формулировка на член 107, параграф 1, точка 1 от Закона за устройството на общите съдилища преди изменението му с изменителния закон, която е предвиждала същия състав на дисциплинарно нарушение от страна на съдиите от тези съдилища.

- 165 Както следва обаче от точка 157 и от точка 1, второ тире от диспозитива на решение от 15 юли 2021 г., Ковисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите) (С-791/19, ЕУ:С:2021:596), обявено в хода на настоящото производство, Съдът постановява във връзка с правилото, закрепено в член 107, параграф 1, точка 1 от Закона за устройството на общите съдилища, че с оглед на изложените в точки 134—156 от това решение съображения се установява, че в специфичния контекст на неотдавнашните реформи, засегнали полската съдебна власт и дисциплинарния режим на съдиите от общите съдилища, определението за дисциплинарно нарушение, което се съдържа в тази разпоредба, не позволява да се предотврати използването на този дисциплинарен режим за упражняване на натиск и възпиране на съдиите, които тълкуват и прилагат правото на Съюза, което може да повлияе на съдържанието на техните актове. Така в точка 157 Съдът приема, че разпоредбата на член 107, параграф 1, точка 1 следователно накърнява независимостта на съдиите от общите съдилища в нарушение на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.
- 166 При тези условия и по съображения по същество като тези, изложени в точки 134—156 от решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите) (С-791/19, ЕУ:С:2021:596), към които настоящото решение препраща, следва да се констатира, че член 72, параграф 1, точка 1 от изменения закон за Върховния съд също нарушава член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС. Всъщност тази национална разпоредба накърнява независимостта на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд), които, както бе посочено в точка 92 от настоящото решение, също трябва да тълкуват и прилагат правото на Съюза, тъй като посочената национална разпоредба не позволява да се предотврати използването на приложимия към тези съдии дисциплинарен режим за упражняването на натиск и възпиране, което може да повлияе на съдържанието на техните актове, в частност на тези, отнасящи се до изискванията, произтичащи от правото на ефективна съдебна защита във връзка със съществуването на независими и безпристрастни съдилища, предварително създадени със закон.
- 167 Освен това следва да се припомни, че в решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите) (С-791/19, ЕУ:С:2021:596), и по-специално в точка 234 и точка 2 от диспозитива на същото, Съдът постановява, че поради наличието на дисциплинарно нарушение, посочено в член 107, параграф 1, точка 1 от Закона за устройството на общите съдилища, и по съображенията, изложени в точки 222—233 от това решение, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 267, втора и трета алинея ДФЕС, като е допуснала правото на съответните национални съдилища да отправят преюдициални запитвания до Съда да бъде ограничавано чрез възможността за започване на дисциплинарно производство.
- 168 При тези условия и по съображения по същество като тези, изложени в точки 222—233 от решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите) (С-791/19, ЕУ:С:2021:596), към които настоящото решение препраща, следва да се констатира, че като е приела и е оставила в сила разпоредбата на член 72, параграф 1, точка 1 от изменения закон за Върховния съд и по този начин е допуснала задължението на Sąd Najwyższy (Върховен съд) да отправя преюдициални запитвания до Съда да бъде ограничавано чрез възможността за започване на дисциплинарно производство срещу съдиите от този национален съд, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 267 ДФЕС.
- 169 От това следва, че втората част от третото твърдение за нарушение също е основателна, поради което оплакването следва да бъде уважено в своята цялост.

По първото твърдение за нарушение

Доводи на страните

- 170 С първото си твърдение за нарушение, което следва да се разгледа на трето място, Комисията поддържа, че разпоредбите на член 42а, параграфи 1 и 2 от изменения закон за общите съдилища, на член 26, параграф 3 и на член 29, параграфи 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд и на член 5, параграфи 1а и 1б от изменения закон за административните съдилища, както и разпоредбите на член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища и на член 8 от изменителния закон нарушават разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, принципа на предимство на правото на Съюза и член 267ДФЕС.
- 171 Според Комисията тези национални разпоредби имат за цел да забранят на националните съдилища, към които се прилагат, да проверяват дали правото на правните субекти делото им да бъде гледано от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, по дела относно индивидуални права, които те черпят от правото на Съюза — каквато проверка те все пак са длъжни да извършат служебно или по искане на някоя от страните — може да бъде гарантирано или не е нарушено, като се провери дали техният състав или този на друг съд, например съдебен състав от съд с по-ниска степен, отговаря на изискванията за предоставяне на такава гаранция. Всъщност такъв контрол би трябвало по-специално да може да се отнася до редовността на процеса по назначаване на членовете, влизащи в състава на съответните съдилища, или да позволи да се прецени тяхната легитимност и тази на техните членове — нещо, което оспорваните национални разпоредби имали за цел да възпрепятстват.
- 172 Като се позовава на принципа на несменяемост на съдиите и на непредвидената в Конституцията възможност да се обяви за недействителен актът за назначаването им, Република Полша смесвала произтичащото от правото на Съюза задължение да позволи такъв съдебен контрол с последиците от евентуално установеното в резултат на този съдебен контрол неспазване на изискванията, произтичащи от правото на достъп до независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Такива последици обаче трябвало да се определят от националния съд, който следва да се произнесе въз основа на приложимото национално право и при надлежно отчитане на пълната ефективност на правото на Съюза и на необходимостта от постигане на равновесие между изискванията за прилагане на принципа на правна сигурност и изискванията за спазване на приложимото право, и не би трябвало непременно да се състоят в отмяна на разглеждания акт за назначаване или в освобождаване на съответния съдия. По принцип тези последици се определяли в рамките на съдебен контрол, който се извършва като втора инстанция и има за предмет решение или акт, различен от акт за назначаване на съдийска длъжност
- 173 Освен това при установяване на нарушение на основното право на правните субекти на ефективни правни средства за защита принципът на предимство и на ефективност на правото на Съюза изисквали съответните национални норми да бъдат оставени без приложение, когато това се налагало в резултат на извършената съпоставка между споменатите в предходната точка изисквания.

- 174 В своя защита Република Полша поддържа, че Комисията не е изпълнила задълженията си във връзка с възложената ѝ тежест на доказване, като не е обосновала твърденията си за евентуални нарушения на член 267 ДФЕС и на принципа на предимство на правото на Съюза. Във всеки случай оспорваните национални разпоредби не разглеждали въпроса за отправяне на преюдициални запитвания от националните юрисдикции, нито се отнасяли до противоречие между норми, в рамките на които би могъл да се приложи този принцип. Освен това Комисията не обяснявала по какъв начин една от оспорваните национални разпоредби, а именно член 26, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд, би могла да наруши разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата.
- 175 Що се отнася до другите твърдени нарушения на последните две разпоредби от правото на Съюза, Република Полша изтъква, че задължението на национален съд да провери дали са спазени предвидените в тези разпоредби гаранции, за да се увери, че евентуални нередности в процедурата по назначаване на съдия не са засегнали правото на страна по делото то да бъде гледано от предварително създаден със закон съд, не предполага да се признае на всеки правен субект правото да иска отстраняването на съдия от длъжността му, нито на всеки национален съд — правомощието да оспорва, във всяко едно производство, акта за назначаване на съдия и стабилността на неговите последици, без наличието на правно основание. Впрочем според тази държава членка всяко друго тълкуване би довело до незачитане на принципите на несменяемост и независимост на съдиите.
- 176 Както следвало от буквалното, контекстуалното, телеологичното и систематичното им тълкуване и противно на погрешното значение, което им давала Комисията, член 42а, параграфи 1 и 2 от изменения закон за общите съдилища, член 26, параграф 3 и член 29, параграфи 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд, както и член 5, параграфи 1а и 1б от изменения закон за административните съдилища не били пречка да бъдат спазени гаранциите, предвидени в член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата.
- 177 На първо място, тези национални разпоредби били въведени само поради наличието на сериозни заплахи за сигурността на правоотношенията и за правосъдието, свързани с увеличилите се наскоро опити за оспорване на самото съществуване на мандатите на съдиите. Впрочем по този начин полският законодател имал за цел единствено да гарантира спазването на съществуващото преди това национално право. Всъщност Конституцията и постоянната практика както на конституционните, така и на административните съдилища изключвали възможността валидността или ефективността на акта за назначаване на съдия да подлежат на съдебен контрол.
- 178 На второ място, посочените национални разпоредби трябвало да се тълкуват в светлината и в съответствие с разпоредбите от по-висок ранг в йерархията на нормите, а именно член 45 от Конституцията, член 6 от ЕКПЧ и съответните разпоредби от правото на Съюза.
- 179 На трето място, ефективният контрол на гаранциите за достъп до независим и непристрастен съд, предварително създаден със закон, произтичащи от правото на Съюза, бил напълно гарантиран чрез прилагането на различни други национални разпоредби. Такива били, първо, разпоредбите на членове 48—54 от *Ustawa — Kodeks postępowania cywilnego* (Закон — Граждански процесуален кодекс) (наричан по-нататък „Граждански процесуален кодекс“), на членове 40—44 от *Ustawa — Kodeks postępowania karnego* (Закон — Наказателно-процесуален кодекс) и на членове 18—24 от *Ustawa — Prawo o*

postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Закон за производството пред административните съдилища), които давали възможност да се иска отвод на съдии при съмнения относно тяхната независимост и безпристрастност. Второ, възможността правен субект, който изпитва съмнения относно способността на даден съд да гарантира правото му на независим и безпристрастен съд, да поиска съответното дело да бъде препратено на друг съд в съответствие с насоките, произтичащи от решение А. К. и др., била гарантирана в член 200, параграф 1⁴ от Гражданския процесуален кодекс, съгласно който националните съдилища трябва служебно да проверяват дали са компетентни, а при липса на такава компетентност — да препратят делото на компетентния съд. Трето, когато съставът на съда, който се е произнесъл, противоречи на закона, по-горестоящият съд, пред който е подадена жалба, бил длъжен служебно да отмени съответните процесуални действия и да отведе съответния съдия съгласно член 379, точка 4 от Гражданския процесуален кодекс, член 439, параграф 1, точка 1 от Наказателно-процесуалния кодекс и член 183, параграф 2, точка 4 от Закона за производството пред административните съдилища.

- 180 Освен това Комисията допуснала грешка относно обхвата на член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища и следователно относно обхвата на член 8 от изменителния закон, който предвижда посоченият член 55, параграф 4 да се прилага към висящите дела. Всъщност посоченият член 55, параграф 4 по никакъв начин не забранявал преценката дали съдът е правилно съставен, по-специално чрез искане за отвод или за да се провери дали този състав е имал отрицателно въздействие върху изхода на съответния спор. Същият член 55, параграф 4 всъщност просто кодифицирал постоянната практика на Sąd Najwyższy (Върховен съд), съгласно която обстоятелството, че делото е разгледано от съдебен състав в нарушение на „подзаконовите“ разпоредби относно разпределянето на делата на съдиите и определянето на съдебните състави, не представлявало абсолютно основание за отмяна, което да може автоматично да доведе до недействителност на съответното производство, нито случай за подаване на извънредна жалба.
- 181 Накрая, Република Полша поддържа, по аналогичен начин като посочения в точка 124 от настоящото решение, че първото и второто твърдение за нарушение са противоречиви, тъй като не било възможно да се твърди, че националното право забранява на националните съдилища да контролират евентуалното наличие на нарушения на правото на ефективна съдебна защита, и същевременно че колегията за извънреден контрол и публични въпроси разполага с изключителна компетентност да се произнеса по основанията, изведени от такива нарушения.
- 182 В писмената си реплика Комисията изтъква по-специално, що се отнася до твърдяното нарушение на член 267 ДФЕС, че в мотивираното становище е уточнила и че освен това било очевидно, че като забраняват на националните съдилища да преценяват дали даден съд или съдия отговаря на някои изисквания, свързани с ефективната съдебна защита, произтичащи от правото на Съюза, оспорваните национални разпоредби автоматично възпрепятстват тези национални съдилища да започнат преюдициален диалог със Съда в това отношение. Твърдяното нарушение на член 267 ДФЕС освен това било подробно обосновано в жалбата, що се отнася до второто твърдение за нарушение. Що се отнася до член 26, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд, той имал същото нормативно съдържание като член 29, параграф 3 от този закон и член 42 от изменения закон за общите съдилища се прилагал по отношение на всички тези разпоредби, така че същите правни съображения се прилагали по отношение на всички тези разпоредби, без да е необходимо това да се уточнява в основанията на исковата молба.

- 183 Що се отнася до твърдяното нарушение на разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и на принципа на предимство на правото на Съюза, посочените в точка 176 от настоящото решение национални разпоредби забранявали не само да се „установява“, но и да се „преценява“ законосъобразността на назначаването, както и „произтичащото от това назначаване правомощие да упражнява правораздавателни функции“, без да се споменава съответният акт за назначаване, така че въз основа на този текст преценката на правомощието на съда да се произнесе по дадено дело е забранена. Това тълкуване произтичало и от член 26, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд, съгласно който посоченото в параграф 2 на същия член искане не може да се отнася до преценката на законосъобразността на назначаването на съдия или на легитимността му да упражнява правораздавателни функции.
- 184 Що се отнася до член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища, Комисията отбелязва, че тази национална разпоредба не се отнася до случаите на нарушение на разпоредбите относно разпределянето на делата, определянето и изменението на съдебните състави, така че изтъкнатите от Република Полша доводи, изведени от такова нарушение, били ирелевантни.
- 185 В писмената си дуплика Република Полша изтъква, че що се отнася до твърдените нарушения на член 267 ДФЕС и на принципа на предимство на правото на Съюза, Комисията не може да се позове с основание нито на претендираната „очевидност“, тъй като всяка презумпция е изключена в това отношение, нито на факта, че в мотивираното становище се съдържат доводи, които не са изложени в исковата молба. Що се отнася до член 26, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд, Комисията трябвало да обоснове твърденията си за нарушения, без от ответника да се очаква да може да отгатне, че доводите, изложени в исковата молба относно други национални разпоредби, могат да обосноват и тези твърдения за нарушения.
- 186 Що се отнася до член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища, от второто изречение на тази разпоредба, и по-специално от използвания в нея израз „не могат да се изтъкват като основание“, не следвало, че съответствието с нормативните разпоредби относно разпределянето на делата или определянето или изменението на съдебните състави може да преодолее всички други пороци, които евентуално са засегнали съответната процедура и които могат да доведат до решение, нарушаващо правото на правния субект на независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон.
- 187 Освен съображенията, изложени в точки 117 и 118 от настоящото решение, в съдебното заседание Комисията изтъква, че що се отнася до член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища, тази национална разпоредба може например да попречи на националните съдилища да се съобразят с изводите, произтичащи, от една страна, от точка 176 от решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите) (С-791/19, EU:C:2021:596), и от друга страна, от диспозитива на решение от 16 ноември 2021 г., Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim и др. (С-748/19—С-754/19, EU:C:2021:931).

Съображения на Съда

– По допустимостта

- 188 Що се отнася, на първо място, до твърдяното нарушение на член 267 ДФЕС, следва да се припомни, че съгласно член 120, буква в) от Процедурния правилник на Съда и свързаната с него съдебна практика всяка искова молба или жалба трябва ясно и точно да посочва предмета на спора, както и кратко изложение на изложените основания. Те трябва да бъдат посочени достатъчно ясно и точно, за да се позволи на ответника да подготви защитата си, а на Съда — да упражни контрол. Оттук следва, че съществените правни и фактически обстоятелства, на които се основава искът или жалбата, трябва да изпъкват по логичен и разбираем начин от текста на самата искова молба или жалба, а исканията в нея трябва да са формулирани по недвусмислен начин, за да не се произнесе Съдът *ultra petita* или да пропусне да се произнесе по някое твърдение за нарушение (решение от 19 септември 2017 г., Комисия/Ирландия (Регистрационен данък), С-552/15, ЕУ:С:2017:698, т. 38 и цитираната съдебна практика).
- 189 Съдът приема също, че в исковата молба, подадена на основание член 258 ДФЕС, трябва да се излагат последователно и точно твърденията за нарушения, за да се даде възможност на държавата членка и на Съда да установят точния обхват на твърдяното нарушение на правото на Съюза — което е необходимо условие, за да може посочената държава надлежно да изложи доводите в своя защита, а Съдът — да провери наличието на твърдяното неизпълнение на задължения (решение от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено Кралство (Борба с измамата със занижени цени), С-213/19, ЕУ:С:2022:167, т. 133 и цитираната съдебна практика).
- 190 В частност исковата молба на Комисията трябва да съдържа последователно и подробно изложение на съображенията, които са я довели до убеждението, че съответната държава членка не е изпълнила някое от задълженията си, произтичащи от правото на Съюза (решение от 31 октомври 2019 г., Комисия/Нидерландия, С-395/17, ЕУ:С:2019:918, т. 54 и цитираната съдебна практика).
- 191 В случая обаче следва да се отбележи, че макар член 267 ДФЕС да е посочен по-специално в петитума на исковата молба във връзка с първото твърдение за нарушение, съображенията в нея, посветени на изложението на това твърдение за нарушение и на свързаните с него доводи на Комисията, не съдържат обаче каквото и да било споменаване на този член и на евентуалното му нарушение, нито *a fortiori* каквото и да било уточнение относно причините, поради които оспорените в рамките на посоченото твърдение за нарушение национални разпоредби биха могли да нарушат посочения член.
- 192 При тези обстоятелства трябва да се констатира, както прави генералният адвокат в точка 128 от заключението си, че що се отнася до твърдяното нарушение на член 267 ДФЕС в рамките на първото твърдение за нарушение, исковата молба не отговаря на изискванията, припомнени в точки 188—190 от настоящото решение. В това отношение нито обстоятелството, че твърдяното нарушение, що се отнася до първото твърдение за нарушение, е подкрепено от Комисията в мотивираното становище, нито фактът, че аналогично нарушение на член 267 ДФЕС е било предмет на доводи във връзка с други твърдения за нарушения, формулирани в исковата молба във връзка с други национални разпоредби, различни от посочените в първото твърдение за нарушение, могат да поправят нередовността, с която следователно е опорочен актът за образуване на производството.

Всъщност последното не позволява, що се отнася до първото твърдение за нарушение, да се конкретизира последователно, ясно и точно спорът по член 267 ДФЕС, който в случая е отнесен до Съда след приключването на досъдебната процедура.

- 193 На второ място, що се отнася до твърдяното нарушение на принципа на предимство на правото на Съюза, следва обаче да се отбележи, че в изложението, посветено на първото твърдение за нарушение, което излага в исковата молба, Комисията се позовава на този принцип, като подчертава по-специално в точка 75 от нея, че като не позволява на полските съдилища да се произнесат по въпроса дали са изпълнени изискванията, произтичащи от разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата в хипотезите, посочени в оспорваните национални разпоредби, по този начин те също биха могли да попречат на тези съдилища да приемат в съответствие с посочения принцип актовете, които биха могли да се окажат необходими, за да се осигури ефективното спазване на тези изисквания в такива хипотези.
- 194 Що се отнася, на трето място, до член 26, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд, несъмнено е вярно, както отбелязва Република Полша, че макар тази национална разпоредба да се съдържа в петитума на исковата молба относно първото твърдение за нарушение, доводите, изложени в подкрепа на това твърдение за нарушение в исковата молба, не са изложени конкретно във връзка с посочената разпоредба.
- 195 Както обаче изтъква Комисията, като предвижда, че колегията за извънреден контрол и публични въпроси не може да разглежда искане за установяването и преценката на законосъобразността на назначаването на съдия или на легитимността му да упражнява правораздавателни функции, посоченият член 26, параграф 3 по същество само повтаря това, което вече следва от член 29, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд, а именно че на Sąd Najwyższy (Върховен съд), и по-специално на колегията за извънреден контрол и публични въпроси, се забранява да установява или преценява законосъобразността на назначаването на съдия или на произтичащото от това назначаване правомощие да упражнява правораздавателни функции.
- 196 При тези условия следва да се приеме, че отправените от Комисията критики по отношение на член 29, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд се отнасят *ipso facto* и до член 26, параграф 3 от него и следователно обхващат последната разпоредба. От това следва, че не е било необходимо Комисията да дава конкретно обяснение относно последната национална разпоредба и следователно липсата на такова обяснение не е била от естество да засегне правото на защита на Република Полша.
- 197 От всичко изложено по-горе следва, че първото твърдение за нарушение на Комисията е недопустимо в частта относно твърдяното нарушение на член 267 ДФЕС и е допустимо в останалата му част.

– По същество

- 198 Най-напред, що се отнася до член 42а, параграфи 1 и 2 от изменения закон за общите съдилища, член 29, параграфи 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд и член 5, параграфи 1а и 1б от изменения закон за административните съдилища, от текста на първите две посочени национални разпоредби следва, от една страна, че „в рамките на дейността“ на различните съдилища „или на [техните] органи“, „не може да се оспорва легитимността на съдилищата, конституционните органи на държавата и на контролните и

правозащитни органи“, и от друга страна, че тези съдилища „не [могат] да установява[т], нито да преценява[т] законосъобразността на назначаването на съдия или на произтичащото от това назначаване правомощие да упражнява правораздавателни функции“. Що се отнася до член 26, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд, тази разпоредба изключва възможността колегията за извънреден контрол и публични въпроси да може, след като друг съд му е изпратил искане за отвод на съдия или за определянето на съда, който да разгледа делото и евентуално включва оплаквания за липсата на независимост на съда или на съдия, да разгледа това искане, когато то „се отнася до установяването и преценката на законосъобразността на назначаването на съдия или на легитимността му да упражнява правораздавателни функции“.

- 199 В това отношение следва да се отбележи, на първо място, че подобно на отбелязаното по същество в точки 135—137 от настоящото решение във връзка с националните разпоредби, оспорени от Комисията в рамките на третото твърдение за нарушение, термините, характеризиращи посочените в първото твърдение за нарушение национални разпоредби, не позволяват да се приеме, противно на поддържаното от Република Полша, че така постановените забрани се отнасят изключително до съдебни актове, които имат за предмет произнасяне по валидността на акта за назначаване на съдия.
- 200 Всъщност, от една страна, последните национални разпоредби забраняват не само „установяването“, но и „преценката“ от гледна точка на тяхната „законосъобразност“, както на самото „назначаване“, така и на „произтичащото от това назначаване правомощие да упражнява правораздавателни функции“. От друга страна, същите разпоредби забраняват още по-общо „да се оспорва легитимността“ на „съдилищата“ и на „конституционните органи на държавата и на контролните и правозащитни органи“.
- 201 Предвид относително широкия им и неточен характер подобни формулировки изглежда могат да доведат до това широк набор от актове или действия на общите съдилища, административните съдилища или Sąd Najwyższy (Върховен съд) или техните органи да могат поради своето съдържание или последици да попаднат в обхвата на така установените забрани. Такъв по-специално може да е случаят, когато тези съдилища са длъжни, в съответствие с възложените им и припомнени в точки 128—131 от настоящото решение задължения, да проверят при определени обстоятелства дали самите съдилища или съдиите, включени в техния състав, или други съдии или съдилища, които трябва да се произнасят по дела, свързани с правото на Съюза или които са се произнесли по тях, отговарят на изискванията, произтичащи от член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата, свързани с независимостта и безпристрастността на съответните съдилища, предварително създадени със закон, и на съдиите.
- 202 На второ място, важно е да се отбележи, че както бе отбелязано в точка 140 от настоящото решение, формулировката, използвана от полския законодател във връзка с оспорваните от Комисията в рамките на третото твърдение за нарушение национални разпоредби, е тясно свързана с поредица от въпроси, поставени от различни полски юрисдикции, относно съответствието с правото на Съюза, и по-специално с изискванията, произтичащи от член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и от член 47 от Хартата, на различни неотдавнашни законодателни изменения, засегнали организацията на правораздаването в Полша.
- 203 Всъщност Законът за изменение и националните разпоредби, посочени в първото твърдение за нарушение, са приети спешно в контекста, описан в точки 141—145 от настоящото решение, който по-специално се характеризира с наличието, от една страна, на

неотдавнашно развитие на съдебната практика, свързано със запазването на правовата държава, и по-специално на независимостта на съдебната власт в Полша, произтичаща от решение А. К. и др., и от друга страна, на няколко преюдициални запитвания, които тогава са висящи пред Съда и са свързани с такава проблематика.

- 204 В това отношение по-специално от точки 134, 139 и 149, както и от диспозитива на решение А. К. и др. следва, че изводите от това решение, като тези от националната съдебна практика, посочена в точка 143 от настоящото решение, която е развита в светлината на посоченото решение А. К. и др., са свързани със съответствието с правото на Съюза на предоставените на дисциплинарната колегия правомощия, по-специално с оглед на реда и условията за назначаване на членовете на тази колегия и липсата на независимост както на посочената колегия, така и на KRS, участвал в тази процедура по назначаване.
- 205 По-специално, както бе посочено в точка 141 от настоящото решение, от решение А. К. и др. ясно следва, че по силата на правото на Съюза националните съдилища, които трябва да разглеждат дела от този вид, могат да бъдат принудени, от една страна, да се произнасят по годността на орган като дисциплинарната колегия да разглежда дела, попадащи в обхвата на правото на Съюза, като вземат предвид по-специално условията, при които е извършено назначаването на членовете на този орган, и от друга страна, да разглеждат въпроса за независимостта на KRS, а при липсата на такава независимост — да се произнасят относно последиците от участието на този орган в процеса по назначаване на съдиите в дисциплинарната колегия.
- 206 Несъмнено е обаче, че по този начин се създава вероятност националните съдилища, които в рамките на своята компетентност следва да прилагат разпоредбите на правото на Съюза, да трябва да приемат актове, които могат да се сметат за „оспорва[щи]“ „легитимността на [съдилищата]“, сред които и дисциплинарната колегия, или на „конституционните органи на държавата [или] на [...] правозащитни органи“ като KRS, като освен това във връзка с това следва да „преценява[т]“ и „законосъобразността“ на „назначаването“ на съдиите в посочената колегия и „правомощие[то] [им] да упражнява[т] правораздавателни функции“, по смисъла на националните разпоредби, които Комисията оспорва в рамките на първото твърдение за нарушение.
- 207 Що се отнася до преюдициалните въпроси, посочени в точка 144 от настоящото решение, с които Съдът е бил сезиран към датата на приемане на оспорваните национални разпоредби, те се отнасят, от една страна, до евентуалната несъвместимост с правото на Съюза на нови национални правила, въз основа на които наскоро са били назначени няколко лица на длъжност съдия в Sąd Najwyższy (Върховен съд), и до последиците, които може да произтекат от тази липса на съответствие, що се отнася до приетите от съответните съдии съдебни актове. От друга страна, тези преюдициални въпроси се отнасят до евентуалната липса на съответствие с това право на националните разпоредби, които разрешават приемането на министерски решения, състоящи се в командироване на съдии в съдилища, различни от техния съд по произход.
- 208 В зависимост от съдържанието им очакваните тогава отговори на Съда по посочените преюдициални запитвания могат да накарат запитващите юрисдикции евентуално да извършат преценка на „законосъобразността“ на „назначаването“ на съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд) или на „правомощие[то] [им] да упражнява[т] правораздавателни функции“, или да приемат актове, които могат да се сметат за „оспорва[щи]“ „легитимността на [съдилищата]“, по-специално тези, в които са командировани съдии.

- 209 Освен това, както следва от решенията, посочени в точки 146 и 148 от настоящото решение, отговорите на Съда на преюдициалните въпроси, чието съдържание е припомнено в точка от това решение, потвърждават риска при определени обстоятелства актовете или преценките, които националните съдилища са длъжни да извършат по силата на разпоредбите на член 19, параграф 1 ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, действително да могат да попаднат в обхвата на забраните, установени с националните разпоредби, оспорени в рамките на първото твърдение за нарушение.
- 210 Доводът на Република Полша, споменат в точка 175 от настоящото решение, не може да постави под въпрос предходния анализ. Всъщност от него не следва, че на всяка национален съд трябва да се признае компетентност да поставя под въпрос, служебно или по искане на правен субект, в рамките на което и да е производство акта за назначаване на съдия, служебното му правоотношение или упражняването на правораздавателната си власт, след като евентуално е поискал преюдициално тълкуване от Съда.
- 211 Така в решение от 22 март 2022 г., Prokurator Generalny и др. (Дисциплинарна колегия на Върховния съд — Назначение) (С-508/19, EU:C:2022:201, т. 70, 71 и 81—83), Съдът приема за недопустимо преюдициално запитване, отправено в рамките на оспорване пред запитващата юрисдикция на валидността на назначаването на съдия в Sąd Najwyższy (Върховен съд), след като по-специално отбелязва, от една страна, че поставените в това запитване въпроси са неразривно свързани със спор, различен от този по главното производство, и от друга страна, че с иска в главното производство се цели обявяване на недействителност *erga omnes* на назначаването на съдия в този съд, въпреки че националното право не разрешава и никога не е разрешавало всички правни субекти да оспорват назначаването на съдиите чрез пряк иск за отмяна или за обявяване на недействителност на такова назначение.
- 212 На трето място, що се отнася до твърденията на Република Полша, че други национални правила позволяват да се изпълнят изискванията, произтичащи от разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и на член 47 от Хартата, следва да се отбележи, първо, че що се отнася до националните разпоредби относно отвода на съдии, посочени в точка 179 от настоящото решение, от една страна, от член 26, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд следва, че в контекста на такава процедура за отстраняване не е допустима преценката за законосъобразността на назначаването на съдия или на легитимността му да упражнява правораздавателни функции.
- 213 От друга страна, както следва от самия текст на националните разпоредби за отвод на съдиите, на които Република Полша се позовава и на които по искане на Съда тя е представила текста, разрешеният от тези национални разпоредби контрол, изглежда, може да се отнася само до спазването на част от изискванията, произтичащи от принципа за независимост на съдебната власт, и по-точно до изискванията, свързани с вътрешния аспект на този принцип, които се припокриват с понятието „безпристрастност“ и се отнасят до еднаквата отдалеченост, която съдиите трябва да спазват по отношение на страните по спора и на съответните им интереси. От друга страна, с оглед на този текст посочените национални разпоредби, изглежда, не разрешават контрола върху други аспекти, произтичащи от тези изисквания, по-специално свързаните с външния аспект на посочения принцип, отнасящи се по-специално до запазването на съответния орган от външна намеса или натиск или още с необходимостта този орган да е предварително създаден със закон.

- 214 Впрочем в съдебното заседание Република Полша посочва в това отношение, че от неотдавнашните решения на Trybunał Konstytucyjny (Конституционен съд) следва, че тези национални разпоредби не допускат по-специално искания или изявления, основани на твърдения за нарушения, изведени от нередовността на назначаването на съдия или от което и да било друго обстоятелство, свързано с процедурата по назначаване на съдия.
- 215 Второ, що се отнася до другите национални механизми, на които Република Полша се позовава и които са посочени в точка 179 от настоящото решение, а именно свързаните с препращането на дело на компетентния съд и с контрола, упражняван от висшестоящите съдилища, следва да се отбележи, че както бе посочено в точки 200 и 201 от настоящото решение, оспорваните в рамките на първото твърдение за нарушение национални разпоредби са формулирани широко и неточно, което не позволява да се изключи, че те също могат да парализират такива механизми.
- 216 Всъщност забраните, установени с тези национални разпоредби, са предназначени да се прилагат и по отношение на съдилищата, пред които се поставя въпросът за евентуално препращане на делото на друг съд в приложение на член 200, параграф 1⁴ от Гражданския процесуален кодекс, и следователно изглеждат от естество да попречат на такива съдилища да отправят такова запитване, например когато то би довело, при условията, посочени в решение А. К. и др., до поставяне под въпрос на съответствието с изискванията за независимост, произтичащи от правото на Съюза, а следователно и на легитимността на съда, пред който обикновено трябва да се разгледа съответното дело, или в този контекст да постави под въпрос легитимността на конституционен орган като KRS.
- 217 Освен това, като се има предвид широката и неточна формулировка, оспорваните национални разпоредби също са от естество да попречат на по-висшестоящия съд, сезиран с разглеждането на решение на по-нисшестоящ съд, да прецени законосъобразността на назначаването на съдия или на произтичащото от такова назначаване правомощие да упражнява правораздавателни функции, или пък да постави под съмнение законосъобразността на съдилищата, независимо дали става въпрос за произнасяне по собствения му състав или за легитимността му като второинстанционен съд или по тези на по-долната инстанция.
- 218 На четвърто място, доводите на Република Полша, посочени в точка 181 от настоящото решение и изведени от твърдяно противоречие между първото и второто твърдение за нарушение, също трябва да се отхвърлят. В това отношение всъщност е достатъчно да се подчертае, че докато второто твърдение за нарушение цели да се изтъкне обстоятелството, че разглеждането на някои въпроси е от изключителната компетентност на колегията за извънреден контрол и публични въпроси, първото твърдение за нарушение от своя страна се отнася до съответствието с правото на Съюза на разпоредби, съдържащи определени забрани, приложими за общите съдилища, административните съдилища и Sąd Najwyższy (Върховен съд), включително за колегията за извънреден контрол и публични въпроси.
- 219 От изложеното по-горе следва, че посочените в точка 198 от настоящото решение национални разпоредби нарушават разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата.
- 220 По-нататък, що се отнася до член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища и до член 8 от изменителния закон, който предвижда прилагането на този член 55, параграф 4 по отношение на дела, образувани или приключили преди влизането в сила на последния

закон, от текста на член 55, параграф 4, второ изречение по-специално следва, че „[р]азпоредбите относно разпределянето на делата и определянето и изменението на съдебните състави [...] не могат да се изтъкват като основание да се установи [...] ненадлежното формиране на даден съд или липсата на оправомощаване или компетентност на дадено лице да се произнася като част от него“.

- 221 Важно е обаче да се подчертае, че подобно на националните разпоредби, посочени в точки 133 и 198 от настоящото решение, член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища също съвсем наскоро е въведен в полския правен ред с изменителния закон в специфичния контекст, припомнен в точки 140—145 от това решение.
- 222 В това отношение следва по-конкретно да се подчертае, че към датата на приемане на тази национална разпоредба Съдът е бил сезиран по-специално с преюдициалните запитвания, посочени в точка 144, трето тире от настоящото решение, по съединени дела, по които междувременно е постановено решение от 16 ноември 2021 г., *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim* и др. (С-748/19—С-754/19, EU:C:2021:931).
- 223 В последното решение обаче Съдът постановява, че член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национални разпоредби, съгласно които министърът на правосъдието на държава членка може на основание на критерии, които не са публично оповестени, от една страна, да командирова съдия в по-висок по степен наказателен съд за определен или неопределен срок и от друга страна, във всеки момент с немотивирано решение да оттегли командироването, независимо дали е било за определен или неопределен срок.
- 224 Освен това при приемането на член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища по дело С-791/19 Съдът е бил сезиран и с иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен от Комисията срещу Република Полша, за да се установи, че тази държава членка не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, като е предоставила на председателя на дисциплинарната колегия правомощието да определя по свое усмотрение компетентния първоинстанционен дисциплинарен съд по делата, отнасящи се до съдии от общите съдилища.
- 225 В това отношение обаче е важно да се подчертае, че в точки 164—177 от междувременно постановеното решение от 15 юли 2021 г., *Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите)* (С-791/19, EU:C:2021:596), Съдът уважава това твърдение за нарушение и съответно установява, че като е предоставила на председателя на дисциплинарната колегия такова правомощие на преценка и следователно като не е гарантирала разглеждане на дисциплинарните дела от „създаден със закон“ съд, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.
- 226 В този смисъл е видно, че когато трябва да приложат последиците от решенията на Съда, посочени в точки 222 и 225 от настоящото решение, на националните съдилища може да се наложи да разгледат и следователно да изтъкнат „като основание“ национални разпоредби като разглежданите в тези решения, отнасящи се до „определянето“ или „изменението на съдебните състави“, и то за да установят в конкретен случай, че вследствие на прилагането на посочените национални разпоредби и на противоречието им с правото на Съюза национален съд е „ненадлежно формиран“ или липсва „оправомощаване или компетентност на дадено лице да се произнася като част от него“. По този начин обаче съответните национални съдилища ще попаднат в обхвата на така установените забрани по

- член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища. Освен това тези забрани са предназначени да се прилагат по-общо, независимо от евентуалните възражения на правен субект, поради това, че национални разпоредби относно разпределянето на делата, определянето или изменението на съдебните състави или прилагането на такива разпоредби противоречат на изискванията на правото на Съюза, присъщи на правото на независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон.
- 227 С оглед на гореизложеното следва да се констатира, че член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища и съответно член 8 от изменителния закон също нарушават член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата.
- 228 Накрая, що се отнася до твърдяното нарушение на принципа на предимство на правото на Съюза, следва да се припомни, че този принцип задължава националния съд, натоварен в рамките на своята компетентност с прилагането на разпоредбите на правото на Съюза, да гарантира пълното действие на изискванията на това право по отнесения до него спор. По-конкретно той трябва сам да вземе решение да остави без приложение всяка национална уредба или практика, дори да е по-късна, която противоречи на разпоредба от правото на Съюза с директен ефект, без да е необходимо да иска или да изчаква премахването на тази национална уредба или практика по законодателен или друг конституционен ред (вж. в този смисъл решения от 9 март 1978 г., *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, т. 24, и от 22 февруари 2022 г., *RS* (действие на решенията на конституционен съд, С-430/21, EU:C:2022:99, т. 53 и цитираната съдебна практика).
- 229 Както следва от постоянната практика на Съда, член 47 от Хартата е разпоредба с директен ефект (вж. по-специално решение от 29 юли 2019 г., *Торубаров*, С-556/17, EU:C:2019:626, т. 56 и цитираната съдебна практика), а освен това, както бе припомнено в точка 78 от настоящото решение, такава е и разпоредбата на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.
- 230 При това положение, доколкото със самите забрани, които установяват, посочените в точки 198 и 220 от настоящото решение национални разпоредби могат да попречат на съответните полски съдилища да оставят без приложение някои разпоредби, за които е прието, че противоречат на разпоредби от правото на Съюза с директен ефект, те също могат да нарушат принципа на предимство на това право.
- 231 С оглед на всичко изложено по-горе първото твърдение за нарушение следва да бъде уважено в частта, в която се твърди нарушение на разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и на принципа на предимство на правото на Съюза.

По второто твърдение за нарушение

Доводи на страните

- 232 С второто си твърдение за нарушение, което следва да се разгледа на четвърто място, Комисията поддържа по същество, че въпросите относно независимостта на съд или съдия са „хоризонтални въпроси“, които всеки национален съд, сезиран с въпрос от правото на Съюза, е длъжен, включително *in limine litis* и когато се произнася като първа инстанция, да разгледа въпроса с оглед на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата, по отношение на които трябва да може да отправи преюдициално запитване на основание

член 267 ДФЕС, като при необходимост остави без приложение, в съответствие с принципа на предимство на правото на Съюза, всички национални разпоредби, които противоречат на тези разпоредби от правото на Съюза, както са тълкувани от Съда. Такива въпроси не представлявали специфични правни въпроси в собствена правна област, които в това си качество биха могли да попадат в изключителната компетентност на съд, за който се твърди, че е специализиран.

- 233 По този начин Република Полша не изпълнила задълженията си, произтичащи от посочените разпоредби от правото на Съюза и от този принцип на предимство, първо, като по силата на член 26, параграф 2 от изменения закон за Върховния съд предоставила на колегията за извънреден контрол и публични въпроси изключителна компетентност да се произнася по въпросите за отвод на съдии и за определяне на съда, компетентен да разгледа дело, по което е повдигнато твърдение за нарушение, а именно липса на независимост на съд или съдия, и като е задължила съда, сезиран с дело, по което се поставят такива въпроси, да го препрати на тази колегия, въпреки че последната не е компетентна да разгледа делото по същество.
- 234 По този начин полският законодател освен това искал да попречи на националните съдилища, сезирани със спора, да проверят, като евентуално отправят запитване до Съда, дали съдебният орган, който трябва да го разреши, отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, произтичащи от правото на Съюза, и при липса на такава независимост и безпристрастност, да се съобрази със задължението си, изведено от Съда в решение А. К. и др., да остави без приложение националната разпоредба, която запазва компетентността за разглеждане на такъв спор от този съдебен орган. По същия начин спорната национална разпоредба имала за цел да попречи на националните съдилища да разглеждат по собствена инициатива или по искане на страна в производството необходимостта да се направи отвод на съдия, който не отговаря на тези изисквания, или да се отправи запитване до Съда в това отношение.
- 235 Второ, разпоредбите и принципът на правото на Съюза, посочени в точка 232 от настоящото решение, били нарушени и от разпоредбите на член 82, параграфи 2—5 от изменения закон за Върховния съд. Всъщност, като предвиждат, от една страна, че единствено колегията за извънреден контрол и публични въпроси е компетентна да се произнася по правни въпроси, свързани с независимостта на съдия или съд, които се поставят по висящи пред Sąd Najwyższy (Върховен съд) дела, от друга страна, че когато тази колегия приема такова решение, тя не е обвързана от никое друго решение на Sąd Najwyższy (Върховен съд) и накрая, че решенията на тази колегия обвързват всички останали състави на Sąd Najwyższy (Върховен съд), тези национални разпоредби ще лишат съдебните състави от другите колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд) от възможността да се произнасят по такива правни въпроси и да отправят запитване до Съда в това отношение.
- 236 Трето, тези разпоредби и принцип на правото на Съюза били нарушени от член 26, параграфи 4—6 от изменения закон за Върховния съд, който предоставя на колегията за извънреден контрол и публични въпроси изключителна компетентност да разглежда жалби за установяване на незаконосъобразността на влезли в сила съдебни решения на всички полски съдилища, както общи, така и административни, включително тези на другите колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд), ако незаконосъобразността се състои в поставяне под въпрос на статута на лицето, назначено на длъжност съдия, който се е произнесъл по съответното дело, тъй като такива жалби могат да бъдат подадени

независимо от това дали съответната страна е изчерпала другите способности за защита, с които разполага. Всъщност такива национални разпоредби възпрепятствали другите колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд) да се произнесат по тези въпроси и да отправят евентуални преюдициални въпроси до Съда в това отношение.

- 237 Четвърто, разпоредбите и принципът на правото на Съюза, посочени в точка 232 от настоящото решение, все още били нарушени от преходните разпоредби на член 10 от изменителния закон, които предвиждат, най-напред, че преди 21 февруари 2020 г. полските съдилища, включително останалите колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд), препращат на колегията за извънреден контрол и публични въпроси висящите към 14 февруари същата година дела относно въпросите, които вече са от изключителната компетентност на тази колегия, по-нататък, в този случай последната може да отмени извършените по-рано от сезирания съд действия, които могат да включват евентуално отправяне на преюдициално запитване до Съда, и накрая, че действията, извършени по такива дела след 14 февруари 2020 г., като например евентуално преюдициално запитване, са недействителни.
- 238 В своя защита Република Полша поддържа, на първо място, че Комисията тълкува неправилно решение А. К. и др. Всъщност от това решение следвало единствено че ако една от страните твърди, че разглеждането на делото ѝ от съда, който по принцип е компетентен, би довело до нарушение на правата, които тя черпи от член 47 от Хартата, сезираният съд може да се произнесе по такова възражение, а ако то е основателно — да препрати делото на друг съд, който предоставя изискваните гаранции за независимост и който би бил компетентен съгласно закона при липсата на разпоредби, запазващи компетентността на съда, който не предоставя такива гаранции.
- 239 От посоченото решение обаче не следвало, че всички национални съдилища имат право да разглеждат такива дела. Впрочем така поддържаната от Комисията теза не била съобразена с изискването за право на съд, създаден със закон, което изключва възможността определянето на компетентния съд да бъде оставено на преценката на съдебните органи. Така в решение А. К. и др. Съдът създал в полза на съответните запитващи юрисдикции не правомощието да приемат актове без правно основание, а право да препращат съответните дела на друг съд, чиято компетентност произтича от акт на Парламента, в съответствие с член 200, параграф 1⁴ от Гражданския процесуален кодекс. Единственото задължение на държавите членки в това отношение било да следят, както го изисква член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, за отнасянето на дела, които имат връзка с правото на Съюза, пред съдилища, които предоставят изискваните от тази разпоредба гаранции.
- 240 Освен това така визираната в решение А. К. и др. хипотеза нямала връзка с оспорваните национални разпоредби, доколкото те се отнасят до позицията на съд, сезиран с искане за отвод, правен въпрос относно независимостта на съд или съмнение относно законосъобразността на окончателно решение.
- 241 На второ място, що се отнася по-конкретно до съдържанието на оспорваните национални разпоредби, Република Полша подчертава, първо, във връзка с член 26, параграф 2 от изменения закон за Върховния съд, че в полското право разглеждането на искане за отвод никога не е било част от компетентността на съответния съдия или съд, а преди това е трябвало да се извърши или от друг състав на същия съд, или от съд от по-горна инстанция. Така тази национална разпоредба не лишавала съдиите или съдилищата, пред които е повдигнат такъв инцидентен въпрос, от компетентност, с която те са разполагали преди това. В него само се предвиждало, че когато твърденията за нарушения,

обосноваващи отвод на някои съдии, се отнасят до тяхната независимост, този въпрос занапред трябва да се отнесе към колегията за извънреден контрол и публични въпроси. Всяка държава членка обаче била свободна да определи кой съд трябва да гледа такъв вид дела, тъй като правото на Съюза изисквало единствено съдът, който е компетентен да разгледа дело от този вид, да предоставя гаранциите, посочени в член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.

- 242 Второ, що се отнася до член 26, параграфи 4—6 от изменения закон за Върховния съд, установяването на незаконосъобразността на окончателно решение не представлявало „инцидентен“ въпрос, който може да бъде разгледан *in limine litis* в рамките на друго производство, а изисквал извънредна жалба, която по дефиниция може да се подаде само при постановяване на такова окончателно решение, и то пред съд, който е компетентен съгласно закона и който задължително трябва да е различен от съда, постановил това решение. Освен това, като предвиждат, че определен вид жалби се разглеждат от *Sąd Najwyższy* (Върховен съд) в колегия, специализирана при разглеждането на въпросите за независимостта на съдебната власт, тези национални разпоредби засилвали процесуалните гаранции в полза на страните.
- 243 Трето, що се отнася до член 82, параграфи 2—5 от изменения закон за Върховния съд, Република Полша подчертава, че съгласно член 1, точка 1, буква а) от този закон *Sąd Najwyższy* (Върховен съд) е компетентен да приема резолюции по правните въпроси по всички дела, които са му подсъдни. В това отношение второто твърдение за нарушение се основавало изцяло на твърдяно изискване, че когато такива правни въпроси са свързани с независимостта на съдебната власт, те трябва да бъдат разрешени от съдилищата, пред които са повдигнати тези въпроси — изискване, чието съществуване обаче Комисията по никакъв начин не обосновавала. Впрочем самата цел на производството за решаване на правен въпрос би била именно, при наличието на сложен въпрос, който може да доведе до различия в тълкуването, да се позволи на съда, пред който е повдигнат такъв въпрос, да препрати разглеждането му към специализиран състав от по-висока степен, за да получи необходимите разяснения и в интерес на правната сигурност да предотврати значителни и трайни различия в съдебната практика. Освен това подобен механизъм не задължавал съответните съдилища да поискат решение по правен въпрос, а им предоставял възможността да го направят и подобно решение се отнасяло единствено до тълкуването на правото, а не до неговото прилагане, което оставало от компетентността на съда, сезиран със съответния спор по същество.
- 244 Четвърто, преходните разпоредби, съдържащи се в член 10 от изменителния закон, са изтекли и във всеки случай просто са позволили да се гарантира, че в съответствие с правото на съд, създаден със закон, съдилищата, престанали да бъдат компетентни, ще препратят съответните дела на съда, който вече е компетентен.
- 245 На трето място, Република Полша счита, че оспорваните национални разпоредби не ограничават правомощието на полските юрисдикции да отправят преюдициални запитвания до Съда, доколкото те действат в рамките на своята териториална и материална компетентност. Освен това, тъй като колегията за извънреден контрол и публични въпроси била последна инстанция, тя била длъжна да отправя преюдициално запитване до Съда всеки път, когато има съмнения относно тълкуването на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, което на практика увеличавало броя на случаите, при които може да съществува задължение за сезиране на Съда с преюдициално запитване, и следователно засилвало ефективното упражняване на правата, изведени от член 47 от Хартата.

- 246 Освен това преходните разпоредби, съдържащи се в член 10 от изменителния закон, не разрешавали на колегията за извънреден контрол и публични въпроси да оттегли преюдициално запитване, а напротив, тази колегия е длъжна при съмнение относно тълкуването на правото на Съюза да потвърди поставените преди това въпроси или да постави на свой ред такива въпроси. Впрочем тези преходни разпоредби биха позволили отмяната на преходни актове само ако те възпрепятстват разглеждането на съответното дело „в съответствие със закона“, което по дефиниция не би могло да е така при преюдициално запитване. Посочените преходни разпоредби също така не забранявали на националните съдилища, които са длъжни да препратят делата, с които до този момент са били сезирани, да отправят преюдициални въпроси, за което Впрочем свидетелствали множество преюдициални въпроси относно изискванията за независимост на съдебната власт, отправени неотдавна до Съда.
- 247 На четвърто място, Комисията не обосновава второто твърдение за нарушение във връзка с нарушение на принципа на предимство на правото на Съюза и оспорваните национални разпоредби не се отнасяли до противоречия между нормите, по отношение на които трябвало да се прилага този принцип.
- 248 В писмената си реплика Комисията уточнява, че второто твърдение за нарушение цели по същество да се оспори отнемането на изключителната компетентност да се провери дали са спазени изискванията на разглежданото право на Съюза от различните национални съдилища или колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд), които дотогава са били компетентни, и без да са налице особени основателни причини, да се повери тази компетентност на нова съдебна колегия, която не може да се счита за специализирана. Всъщност, от една страна, тази нова съдебна колегия включвала само 20 от общо 10 000 съдии, които имало в Република Полша, така че правото на правните субекти на съдебна защита и ефективността на правото на Съюза биха били значително отслабени, докато от практиката на Съда следвало, че всички национални съдилища трябва да прилагат възможно най-широко разпоредбите на правото на Съюза относно независимостта на съдиите. От друга страна, тъй като всички членове на колегията за извънреден контрол и публични въпроси били назначени по предложение на KRS в новия му състав, а именно при обстоятелства, които много често са именно тези, посочени в исканията за отвод, изведени от липсата на независимост на съдия, възниква въпросът за безпристрастната преценка на такива въпроси от тази колегия.
- 249 Що се отнася до член 267 ДФЕС, Комисията изтъква, че с оглед по-специално на контекста на съдебните реформи, в който са приети оспорваните национални разпоредби, и на многократните мерки, приети от полските органи, за да се възпрепятства правилното функциониране на установения с този член преюдициален механизъм, ясно личи, че тези национални разпоредби изкуствено са изключили материалната компетентност на националните юрисдикции, които до този момент са били компетентни да разглеждат „хоризонталния въпрос“ за независимостта на съдиите, който може да възникне по всяко дело, за да се лишат тези национални юрисдикции от възможността да отправят въпроси до Съда в тази област в нарушение на член 267 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3, трета алинея ДЕС.
- 250 В това отношение Комисията изтъква също, че национални норми, които могат, както в настоящия случай, да доведат до това националният съд да предпочете да не поставя преюдициални въпроси на Съда, засягат правомощията, признати на националните юрисдикции в член 267 ДФЕС. Що се отнася до довода, че прехвърлянето на цялата

материална компетентност на юрисдикция, чиито решения не подлежат на обжалване, засилвало полезното действие на този член, нарушавал структурата на тази разпоредба, която всъщност предвижда, че по-ниските по степен съдилища имат възможност да отправят запитване до Съда.

- 251 Що се отнася до принципа на предимство на правото на Съюза, Комисията посочва, че е подчертала както в мотивираното становище, така и в исковата молба, че изключителната компетентност на колегията за извънреден контрол и публични въпроси в трите засегнати категории дела не позволява на полските съдилища да оставят без приложение националните разпоредби, съгласно които компетентността по дела, попадащи в обхвата на правото на Съюза, се предоставя на съдилища и съдии, които не отговарят на изискванията на правото на Съюза относно независимостта на съдиите.
- 252 В писмената си дуплика Република Полша изтъква, че в писмената си реплика Комисията посочва „нови твърдения за нарушения“, като се позовава на това, че колегията за извънреден контрол и публични въпроси, която обаче съществува от 2018 г. и чиито условия за назначаване на членовете са добре известни, не била независима и безпристрастна. Тъй като обаче тези оплаквания не се отнасяли до обстоятелства, установени след образуването на производството, и тъй като твърденията на Комисията във връзка с твърдяна липса на независимост и безпристрастност били формуирани само в подкрепа на четвъртото твърдение за нарушение, отнасящо се единствено до дисциплинарната колегия, посочените твърдения за нарушения били просрочени и трябвало да бъдат отхвърлени в съответствие с член 127, параграф 1 от Процедурния правилник.
- 253 Според тази държава членка тези „нови твърдения за нарушения“ във всички случаи били неоснователни. Всъщност фактът, че съдиите от колегията за извънреден контрол и публични въпроси, подобно на всички останали полски съдии, се назначават с участието на орган като KRS, не може сам по себе си да обоснове зависимост на тези съдии от политическата власт. Освен това съдебната практика, постановена от тази колегия, свидетелствала напълно за нейната независимост и безпристрастност.
- 254 Освен това, като твърди, че член 26, параграфи 4—6 от изменения закон за Върховния съд лишава останалите колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд) от тяхната компетентност да разглеждат жалби за установяване на незаконосъобразност на окончателно решение, когато съответната незаконосъобразност се състои в оспорване на статута на лицето, назначено за съдия, Комисията се заблуждавала относно обхвата на тази национална разпоредба. Всъщност компетентността на различните колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд) била определена в членове 23—25 от изменения закон за Върховния съд, които запазват компетентността за разглеждане на граждански дела в гражданската колегия, компетентността да се произнася по наказателни дела за наказателната колегия и компетентността да се произнася по-специално по дела в областта на трудовото и осигурителното право в колегията по трудови и социалноосигурителни спорове. Всички такива материални правомощия обаче били чужди на делата, по които се оспорва наличието на мандат на съдия — проблематика, чието разглеждане било от изключителната компетентност на колегията за извънреден контрол и публични въпроси.
- 255 При всички положения Комисията не доказала, че член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС налага задължение да се гарантира, че жабите за установяване на незаконосъобразността на окончателно решение ще бъдат разгледани от всички колегии на Sąd Najwyższy

(Върховен съд), нито че правото на Съюза се прилага ефективно въз основа на предходните национални разпоредби и че то вече няма да се прилага по силата на оспорваните национални разпоредби.

- 256 Що се отнася до член 82, параграфи 2—5 от изменения закон за Върховния съд, твърдението на Комисията, че колегията за извънреден контрол и публични въпроси не е специализиран съд, било произволно, тъй като всъщност тази колегия била съставена от опитни юристи, които били най-малкото докторска степен по правни науки.
- 257 Накрая, оспорваните национални разпоредби не възпрепятствали нито материално компетентните, нито тези, които не са компетентни по същество, да сезират Съда с преюдициални въпроси, а Комисията не обяснявала и по какъв начин тези национални разпоредби биха обезкуражили националните съдилища да поставят такива въпроси или да ги накарат да оттеглят тези въпроси.

Съображения на Съда

– По допустимостта

- 258 В допълнение към принципите, посочени в точки 188—190 от настоящото решение, следва да се припомни, че също съгласно постоянната съдебна практика в рамките на иск по член 258 ДФЕС изпратеното от Комисията до съответната държава членка официално уведомително писмо, а впоследствие и мотивираното становище на Комисията определят предмета на спора, който не може след това да бъде разширяван. В действителност възможността на съответната държава членка да изложи своето становище, дори и тя да не намира за необходимо да се възползва от нея, е основна нарочна гаранция, предвидена в Договора за функционирането на ЕС, и съблюдаването ѝ е съществено изискване за надлежното провеждане на производството за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка. Следователно мотивираното становище и искът на Комисията трябва да се основават на същите твърдения за нарушения като тези от официалното уведомително писмо, с което започва досъдебната процедура (решение от 22 септември 2016 г., Комисия/Чешка република, С-525/14, ЕУ:С:2016:714, т. 17 и цитираната съдебна практика).
- 259 Всъщност досъдебната процедура има за цел да предостави възможност на съответната държава членка, от една страна, да изпълни задълженията си, произтичащи от правото на Съюза, а от друга — пълноценно да изтъкне защитните си доводи срещу предявените от Комисията твърдения за нарушение. Надлежното провеждане на тази процедура съставлява основополагаща, нарочна гаранция, съдържаща се в Договора за функционирането на ЕС, не само за защита на правата на съответната държава членка, но и за осигуряване на ясно определен предмет на спора в евентуалното съдебно производство (решение от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата със занижени цени), С-213/19, ЕУ:С:2022:167, т. 131 и цитираната съдебна практика).
- 260 В случая обаче трябва да се констатира, както правилно изтъква Република Полша, че нито по време на досъдебната фаза, нито в исковата молба Комисията твърди, че националните разпоредби, които оспорва в рамките на второто твърдение за нарушение, нарушават правото на Съюза поради състава на колегията за извънреден контрол и публичните въпроси, на която тези национални разпоредби предоставят изключителна компетентност,

и по-специално поради евентуална липса на безпристрастност, която може да засегне колегията при упражняването на тази компетентност с оглед на условията и реда за назначаването на нейните членове, въпреки че Комисията е била запозната с този състав и с тези правила за назначаване.

- 261 Така, като излага тези съображения едва на етапа на писмената реплика, Комисията изтъква нови доводи, които могат да изменят съществено обхвата на второто твърдение за нарушение, така както то е формулирано дотогава.
- 262 Тъй като са формулирани късно и в нарушение на изискванията, припомнени в точки 258 и 259 от настоящото решение, тези доводи са недопустими и следователно трябва да бъдат отхвърлени.

– *По същество*

- 263 На първо място, важно е да се отбележи, че съгласно принципите, припомнени в точки 63—74 от настоящото решение, макар разпределението или реорганизацията на съдебните правомощия в държава членка по принцип да попада в рамките на свободата на действие на държавите членки, гарантирана в член 4, параграф 2 ДЕС (вж. по аналогия решение от 21 декември 2016 г., Remondis, С-51/15, ЕУ:С:2016:985, т. 47), това е допустимо само при условие по-специално че такова разпределение или реорганизация не засяга зачитането на правовата държава като ценност, прогласена в член 2 ДЕС, и изискванията, произтичащи в това отношение от член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, сред които са изискванията за независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, който трябва да гълува и прилага правото на Съюза.
- 264 На второ място, следва да се припомни, че Съдът действително многократно е приемал, че при упражняването на своята компетентност, отнасяща се до разпределението на правораздавателната компетентност в рамките на тази държава членка, при определени обстоятелства може да се наложи държава членка да възложи на един-единствен орган или на няколко децентрализирани органа изключителната компетентност да разглежда определени материалноправни въпроси, попадащи в приложното поле на правото на Съюза.
- 265 В това отношение Съдът по-специално подчертава, че фактът, че конкретен материалноправен спор е от изключителната компетентност на един-единствен съд, може евентуално да се окаже в състояние да му позволи да придобие специална експертиза, която да даде възможност на този съд да намали средната продължителност на производствата или да осигури еднообразна практика на цялата територия на страната, което би допринесло за правната сигурност (вж. в този смисъл решение от 27 юни 2013 г., Агроконсултинг-04, С-93/12, ЕУ:С:2013:432, т. 56). Съдът също така отбелязва, че определянето на по-малко на брой децентрализирани съдилища, които са от по-висока степен в сравнение с районните съдилища и чиито съдии имат по-голям професионален опит, може да спомогне за по-хомогенно и специализирано правораздаване в съответната област на материалното право на Съюза, както и за по-ефективна защита на правата, които правните субекти черпят от това право (решение от 12 февруари 2015 г., Vaszó и Vizsnyiczai, С-567/13, ЕУ:С:2015:88, т. 46 и 58).

- 266 Макар че в този смисъл всяка държава членка трябва да посочи във вътрешния си правен ред компетентните юрисдикции и да определи процесуалните правила за съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, все пак държавите членки носят отговорността за осигуряването на ефективна защита на тези права във всеки отделен случай. В това отношение, както следва от постоянната съдебна практика, процесуалните правила за съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, не трябва по-специално да правят практически невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правата, предоставени от правния ред на Съюза, и подобно изискване важи и за определянето на юрисдикциите, компетентни да произнасят по основания на това право искове и жалби. Всъщност неизпълнението на тези изисквания на това равнище, както и тяхното неизпълнение при определянето на процесуалните правила, може да наруши принципа на ефективна съдебна защита (вж. в този смисъл решения от 15 април 2008 г., *Impact*, С-268/06, EU:C:2008:223, т. 44—48, от 27 юни 2013 г., *Агроконсултинг-04*, С-93/12, EU:C:2013:432, т. 35—37 и цитираната съдебна практика, и от 24 октомври 2018 г., *ХС и др.*, С-234/17, EU:C:2018:853, т. 22 и 23).
- 267 В случая е важно да се посочи, че Комисията все пак не твърди в исковата си молба, нито *a fortiori* доказва, че съсредоточаването на правомощия, извършено с оспорваните национални разпоредби в полза на колегията за извънреден контрол и публични въпроси, може да породи процесуални неудобства, които като такива биха могли да накърнят ефективността на правата, предоставени от правния ред на Съюза, като направят практически невъзможно или прекомерно трудно упражняването на тези права от правните субекти.
- 268 При това положение е важно, на трето място, да се отбележи, че за разлика от правомощията, свързани с материалноправни разпоредби на Съюза, за които става въпрос по-специално в делата, по които са постановени решенията, посочени в точки 265 и 266 от настоящото решение, реорганизацията и съсредоточаването на правораздавателни правомощия, която Комисията оспорва с второто си твърдение за нарушение, се отнасят до някои изисквания, произтичащи от разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и на член 47 от Хартата, а именно разпоредби с едновременно конституционен и процесуален характер, чието спазване трябва освен това да бъде гарантирано хоризонтално във всички материалноправни области на прилагане на правото на Съюза и пред всички национални съдилища, сезирани с дела в тези области.
- 269 Всъщност, както бе припомнено в точка 69 от настоящото решение, член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС конкретизира правовата държава като ценност, прогласена в член 2 ДЕС, и в това отношение задължава държавите членки да предвидят система от способности за защита и производства, които да гарантират на правните субекти зачитането на правото им на ефективна съдебна защита във всички области, обхванати от правото на Съюза, като принципът на ефективна съдебна защита, на който се позовава член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, представлява общ принцип на правото на Съюза, закрепен понастоящем в член 47 от Хартата.
- 270 В това отношение последните две разпоредби от правото на Съюза и този общ принцип имат тясна връзка с принципа на предимство на това право. Всъщност прилагането на този принцип от националните съдилища допринася за осигуряването на ефективна съдебна

защита на правата, които правото на Съюза предоставя на частноправните субекти (вж. в този смисъл решение от 8 септември 2010 г., *Winner Wetten*, С-409/06, ЕУ:С:2010:503, т. 53 —55 и цитираната съдебна практика).

- 271 Съгласно припомнената в точка 228 от настоящото решение постоянна съдебна практика обаче принципът на предимство на правото на Съюза, който има и конституционен характер, изисква националните съдилища, натоварени в рамките на своята компетентност с прилагането на разпоредбите на правото на Съюза, да гарантират пълното действие на тези разпоредби в споровете, с които са сезирани, като при необходимост по собствена инициатива оставят без приложение всяка национална разпоредба, която противоречи на разпоредба от правото на Съюза с директен ефект, без да иска или изчаква предварителната отмяна на тази национална разпоредба по законодателен или друг конституционен ред.
- 272 Така Съдът постановява, че всяка разпоредба на национална правна система и всяка законодателна, административна или съдебна практика, която може да намали ефективността на правото на Съюза, поради факта че отказва на компетентния да прилага това право съд правомощието в самия момент на прилагането да извърши всичко необходимо, за да изключи прилагането на националните законови разпоредби, които евентуално представляват пречка за пълното действие на пряко приложимите норми на правото на Съюза, е несъвместима с изискванията, произтичащи от самото естество на правото на Съюза (решение от 4 декември 2018 г., *Minister for Justice and Equality и Commissioner of An Garda Síochána*, С-378/17, ЕУ:С:2018:979, т. 36 и цитираната съдебна практика).
- 273 Съдът уточнява, че такъв е случаят, когато при противоречие между разпоредба на правото на Съюза и национален закон решаването на този конфликт е предоставено на орган, различен от съда, от който е поискано да осигури прилагането на правото на Съюза, и имащ правомощието да упражни своя собствена преценка (решение от 4 декември 2018 г., *Minister for Justice and Equality и Commissioner of An Garda Síochána*, С-378/17, ЕУ:С:2018:979, т. 37 и цитираната съдебна практика), дори така произтичащата пречка за пълната ефективност на правото на Съюза да е само временна (решение от 8 септември 2010 г., *Winner Wetten*, С-409/06, ЕУ:С:2010:503, т. 57 и цитираната съдебна практика).
- 274 Както обаче е припомнено в точка 128 от настоящото решение, за да гарантират запазването на специфичните особености и на автономията на правния ред на Съюза, Договорите създават правораздавателна система, предназначена да осигури последователност и единство при тълкуването на правото на Съюза и в този контекст националните юрисдикции и Съдът трябва да гарантират както пълното прилагане на правото на Съюза във всички държави членки, така и ефективната съдебна защита на правата, които правните субекти черпят от това право.
- 275 Освен това от постоянната практика на Съда следва, че ключовият елемент в така замислената правораздавателна система на Съюза е предвиденото в член 267 ДФЕС производство за преюдициално запитване, което с установяването на диалог между съдилища, и по-конкретно между Съда и юрисдикциите на държавите членки, има за цел да осигури еднообразното тълкуване на правото на Съюза, което по този начин дава възможност да се осигури неговата безпротиворечивост, пълното му действие и

автономията му, както и, в последна сметка, присъщия на това право характер, установен по силата на Договорите (решение от 24 октомври 2018 г., ХС и др., С-234/17, ЕУ:С:2018:853, т. 41 и цитираната съдебна практика).

- 276 В този контекст и както е припомнено в точки 129—131 от настоящото решение, Съдът по-специално постановява, че основното право на независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, предполага, че всеки национален съд, който трябва да прилага правото на Съюза, е длъжен да провери дали по своя състав представлява такъв съд, когато е налице сериозно съмнение по този въпрос, тъй като такава проверка е необходима за доверието, което съдилищата трябва да вдъхват на правните субекти в едно демократично общество, или че такъв национален съд трябва при определени обстоятелства да може да провери дали опорочаваща процедурата по назначаване на съдия нередовност е могла да доведе до нарушаване на това основно право.
- 277 При това положение може да се обоснове, че съдия, който сам не се е отвел и срещу когото е направено искане за отвод от страна по делото поради потенциален конфликт на интереси от страна на този съдия, не участва в решението по такова искане и че компетентността да се произнесе по него, каквато е била в Полша преди влизането в сила на оспорваните национални разпоредби, в зависимост от случая е възложена на друг състав на съответния съд или на непосредствено по-горната съдебна инстанция. Също така може да се окаже в съответствие с доброто правораздаване споровете за материална или териториална компетентност, които могат да възникнат между няколко съдилища, да бъдат разрешени от трета страна.
- 278 За сметка на това посочените в точка 276 от настоящото решение задължения могат да изключат възможността контролът за спазването и последващото прилагане от националните съдилища на изискванията, произтичащи от разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и на член 47 от Хартата, така както са тълкувани от Съда, да могат — при реорганизация на правораздавателните правомощия като оспорваната от Комисията с второто ѝ твърдение за нарушение — да попадат общо и без разграничение само в един национален орган, още повече ако този орган не може съгласно националното право да разглежда някои присъщи на тези изисквания аспекти.
- 279 В това отношение впрочем следва да се отбележи, че съображенията, на които Съдът се позовава в практиката си, припомнена в точка 265 от настоящото решение, относно предимствата, които евентуално са свързани със специализацията в областта на правораздаването, експертизата, намаляването на средната продължителност на производствата или еднаквото прилагане на правото, не могат да се отнасят до изискванията, произтичащи от принципа на ефективна съдебна защита, чието спазване по дефиниция следва да бъде гарантирано от всеки национален съд, независимо от неговата степен или материалната му компетентност, в рамките на отнесения до него конкретен спор, включително ако е необходимо и чрез диалог със Съда на основание член 267 ДФЕС.
- 280 В случая обаче трябва да се посочи, от една страна, че целта на националните разпоредби, които Комисията оспорва с второто твърдение за нарушение, е да се запази за един-единствен орган, в случая специална колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд), общият контрол върху произтичащите от този принцип изисквания, свързани с независимостта на всички съдилища и съдии както общи, така и административни, като се изключи възможността този контрол да се упражнява от някой от тези други съдилища, включително от останалите колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд) и Naczelny Sąd

Administracyjny (Върховен административен съд), като по този начин лишава от компетентност националните съдилища, които до този момент са били компетентни да упражняват различните видове контрол върху тези изисквания и да прилагат пряко в този контекст произтичащите от практиката на Съда насоки.

- 281 Всъщност, първо, както следва от член 26, параграф 2 от изменения закон за Върховния съд, на колегията за извънреден контрол и публични въпроси е предоставена изключителна компетентност да разглежда „искания или изявления“ за „отвод“ на съдия или за „определянето на съд“, който да разгледа дело, включващо „оплакванията за липсата на независимост на съда или на съдията“, които искания или изявления следователно трябва незабавно да бъдат предадени на тази колегия от всеки друг сезиран с делото съд, включително когато предметът на това дело попада в област, обхваната от правото на Съюза.
- 282 Второ, от член 82, параграфи 2—5 от изменения закон за Върховния съд следва, че колегията за извънреден контрол и публични въпроси, заседаваща в пленум, разполага и с изключителна компетентност, когато при разглеждането на касационна или друга жалба, висяща пред Sąd Najwyższy (Върховен съд), включително пред другите колегии на този съд, „се поставя правен въпрос, свързан с независимостта на съдия или съд“. Всъщност в тази хипотеза член 82, параграф 2 от този закон предвижда, че съставът на Sąd Najwyższy (Върховен съд), сезиран със съответното дело, „спира производството и отправя този въпрос до „колегията за извънреден контрол и публични въпроси, като освен това се уточнява, че приетото от тази колегия на това основание решение е „задължително за всички състави на Sąd Najwyższy (Върховен съд)“.
- 283 Трето, разпоредбите на член 26, параграфи 4—6 от изменения закон за Върховния съд предвиждат по-специално, че единствено колегията за извънреден контрол и публични въпроси е компетентна да разглежда „жалби за установяване на незаконосъобразността на окончателни съдебни решения на [Sąd Najwyższy (Върховен съд)], общите съдилища, военните съдилища и административните съдилища, включително на [Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд)]“, ако „незаконосъобразността се състои в оспорване на статута на лицето, назначено за съдия, който се е произнесъл по делото“.
- 284 Следва обаче да се отбележи, че широкият текст на член 26, параграфи 4—6 от изменения закон за Върховния съд, изглежда, позволява на колегията за извънреден контрол и публични въпроси да упражнява последващ контрол върху всички влезли в сила решения, постановени от всички останали полски общи и административни съдилища, включително окончателните решения на други колегии на Sąd Najwyższy (Върховен съд) и Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд), всеки път, когато се оспорва статутът на назначено за съдия лице, което е трябвало да се произнесе на някакъв етап от разглеждането на съответното дело.
- 285 От друга страна, важно е да се има предвид, че оспорваните в рамките на второто твърдение за нарушение национални разпоредби са въведени в Закона за Върховния съд с изменителния закон, по спешност и в особения контекст, описан по-горе в точки 140—145 от настоящото решение, едновременно с другите разпоредби, оспорени от Комисията в рамките на първото и третото твърдение за нарушение. Както обаче следва от констатациите на Съда при разглеждането на първото и третото твърдение за нарушение, уважаването на последните е мотивирано по-специално с обстоятелството, че поради забраните и дисциплинарни нарушения, които те установяват по отношение на съдиите

в Sąd Najwyższy (Върховен съд) и във всички общи и административни съдилища, оспорваните национални разпоредби могат да им попречат да правят определени констатации и преценки, които при определени обстоятелства все пак са им възложени съгласно правото на Съюза, с оглед на изискванията, произтичащи от разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и на член 47 от Хартата.

- 286 В този контекст обстоятелството, че националният законодател реорганизира съществуващите правораздавателни правомощия и предоставя на един-единствен национален орган компетентността да проверява дали са спазени някои съществени изисквания, произтичащи от основното право на ефективна съдебна защита, закрепено в член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и в член 47 от Хартата, при положение че необходимостта от такава проверка може в зависимост от обстоятелствата да се постави пред всеки национален съд, наред с въвеждането на посочените по-горе забрани и дисциплинарни нарушения, може да допринесе в още по-голяма степен за отслабване на ефективността на контрола за спазването на това основно право, който правото на Съюза все пак поверява на всички национални съдилища. Това важи в още по-голяма степен, тъй като, както бе посочено в точка 198 от настоящото решение, в случая този орган не може да разглежда искане, което му е изпратено от национален съд и което се отнася до „установяването и преценката на законосъобразността на назначаването на съдия или на легитимността му да упражнява правораздавателни функции“.
- 287 Освен това, като по този начин безразборно възпрепятстват всички останали съдилища, независимо от тяхната степен или от процесуалния стадий, на който се произнасят, и въпреки че са сезирани евентуално с дела, свързани с прилагането на материалноправни разпоредби на правото на Съюза, да направят незабавно необходимото, за да се гарантира спазването на правото на съответните правни субекти на ефективна съдебна защита, като при необходимост самите те не приложат националните норми, които противоречат на произтичащите от това право изисквания, оспорваните от Комисията в рамките на второто твърдение за нарушение национални разпоредби нарушават и принципа на предимство на правото на Съюза.
- 288 Накрая, що се отнася до член 10 от изменителния закон, достатъчно е да се отбележи, че след като този член по същество има за цел да уточни до каква степен и как изключителната компетентност, предоставена на колегията за извънреден контрол и публични въпроси от посочените в точки 281—283 от настоящото решение национални разпоредби, трябва да се упражнява по отношение на висящите към датата на влизане в сила на този закон дела, посоченият член е неразривно свързан с тези други разпоредби и следователно нарушава, по същите причини като изложените в точки 268—287 от това решение, както разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, така и принципа на предимство на правото на Съюза.
- 289 От всичко изложено по-горе следва, че второто твърдение за нарушение трябва да бъде уважено, доколкото е изведено от нарушение на разпоредбите на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и на принципа на предимство на правото на Съюза.
- 290 Що се отнася до член 267 ДФЕС, трябва да се констатира, че самият факт, че по този начин на един-единствен орган, а именно в случая колегията за извънреден контрол и публични въпроси, е предоставена изключителната компетентност да решава някои свързани с прилагането на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата въпроси, може

да възпрепятства или най-малкото да обезкуражи другите съдилища, които по този начин са лишени от всякаква вътрешна компетентност сами да се произнасят по тези въпроси, да отправят преюдициални запитвания в това отношение до Съда, което, както следва от припомнените в точки 155—158 от настоящото решение принципи, нарушава член 267 ДФЕС.

- 291 Впрочем, що се отнася до по-общия контекст, в който се вписва приемането на изменителния закон и оспорваните национални разпоредби, следва също така да се припомни, както отбелязва Комисията и както е видно от съображенията, съдържащи се в няколко наскоро постановени решения на Съда, че във връзка с неотдавнашните законодателни реформи, засегнали съдебната власт в Полша, са се увеличи опитите на полските власти по този начин да разубедят или да попречат на националните юрисдикции да сезират Съда с преюдициални запитвания относно тълкуването на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и на член 47 от Хартата (вж. по-специално решение от 2 март 2021 г., А.В. и др. (Назначаване на съдиите във Върховния съд — Жалби), С-824/18, EU:C:2021:153, т. 99—106 и цитираната съдебна практика).
- 292 С оглед на всичко изложено по-горе второто твърдение за нарушение следва да бъде уважено.

По петото твърдение за нарушение

Доводи на страните

- 293 С петото си твърдение за нарушение Комисията поддържа, че член 88а от изменения закон за общите съдилища, член 45, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд и член 8, параграф 2 от изменения закон за административните съдилища нарушават член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата, както и член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д) и параграф 3 и член 9, параграф 1 от ОРЗД.
- 294 Според Комисията доколкото тези национални разпоредби задължават съдиите от различните съдилища да подават писмена декларация относно членството им в сдружение, фондация с нестопанска цел или политическа партия, както и изпълняването в тях функции, и изискват публикуването на такава информация в Biuletyn Informacji Publicznej, те предполагат обработване на лични данни, тъй като тази информация се отнася до ясно идентифицирани физически лица, действащи в частната сфера.
- 295 Освен това събирането и публикуването на тези лични данни не било част от организацията на правораздаването и във всички случаи евентуалната функционална връзка между посочените данни и упражняването на функциите на съдия не позволявала подобни мерки да се изключат от приложното поле на ОРЗД. Всъщност тези мерки имали за цел да повлияят на кариерата на съдиите и на изпълнението на техните функции и могли да накърнят независимостта им, гарантирана с разпоредбата на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, в случаите когато прилагат и тълкуват правото на Съюза.
- 296 Освен това разглежданите лични данни попадали в категориите чувствителни данни, за които се прилага въведеният с член 9, параграф 1 от ОРЗД режим на забрана и засилена защита, като данни, които могат да разкрият политическите или философските възгледи на съответните съдии.

- 297 Комисията обаче е на мнение, че дори да се предположи, че целите, произтичащи от изложението на мотивите към проекта, довел до приемането на член 88а от изменения закон за общите съдилища, чиято цел е да се запази политическата неутралност и непристрастността на съдиите, както и доверието в тази непристрастност и да се защити достойнството на техните функции, могат да се считат за законосъобразни, разглежданите задължения за деклариране и публикуване обаче не са необходими за постигането на тези цели. Поради това намесата, която тези задължения предполагат в правото на заинтересованите лица на зачитане на личния им живот и на защита на личните им данни, не била в съответствие с принципа на пропорционалност и по този начин нарушавала изискванията, произтичащи от различните разпоредби на правото на Съюза, посочени в точка 293 от настоящото решение.
- 298 Всъщност такива мерки не били строго ограничени до необходимото за постигането на посочените цели, тъй като съществували по-малко ограничителни средства за тази цел, каквито са процедурите за отвод и предоставянето на информация относно някои извършвани от съдиите извън техните функции дейности, които биха могли да доведат до конфликт на интереси по конкретно дело, на органите, натоварени да гарантират спазването на професионалните стандарти или да определят членовете на съдебните състави. Освен това тези средства с по-малка степен на намеса позволявали да се избегне използването на така събраната информация за цели, различни от тези, които се твърди, че са преследвани, като например упражняването на външен натиск върху съдиите, накърняващи независимостта им или желание да се навреди, от една страна, на професионалната им репутация и на авторитета им, като се насърчава общественото недоверие към тях, и от друга страна, на развитието на кариерата им, излагайки ги на дискриминация.
- 299 Освен това принадлежността на дадено лице към политическа партия била част от личния му живот преди назначаването му за съдия и не можела да засегне пряко настоящата му дейност. Това се отнасяло по-специално за принадлежността към политическа партия преди 29 декември 1989 г., тъй като получаването на такава информация било напълно ирелевантно за преценката на непристрастността на съдия по делата, с които е сезиран, повече от 30 години по-късно. Така задължителното деклариране и публикуването на такива лични данни също не били в състояние да постигнат твърдените в случая цели.
- 300 Разглежданите национални мерки в действителност наподобявали механизъм за надзор на съдиите, чието внезапно въвеждане не отговаряло на никакво конкретно съображение или необходимост, тъй като аполитичността и непристрастността на съдиите вече били гарантирани отдавна, по-специално от член 178 от Конституцията, предвиждащ такава аполитичност, както и от клетвата, с която съдиите се заклеват да правораздават „при пълна непристрастност“, и от задължението, което имат съгласно членове 66 и 82 от Закона за устройството на общите съдилища, да се въздържат от всякакви действия, които биха могли да „подкопаят доверието в тяхната непристрастност“.
- 301 В своя защита Република Полша най-напред изтъква, че ОРЗД не се прилага към разглежданото обработване на лични данни, тъй като то се извършва в рамките на дейност, която не попада в приложното поле на правото на Съюза по смисъла на член 2, параграф 2, буква а) от този регламент, а именно организирането и осъществяването на правораздаването, с което съответната информация има „пряка връзка“, тъй като се отнася до изпълнението на функциите на съдия.

- 302 По-нататък Република Полша изтъква, че дори да се предположи, че ОРЗД е приложим в случая, спорните национални разпоредби имат за легитимна цел да засилят безпристрастността и политическата неутралност на съдиите, като информират правните субекти за евентуалното наличие на основания за отвод, на които те могат да се позовават по дадено дело, и че тези национални разпоредби са пропорционални за тази цел.
- 303 Всъщност, първо, предишно членство в политическа партия, включително когато то предхожда 29 декември 1989 г. и се вписва в историческия контекст на политизацията на съдебната власт, би могло да окаже въздействие върху настоящата и бъдещата съдебна дейност на съответния съдия.
- 304 Второ, Комисията по никакъв начин не подкрепила твърденията си, че оспорваните национални разпоредби могат да накърнят професионалната репутация на съдиите и тяхната независимост, както и да доведат до риск от дискриминация в професионалното им развитие или да бъдат използвани за такива цели. По-специално предоставянето на съответната информация не се отразявало на компетентността на съдията да правораздава, нито върху разпределянето на делата в рамките на съда, към който се числи, нито върху развитието на кариерата му. Предоставянето на тази информация също не би довело до засягане на независимостта на съответния съдия или на неговата безпристрастност по всякакви дела или до автоматичен отвод на заинтересованото лице по тези дела. Впрочем Комисията не посочвала нито един конкретен случай, в който подобна информация да е била използвана по така предложенния начин.
- 305 Трето, целта, преследвана с оспорваните национални разпоредби, не можела да бъде постигната с по-малко ограничителни средства, тъй като при липсата на достъп до съответната информация правните субекти не могли да знаят за евентуални мотиви за отвод на съдиите, които трябва да се произнесат по засягащото ги дело.
- 306 Освен това съответните данни не попадали в категориите, посочени в член 9, параграф 1 от ОРЗД, тъй като с оспорваните национални разпоредби всъщност не се целяло даден съдия да предостави информация относно политическите си възгледи или философските си убеждения. Освен това тези национални разпоредби не съдържали никакво изброяване на видовете членство, които следва да се посочат, и следователно във всеки отделен случай трябвало да се прецени дали съответното задължение за деклариране се прилага, като се държи сметка по-специално за границите на намесата в личния живот, и в частност за член 53, параграф 7 от Конституцията, който забранява на публичните органи да изискват разкриването на „светогледа“, убежденията или религията на дадено лице. Във всеки случай поради изложените по-горе от Република Полша съображения посочените национални разпоредби отговаряли и на изискването за пропорционалност, установено в член 9, параграф 2, буква ж) от ОРЗД.
- 307 Накрая, Комисията се опитвала да размести възложената ѝ доказателствена тежест, като твърдяла, че Република Полша следва да представи фактите, обосноваващи приемането и пропорционалността на тези национални разпоредби само поради това, че последните не са съществували преди това.

Съображения на Съда

– Предварителни съображения

- 308 В началото следва да се отбележи, че с петото си твърдение за нарушение Комисията иска от Съда да установи, че с приемането на член 88а от изменения закон за общите съдилища, член 45, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд и член 8, параграф 2 от изменения закон за административните съдилища Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д) и параграф 3 и по член 9, параграф 1 от ОРЗД, както и задълженията си по член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата.
- 309 При тези условия Съдът следва да се произнесе по така направените от Комисията различни твърдения за неизпълнение на задължения (вж. по аналогия решения от 21 май 2019 г., Комисия/Унгария (Права на ползване върху земеделски земи), С-235/17, ЕУ:С:2019:432, т. 131, и от 18 юни 2020 г., Комисия/Унгария (Прозрачност при сдружаването), С-78/18, ЕУ:С:2020:476, т. 143).
- 310 На второ място, що се отнася до предмета на националните разпоредби, оспорени от Комисията в рамките на петото твърдение за нарушение, следва да се отбележи, от една страна, че те задължават съдиите от Sąd Najwyższy (Върховен съд), общите съдилища и административните съдилища, в зависимост от съда, в който са назначени и функциите, които изпълняват в него, да подават декларация, която в повечето случаи се подава до председателя на съответния общ или административен съд и по изключение, що се отнася до председателите на Sąd Apelacyjny (апелативен съд), първия председател на Sąd Najwyższy (Върховен съд) и председателя на Naczelny Sąd Administracyjny (Върховен административен съд) — до KRS или до министъра на правосъдието. Съгласно тези национални разпоредби посочените различни национални органи трябва след това в срок от 30 дни да публикуват в Biuletyn Informacji Publicznej информацията, съдържаща се в тези декларации.
- 311 Тъй като събирането на тази информация е оповестено от Комисията като извършвано за целите на публикуването ѝ онлайн, тези две операции следва да се преценяват заедно от гледна точка на разпоредбите на правото на Съюза, чието нарушение Комисията твърди в случая.
- 312 От друга страна, важно е да се отбележи, че както следва от оспорваните национални разпоредби, и по-специално от текста на член 88а от изменения Закон за общите съдилища — разпоредба, към която от своя страна препращат член 45, параграф 3 от изменения Закон за Върховния съд и член 8, параграф 2 от изменения Закон за административните съдилища — информацията, която по този начин се предоставя за оповестяване с оглед на публикуването ѝ онлайн, е три вида. Всъщност тази информация се отнася, първо, до членството на съответния съдия в сдружение, включително името и седалището на това сдружение, на изпълняваните функции и периода на членство в него, второ, до функциите, изпълнявани от съдията в орган на фондация с нестопанска цел, като се посочват името и седалището на тази фондация и периодът, през който тези функции са били изпълнявани, и трето, до принадлежността на заинтересованото лице към политическа партия преди назначаването му на длъжност съдия и при изпълнение на тази длъжност преди 29 декември 1989 г., като се посочват името на тази политическа партия, изпълняваните функции и периодът на членуване в нея.

– По приложимостта на ОРЗД

- 313 Тъй като Република Полша поддържа, че ОРЗД не е приложим към оспорваните национални разпоредби, най-напред следва да се припомни, че съгласно член 2, параграф 1 от ОРЗД този регламент се прилага за обработването на лични данни изцяло или частично с автоматични средства, както и за обработването с други средства на лични данни, които са част от регистър с лични данни или които са предназначени да съставляват част от регистър с лични данни.
- 314 В член 2, параграф 2, буква а) от ОРЗД обаче се уточнява, че този регламент не се прилага за обработването на лични данни „в хода на дейности, които са извън приложното поле на правото на Съюза“.
- 315 В това отношение е важно да се отбележи, на първо място, че нито фактът, че информацията, предмет на оспорваните национални разпоредби, се отнася до съдии, нито обстоятелството, че тази информация евентуално може да има определена връзка с упражняването на техните функции, сами по себе си могат да изключат тези национални разпоредби от приложното поле на ОРЗД.
- 316 Всъщност следва да се припомни, че доколкото изключението, предвидено в член 2, параграф 2, буква а) от ОРЗД прави неприложим режима на защита на личните данни, предвиден в този регламент, и по този начин се отклонява от заложената в него цел, изразяваща се в гарантиране на основните права и свободи на физическите лица при обработване на личните им данни, като правото на зачитане на личния и семеен живот и правото на защита на личните данни, гарантирани в членове 7 и 8 от Хартата, това изключение, подобно на другите изключения, предвидени в посочения член 2, параграф 2, трябва да се тълкува стриктно (вж. в този смисъл решения от 14 февруари 2019 г., *Buivids*, С-345/17, EU:C:2019:122, т. 41 и цитираната съдебна практика, и от 22 юни 2021 г., *Latvijas Republikas Saeima* (Точки за пътнотранспортни нарушения), С-439/19, EU:C:2021:504, т. 62 и цитираната съдебна практика).
- 317 Съдът постановява, че член 2, параграф 2, буква а) от ОРЗД във връзка със съображение 16 и член 2, параграф 2, буква б) от този регламент, както и член 3, параграф 2, първо тире от Директива 95/46/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 1995 г., стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10), чието частично продължение е член 2, параграф 2, букви а) и б) от посочения регламент, трябва да се разглежда като целящ единствено да изключи от приложното поле на ОРЗД обработването на лични данни, извършвано от държавните органи в рамките на дейност, насочена към запазване на националната сигурност, или на дейност, която може да бъде причислена към същата категория, така че сам по себе си фактът, че дадена дейност е присъща на държавата или на публичен орган, не е достатъчен, за да може това изключение да се прилага автоматично към подобна дейност (вж. в този смисъл решения от 22 юни 2021 г., *Latvijas Republikas Saeima* (Точки за пътнотранспортни нарушения), С-439/19, EU:C:2021:504, т. 63—66 и цитираната съдебна практика, и от 20 октомври 2022 г., Коалиция „Демократична България — Обединение“, С-306/21, EU:C:2022:813, т. 36—39).

- 318 Посочените в член 2, параграф 2, буква а) от ОРЗД дейности, които имат за цел защита на националната сигурност, обхващат по-специално дейностите, които имат за предмет защитата на съществените функции на държавата и на основните интереси на обществото (решения от 22 юни 2021 г., *Latvijas Republikas Saeima* (Точки за пътнотранспортни нарушения), С-439/19, ЕУ:С:2021:504, т. 67, и от 20 октомври 2022 г., Коалиция „Демократична България — Обединение“, С-306/21, ЕУ:С:2022:813, т. 40).
- 319 Макар осигуряването на добро правораздаване в държавите членки, и по-специално приемането на правила, приложими към статута на съдиите и упражняването на техните функции, да е от компетентността на тези държави, това не променя факта, че уредените от националните разпоредби действия, оспорени от Комисията в рамките на петото твърдение за нарушение, не могат да се считат за част от дейност, която не попада в приложното поле на правото на Съюза по смисъла на член 2, параграф 2, буква а) от ОРЗД, каквато е дейността, чиято цел е защитата на националната сигурност.
- 320 В това отношение от съображение 20 от ОРЗД изрично следва, че този регламент се прилага, по-специално спрямо дейностите на съдилищата и други съдебни органи, освен в някои случаи, предвидени или разрешени от посочения регламент, когато съдилищата или другите съдебни органи действат при изпълнение на своите съдебни функции.
- 321 Следва да се отбележи, че макар, както е посочено в точка 312 от настоящото решение, оспорваните национални разпоредби да предвиждат, че операциите по събиране и публикуване онлайн на съответната информация по принцип се извършват от председателите на общите или административните съдилища и по изключение от KRS или от министъра на правосъдието, тези операции не са част от упражняването на съдебните функции на съответните органи, така че разпоредбата на член 2, параграф 2, буква а) от ОРЗД не е приложима към тези операции.
- 322 На второ място, следва да се припомни, че съгласно член 4, точка 1 от ОРЗД „лични данни“ означава „всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано“. От своя страна член 4, точка 2 от ОРЗД определя понятието „обработване“ като „всяка операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни чрез автоматични или други средства“ и посочва като примери за такива операции по-специално „събиране, записване, [...] разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни“.
- 323 В случая обаче следва да се констатира, от една страна, че информацията, чието деклариране и публикуване онлайн са станали задължителни, се отнася до идентифицирани или подлежащи на идентифициране физически лица и поради това попада в обхвата на понятието „лични данни“ по смисъла на член 4, точка 1 от ОРЗД. Всъщност тази информация се отнася до поименно определени лица и касае членството им в сдружения, фондации с нестопанска цел и политически партии, както и функциите, които те изпълняват или са изпълнявали там. Що се отнася до обстоятелството, че посочената информация се вписва в контекста на професионална дейност на декларатор, то не може да ѝ отнеме тази квалификация (решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, ЕУ:С:2022:601, т. 65 и цитираната съдебна практика).
- 324 От друга страна, национални разпоредби, които, както в настоящия случай, правят задължително декларирането и публикуването онлайн на разглежданата информация, включват операции по събиране, записване и разпространяване на тази информация, а

именно набор от операции, които представляват „обработване“ на лични данни по смисъла на член 4, точка 2 от ОРЗД (по отношение на публикуването на лични данни онлайн вж. решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, EU:C:2022:601, т. 65 и цитираната съдебна практика).

325 С оглед на гореизложеното следва да се констатира, че оспорваните национални разпоредби попадат в приложното поле на ОРЗД и следователно трябва да са в съответствие с разпоредбите на този регламент, чието нарушение Комисията твърди в случая.

– *По приложимостта на член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата*

326 Както предвижда член 51, параграф 1 от Хартата, нейните разпоредби се отнасят за държавите членки, когато те прилагат правото на Съюза.

327 В случая от съображенията, изложени в точки 313—325 от настоящото решение, следва, че оспорваните национални разпоредби предполагат обработването на лични данни и попадат в приложното поле на ОРЗД. От това следва, че при приемането на тези национални разпоредби Република Полша е трябвало по-специално да приложи ОРЗД.

328 Освен това, след като тези лични данни съдържат информация за идентифицирани физически лица, достъпът до тях на всеки член на широката общественост засяга гарантираното с член 7 от Хартата основно право на заинтересованите лица на зачитане на личния живот, като в това отношение е без значение фактът, че тези данни се отнасят до професионални дейности. Освен това предоставянето на широката общественост на споменатите данни представлява обработка на лични данни, попадаща в приложното поле на член 8 от Хартата (вж. в този смисъл решение от 22 ноември 2022 г., *Luxembourg Business Registers*, С-37/20 и С-601/20, EU:C:2022:912, т. 38 и цитираната съдебна практика).

329 Също така предоставянето на тези лични данни на трети лица представлява намеса в предвидените в членове 7 и 8 от Хартата основни права, независимо от последващото използване на съобщената информация. В това отношение е без значение дали съответните данни за личния живот имат чувствителен характер или дали заинтересованите лица са претърпели евентуални неудобства поради тази намеса (вж. в този смисъл решение от 22 ноември 2022 г., *Luxembourg Business Registers*, С-37/20 и С-601/20, EU:C:2022:912, т. 39 и цитираната съдебна практика).

330 От изложеното по-горе следва, че член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата са приложими в случая и че следователно оспорваните национални разпоредби трябва да бъдат в съответствие с тези членове (вж. в този смисъл решение от 18 юни 2020 г., Комисия/Унгария (Прозрачност при сдружаването), С-78/18, EU:C:2020:476, т. 103).

– *По твърдяното нарушение на разпоредбите на член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д) и параграф 3 и член 9, параграф 1 от ОРЗД, и член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата*

331 В началото следва да се подчертае, от една страна, тясната връзка между ОРЗД и разпоредбите на член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата — разпоредби, с оглед на които този регламент трябва да се тълкува.

- 332 Всъщност от член 1, параграф 2 във връзка със съображения 4 и 10 от ОРЗД, следва, че с този регламент по-специално се цели да се гарантира високо равнище на защита на основните права и свободи на физическите лица при обработването на личните данни, като това право се признава и в член 8 от Хартата и е тясно свързано с правото на зачитане на личния живот, прогласено в член 7 от нея (решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, EU:C:2022:601, т. 61). Така по-специално, както отбелязва генералният адвокат в точка 235 от заключението си, когато са изпълнени условията за законосъобразно обработване на лични данни по този регламент, се счита, че обработването отговаря и на изискванията, установени с членове 7 и 8 от Хартата. (вж. по аналогия решение от 27 септември 2017 г., *Puškár*, С-73/16, EU:C:2017:725, т. 102).
- 333 От друга страна, както следва от доводите, които развива в подкрепа на петото твърдение за нарушение, Комисията поставя под съмнение факта, че оспорваните национални разпоредби действително преследват изтъкнатите от Република Полша цели и твърди, че произтичащата от тези национални разпоредби намеса в основните права на защита на личните данни и на зачитане на личния живот във всеки случай не е в съответствие с изискването за пропорционалност, произтичащо от различните разпоредби на правото на Съюза, чието нарушение тя твърди. Тъй като Комисията не твърди, че посочените национални разпоредби не отговарят на други произтичащи от тези разпоредби на правото на Съюза изисквания, Съдът следва да се придържа към анализа на така формулираното от нея твърдение за нарушение и следователно тези национални разпоредби следва да се разгледат единствено от гледна точка на тяхната пропорционалност с оглед на изтъкнатите от Република Полша цели.
- 334 В това отношение следва да се припомни, първо, че съгласно постоянната съдебна практика основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни, гарантирани в членове 7 и 8 от Хартата, не са абсолютни, а трябва да се разглеждат спрямо своята функция в обществото и да се претеглят спрямо други основни права. Поради това е възможно да се налагат ограничения, стига в съответствие с член 52, параграф 1 от Хартата те да са предвидени в закон и да зачитат основното съдържание на основните права, както и принципа на пропорционалност. Съгласно този принцип ограничения могат да бъдат налагани само ако са необходими и ако действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора. Те трябва да се въвеждат в границите на строго необходимото и правната уредба, включваща намесата, трябва да предвижда ясни и точни правила, уреждащи обхвата и прилагането на съответната мярка (решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, EU:C:2022:601, т. 70 и цитираната съдебна практика).
- 335 Що се отнася, второ, до член 6, параграф 1, първа алинея от ОРЗД, в тази разпоредба е предвиден изчерпателен и рестриктивен списък на хипотезите, в които обработване на лични данни може да се счита за законосъобразно. Ето защо, за да може да се счете за такава, съответното обработване трябва да спада към някоя от хипотезите, предвидени в посочената разпоредба (решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, EU:C:2022:601, т. 67 и цитираната съдебна практика).
- 336 Съгласно член 6, параграф 1, първа алинея, буква в) от ОРЗД обработването е законосъобразно, ако е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора. Съгласно член 6, параграф 1, първа алинея, буква д) от

този регламент обработването е законосъобразно и ако е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора.

- 337 За двете хипотези на законосъобразност в член 6, параграф 3 от ОРЗД се уточнява, че обработването трябва да се основава на правото на Съюза или на правото на държавата членка, което се прилага спрямо администратора, и че това правно основание трябва да отговаря на цел от обществен интерес и да е пропорционално на преследваната легитимна цел. Тъй като тези изисквания са израз на изискванията, произтичащи от член 52, параграф 1 от Хартата, те трябва да се тълкуват предвид последната разпоредба (решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, EU:C:2022:601, т. 69).
- 338 В случая предметът на оспорваните национални разпоредби, както бе подчертано в точка 310 от настоящото решение, се състои в това да се задължат съответните съдии, според съда, в който са назначени и изпълняваните в него функции, да подадат декларация, която в повечето случаи се подава до председателя на съответния общ или административен съд и по изключение — до KRS или до министъра на правосъдието, с цел тези органи да могат да публикуват в *Biuletyn Informacji Publicznej* съдържашата се в тази декларация информация.
- 339 Като се има предвид обаче, че задължението за събиране, записване и публикуване онлайн, което се прилага спрямо тези органи, произтича от посочените в точка 310 от настоящото решение разпоредби, разглежданото обработване на лични данни трябва да се счита за необходимо за спазването на законово задължение, което всеки от посочените органи е длъжен да изпълни в качеството си на администратор. Ето защо това обработване попада в обхвата на член 6, параграф 1, първа алинея, буква в) от ОРЗД (вж. в този смисъл решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, EU:C:2022:601, т. 71).
- 340 Що се отнася до условието за законосъобразност, посочено в член 6, параграф 1, буква д) от ОРЗД, следва да се отбележи, че преследването на целта за безпристрастност на съдиите, изтъкната по-специално в изложението на мотивите към изменителния закон, свързани с националните разпоредби, оспорени от Комисията в петото ѝ твърдение за нарушение, допринася за осигуряване на правилното упражняване на съдебните функции, което представлява задача от обществен интерес по смисъла на тази разпоредба от посочения регламент.
- 341 Трето, що се отнася до член 9, параграф 1 от ОРЗД, той забранява по-специално обработването на лични данни, разкриващи политически възгледи, религиозни или философски убеждения на физическо лице. Съгласно заглавието на този член 9 става въпрос за „специални категории лични данни“, като тези данни са квалифицирани също като „чувствителни данни“ в съображение 10 от ОРЗД.
- 342 Някои изключения от тази забрана са предвидени в член 9, параграф 2 от ОРЗД. Както следва от член 9, параграф 2, буква ж) от този регламент, тази забрана не се прилага по-специално когато съответното обработване е необходимо по причини от важен обществен интерес на основание правото на Съюза или правото на държава членка, което е пропорционално на преследваната цел, зачита същността на правото на защита на данните и предвижда подходящи и конкретни мерки за защита на основните права и интересите на субекта на данните.

- 343 От текста на член 9 от ОРЗД следва, че забраната, която тази разпоредба установява, се прилага — при спазване на изключенията, предвидени в този регламент — за всякакъв вид обработване на специалните категории от данни, посочени във въпросната разпоредба, и за всички администратори, извършващи такова обработване (вж. в този смисъл решение от 24 септември 2019 г., *GS* и др. (Премахване на чувствителни данни от резултатите при търсене), С-136/17, *EU:C:2019:773*, т. 42).
- 344 За да се определи дали оспорваните национални разпоредби попадат в приложното поле на член 9 от ОРЗД, в самото начало следва да се припомни, че тази разпоредба се прилага за обработване, което се отнася не само за чувствителни по своята същност данни, а и за данни, чрез които след логическа операция по съпоставяне или дедукция косвено се разкрива информация от такова естество (вж. в този смисъл решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, *EU:C:2022:601*, т. 123).
- 345 Важно е също така да се припомни, че съгласно практиката на Съда широкото тълкуване на понятията „чувствителни данни“ се подкрепя от целта на ОРЗД, припомнена в точка 316 от настоящото решение, а именно да се гарантира високо равнище на защита на основните права и свободи на физическите лица, по-специално на техния личен живот, при обработването на засягащите ги лични данни. Подобно тълкуване е в съответствие и с целта на член 9, параграф 1 от ОРЗД, а именно да се осигури повишена защита срещу обработвания, които поради особената чувствителност на обработваните данни могат да съставляват, както следва от съображение 51 от този регламент, особено тежко вмешателство в основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни, гарантирани с членове 7 и 8 от Хартата (вж. в този смисъл решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, *EU:C:2022:601*, т. 125 и 126, както и цитираната съдебна практика).
- 346 В случая се налага изводът, че събирането и публикуването онлайн на информация относно минала „принадлежност“ на съдия към „политическа партия“ и изпълняваните в тази партия „функции“, посочени в член 88а, параграф 1, точка 3 от изменения закон за общите съдилища, представляват обработване, което може да разкрие политическите възгледи на физическото лице по смисъла на член 9, параграф 1 от ОРЗД.
- 347 Що се отнася до информацията, свързана с минало или настоящо „членство“ на съдия в „сдружение“ и с „функциите“, изпълнявани от него в това сдружение, или с минали или настоящи „функции“, изпълнявани от него в орган на „фондация с нестопанска цел“, посочени в член 88а, параграф 1, точки 1 и 2 от изменения закон за общите съдилища, следва да се отбележи, подобно на генералния адвокат в точки 244 и 245 от заключението си, че с оглед на твърде широкия и неточен характер на използваните от полския законодател понятия събирането и публикуването онлайн на такава информация може, в зависимост от конкретния характер на съответното сдружение и фондация, да разкрие религиозните или философските убеждения на физическите лица по смисъла на член 9, параграф 1 от ОРЗД, в какъвто смисъл са твърденията на Комисията.
- 348 От това следва, че за да се избегне забраната по член 9, параграф 1, оспорваните национални разпоредби трябва да съответстват на едно от условията по член 9, параграф 2 и да отговарят на посочените в него изисквания, а именно в случая — на изискванията, предвидени в член 9, параграф 2, буква ж) от ОРЗД.

- 349 От всичко изложено по-горе следва, че тъй като оспорваните национални разпоредби попадат в приложното поле на член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д) и на член 9, параграф 1 от ОРЗД, както и на член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата, сега следва да се прецени евентуалната им обосновка с оглед на член 6, параграф 3 и член 9, параграф 2, буква ж) от този регламент, както и на член 52, параграф 1 от Хартата.
- 350 В това отношение от точки 334, 337 и 342 и от настоящото решение следва, че за да могат оспорваните национални разпоредби като правни основания за разглежданото обработване на лични данни да отговарят на изискванията, произтичащи съответно от член 52, параграф 1 от Хартата, член 6, параграф 3 и член 9, параграф 2, буква ж) от ОРЗД, това обработване трябва по-специално да отговаря на цел от обществен интерес и да бъде пропорционално на преследваната легитимна цел (вж. в този смисъл решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, ЕУ:С:2022:601, т. 73).
- 351 В случая Комисията изтъква в исковата си молба, че от изложението на мотивите към проекта, довел до приемането на член 88а от изменения закон за общите съдилища, е видно, че този проект се е ръководил от волята да се запази политическата неутралност и безпристрастността на съдиите, доверието на обществеността в тази безпристрастност и накрая, достойнството на изпълняваната от тях длъжност.
- 352 В своя защита, за да обоснове приемането на оспорваните национални разпоредби, Република Полша се позовава на целта за засилване на политическата неутралност и безпристрастността на съдиите и на доверието на правните субекти в тази безпристрастност, като същевременно уточнява, що се отнася до тази политическа неутралност, че в случая целта на тези национални разпоредби е по-конкретно да се позволи на правните субекти да бъдат информирани за предходните политически дейности на съответните съдии, когато тези дейности могат да породят съмнение в обективността на съда по дадено дело и поради това да доведат евентуално до неговия отвод.
- 353 В това отношение следва първо да се отбележи, че твърдяната от Република Полша цел, доколкото се състои в това да се гарантират политическата неутралност и безпристрастността на съдиите и да се намали рискът при упражняване на функциите им те да бъдат повлияни от съображения, свързани с частни или политически интереси, безспорно представлява цел от обществен интерес, както се подчертава в точка 340 от настоящото решение, и следователно е легитимна (вж. по аналогия решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, ЕУ:С:2022:601, т. 75 и 76). Същото се отнася и за целта, свързана с укрепване на доверието на правните субекти, що се отнася до наличието на такава безпристрастност.
- 354 Всъщност, както Съдът многократно е подчертавал, изискването за независимост и безпристрастност на съдилищата, присъщо за правосъдната дейност, спада към същественото съдържание на основното право на ефективна съдебна защита и на справедлив съдебен процес, което има кардинално значение като гарант за защитата на всички права, които правните субекти черпят от правото на Съюза, и за опазването на общите ценности на държавите членки, прогласени в член 2 ДЕС, и по-конкретно на ценността правова държава (вж. в този смисъл решения от 20 април 2021 г., *Repubblika*, С-896/19, ЕУ:С:2021:311, т. 51 и цитираната съдебна практика, и от 29 март 2022 г., *Getin Noble Bank*, С-132/20, ЕУ:С:2022:235, т. 94 и цитираната съдебна практика).

- 355 Съгласно постоянната съдебна практика изискваните от правото на Съюза гаранции за независимост и безпристрастност налагат наличието на правила, по-специално що се отнася до състава на даден съдебен орган и до основанията за отвод на членовете му, които позволяват да се отстрани всяко оправдано съмнение у правните субекти относно неподатливостта на този орган на влиянието на външни фактори и относно неутралността му по отношение на противопоставящите се интереси (вж. в този смисъл решение от 29 март 2022 г., *Getin Noble Bank*, С-132/20, EU:C:2022:235, т. 95 и цитираната съдебна практика). Както е припомнено в точка 95 от настоящото решение, тези правила трябва по-специално да позволяват да се изключат всички форми на косвено влияние, които биха могли да насочват решенията на съответните съдии, и по този начин да не се допуска положение, при което тези съдии не изглеждат независими или безпристрастни, което би могло да накърни доверието, което правосъдието трябва да вдъхва у правните субекти в едно демократично общество и в една правова държава.
- 356 От това следва, че целта, която Република Полша твърди, че е искала да преследва в случая, сама по себе си съответства на призната от Съюза цел от общ интерес по смисъла на член 52, параграф 1 от Хартата или на цел от обществен интерес и следователно е легитимна по смисъла на член 6, параграф 3 от ОРЗД, тъй като такава цел от обществен интерес може освен това да се квалифицира като такава от „важен обществен интерес“ по смисъла на член 9, параграф 2, буква ж) от този регламент.
- 357 Поради това в съответствие с тези разпоредби на правото на Съюза такава цел разрешава ограничения на упражняването на правата, гарантирани в членове 7 и 8 от Хартата, стига по-специално ограниченията действително да отговарят на тази цел и да са пропорционални спрямо нея (вж. в този смисъл решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, EU:C:2022:601, т. 81).
- 358 Съгласно постоянната съдебна практика за пропорционалността на мерки, които водят до намеса в гарантираните с членове 7 и 8 от Хартата права, се изисква тези мерки да бъдат не само подходящи и необходими, но и пропорционални спрямо преследваната цел (решение от 22 ноември 2022 г., *Luxembourg Business Registers*, С-37/20 и С-601/20, EU:C:2022:912, т. 63 и цитираната съдебна практика).
- 359 По-конкретно, дерогациите и ограниченията на защитата на личните данни се въвеждат в границите на строго необходимото, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения. Освен това целта от общ интерес не може да се преследва, без да се отчете фактът, че тя трябва да бъде съвместена с основните права, които се засягат от мярката, като се постигне баланс между, от една страна, целта от общ интерес и от друга страна, разглежданите права, за да се гарантира, че причинените от мярката неблагоприятни последици не са непропорционални на преследваните цели. Следователно възможността за оправдаване на ограничаване на гарантираните с членове 7 и 8 от Хартата права трябва да се прецени, като се измери тежестта на намесата, до която води подобно ограничаване, и като се провери дали значението на преследваната с това ограничаване цел от общ интерес е свързано с тази тежест (решения от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, EU:C:2022:601, т. 98 и цитираната съдебна практика, и от 22 ноември 2022 г., *Luxembourg Business Registers*, С-37/20 и С-601/20, EU:C:2022:912, т. 64 и цитираната съдебна практика).

- 360 В този смисъл в съображение 39 от ОРЗД е посочено по-конкретно, че изискването за необходимост е изпълнено когато преследваната цел от общ интерес не може разумно да се постигне по толкова ефикасен начин с други средства, които засягат в по-малка степен основните права на съответните лица, по-специално правото на зачитане на личния живот и правото на защита на личните данни, гарантирани в членове 7 и 8 от Хартата, тъй като изключенията от принципа на защита на такива данни и ограниченията на този принцип трябва да се въвеждат в границите на строго необходимото (вж. в този смисъл решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, т. 85 и цитираната съдебна практика).
- 361 При тези условия следва да се провери, първо, дали, ако се предположи, че действително се ръководят от преследването на твърдяната от Република Полша цел от общ интерес, оспорваните национални разпоредби ще се окажат годни да осъществят тази цел. Второ, следва евентуално да се провери дали намесата в основните права, гарантирани в членове 7 и 8 от Хартата, която произтича от тези национални разпоредби, е ограничена до строго необходимото, в смисъл че посочената цел не би могла разумно да се постигне също толкова ефикасно с други средства, които засягат в по-малка степен тези основни права, и трето, дали тази намеса не е непропорционална спрямо същата цел, което налага по-специално да се съпоставят значението на целта и тежестта на посочената намеса (вж. в този смисъл решение от 22 ноември 2022 г., *Luxembourg Business Registers*, C-37/20 и C-601/20, EU:C:2022:912, т. 66).
- 362 Що се отнася, на първо място, до въпроса дали публикуването в *Biuletyn Informacji Publicznej* на информацията, събрана посредством разглежданите декларации, може да постигне целта от общ интерес, която се твърди, че е преследвана в случая, трябва да се посочи, че Република Полша не е представила ясни и конкретни обяснения за причините, поради които задължителното публикуване онлайн на информация за принадлежността на дадено лице към политическа партия преди назначаването му на длъжност съдия и при изпълнение на тази длъжност преди 29 декември 1989 г. може да допринесе понастоящем за укрепване на правото на правните субекти делото им да бъде гледано от съд, отговарящ на изискването за безпристрастност, и на доверието им в тази безпристрастност.
- 363 В това отношение следва впрочем да се припомни, че Съдът вече е постановил по-общо, че обстоятелствата около първото назначаване на съдия, настъпило в периода, през който е съществувал недемократичният режим на Народна република Полша, сами по себе си не могат да се считат за годни да породят у правните субекти оправдани и сериозни съмнения в независимостта и безпристрастността на този съдия при упражняването на последващите му съдебни функции (решение от 29 март 2022 г., *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, т. 82—84 и 107).
- 364 Впрочем приемането на националните разпоредби, оспорени от Комисията в рамките на петото ѝ твърдение за нарушение, които, подобно на посочените в първото и третото твърдение за нарушение, се съдържат в приетия по спешност и в контекста, описан в точки 141—145 и 291 от настоящото решение, изменителен закон, позволява, както поддържа Комисията, да се приеме, че тези разпоредби, доколкото се отнасят до информацията относно принадлежността на съдиите към политическа партия преди назначаването им и при изпълнение на длъжността съдия преди 29 декември 1989 г., всъщност са приети, за да се навреди на професионалната репутация на съответните съдии и на начина, по който правните субекти ги възприемат, или пък да се стигматизират тези съдии, а следователно и с цел да се попречи на кариерното им развитие.

- 365 От гореизложеното следва, че доколкото оспорваните национални разпоредби се отнасят до такава информация, със задължението да се посочи името на съответната политическа партия, изпълняваните функции и периода на членство в нея, а именно лични данни, които освен това са „чувствителни“ по смисъла на член 9 от ОРЗД, тези национални разпоредби, дори да се предположи, че действително са имали за цел да преследват твърдяната в случая легитимна цел, при всички положения не са подходящи да я постигнат.
- 366 Констатациите, направени в точки 362—365 от настоящото решение, са достатъчни, за да се изключи възможността — доколкото предвиждат събирането и публикуването онлайн на информацията относно принадлежността на дадено лице към политическа партия преди назначаването му на длъжност съдия и при изпълнение на тази длъжност преди 29 декември 1989 г. — оспорваните национални разпоредби да могат да отговорят на изискванията, произтичащи от принципа на пропорционалност, закрепен в член 52, параграф 1 от Хартата, както и в член 6, параграф 3 и член 9, параграф 2, буква ж) от ОРЗД. От това следва, че доколкото посочените национални разпоредби се отнасят до такава информация, те нарушават както разпоредбите на член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д) и параграф 3 и член 9, параграф 1 от ОРЗД, така и тези на член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата.
- 367 За сметка на това, що се отнася до останалата информация, посочена в оспорваните национални разпоредби, а именно тази относно настоящо или минало членство в сдружения и относно настоящото или минало упражняване на функции в такива сдружения или във фондации с нестопанска цел, не може а priori да се изключи, че публикуването на такава информация онлайн допринася за разкриване наличието на евентуални конфликти на интереси, които могат да окажат влияние върху упражняването на функциите на съответните съдии при разглеждането на конкретни дела, насърчава съдиите да упражняват безпристрастно тези функции и по този начин укрепва доверието на правните субекти в правосъдието (вж. в този смисъл решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, ЕУ:С:2022:601, т. 83).
- 368 Следователно, на второ място, трябва да се провери дали твърдяната от Република Полша цел би могла разумно да бъде постигната също толкова ефективно с други мерки, които засягат в по-малка степен правата на съответните съдии на зачитане на личния им живот и на защита на личните им данни, и дали разглежданата намеса не е непропорционална спрямо тази цел, което предполага по-специално претегляне на нейната значимост и на тежестта на тази намеса.
- 369 Такава преценка трябва по-специално да се извърши при отчитане на всички правни и фактически обстоятелства, характерни за съответната държава членка — като например наличието на други мерки, предназначени за гарантиране на безпристрастността на съдиите и за предотвратяване на конфликтите на интереси (вж. в този смисъл решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, С-184/20, ЕУ:С:2022:601, т. 86).
- 370 В това отношение, макар наистина, както изтъква Комисията и както следва от точка 300 от настоящото решение, вече да съществуват различни национални разпоредби, насочени към утвърждаване и гарантиране на безпристрастността на съдиите в Полша, от това все пак не следва, че мерки, които имат за цел допълнително укрепване на тази безпристрастност, включително видимата безпристрастност и доверието на правните субекти в нея, трябва да се считат за надхвърлящи необходимото за постигането на такива цели.

- 371 Освен това предоставянето на въпросната информация на разположение на органите, които трябва да предотвратяват евентуални конфликти на интереси или да разрешават такива, както предлага Комисията, не би могло непременно да позволи на правните субекти да се запознаят с тази информация и да разкрият евентуалното наличие на такива конфликти, произтичащи от нея, и евентуално да се позоват на тази информация, за да поискат отвод на съдия, който трябва да се произнесе по определено дело. Също така публикуването онлайн на тази информация по принцип е от такова естество, че да позволи на засегнатите правни субекти да разполагат с нея при пълна прозрачност и без да трябва да предприемат действия, за да се осведомят за тези, които трябва да разрешат споровете, по които са страни. Същевременно тази прозрачност може да допринесе за засилване на доверието на тези правни субекти в правосъдието.
- 372 Важно е обаче, от една страна, да се отбележи, че в случая съответните лични данни се отнасят по-специално до периоди, предхождащи датата, считано от която съдията е длъжен да подаде изискваната по силата на оспорваните национални разпоредби декларация, при това независимо от отдалечеността във времето на съответните минали периоди. При липсата обаче поне на времево ограничение по отношение на съответните предходни периоди, не може разумно да се приеме, че доколкото се отнасят до такива предходни периоди, разглежданите мерки са ограничени до строго необходимото, за да допринесат за укрепването на правото на правните субекти делото им да бъде гледано от съд, отговарящ на изискването за безпристрастност, както и на доверието им в тази безпристрастност.
- 373 От друга страна, с оглед на припомнената в точка 359 от настоящото решение съдебна практика, за да се прецени пропорционалността на оспорваното от Комисията обработване, следва също така да се прецени тежестта на намесата в основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни, до която води това обработване, и да се провери дали значимостта на преследваната с него цел от общ интерес има връзка с тази тежест.
- 374 За да се измери тежестта на тази намеса, трябва да се вземат предвид по-специално естеството на разглежданите лични данни, в частност евентуално чувствителният им характер, както и естеството на обработването на съответните данни и конкретният ред за това обработване, в частност броят на лицата с достъп до тези данни и редът за достъп до последните (решение от 1 август 2022 г., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, т. 99 и цитираната съдебна практика). Както бе посочено в точка 369 от настоящото решение, за тази цел трябва да се вземат предвид и всички правни и фактически обстоятелства, характерни за съответната държава членка.
- 375 В настоящия случай е важно да се отбележи, на първо място, че в зависимост от целта на съответните сдружения или фондации с нестопанска цел публикуването на въпросната лична информация онлайн може да разкрие информация за някои чувствителни аспекти от личния живот на съответните съдии, по-специално техните религиозни или философски убеждения, и следователно, както вече беше установено, такава информация би попаднала в обхвата на член 9, параграф 1 от ОРЗД.
- 376 Второ, следва да се отбележи, че разглежданото обработване на лични данни води до това тези данни да станат свободно достъпни в интернет за широката общественост и следователно за потенциално неограничен брой лица, така че такова обработване може да позволи на лица, които поради причини, чужди на твърдяната цел от общ интерес,

насочена към гарантиране на безпристрастността на съдиите и предотвратяване на конфликти на интереси по отношение на тях, се стремят да се осведомят за личното положение на декларатора, да имат свободен достъп до посочените данни (вж. в този смисъл решение от 22 ноември 2022 г., Luxembourg Business Registers, C-37/20 и C-601/20, EU:C:2022:912, т. 42 и цитираната съдебна практика).

- 377 Трето, важно е също така да се има предвид, както изтъква Комисията и както бе подчертано в точка 364 от настоящото решение, че в особения контекст на съответната държава членка, в който са приети оспорваните национални разпоредби, публикуването онлайн на разглежданите лични данни може например да изложи съответните съдии на риск от неправомерно стигматизиране, като повлияе неоправдано на това как ги възприемат както страните по делото и така и обществеността като цяло, както и от неправомерно възпрепятстване на развитието на тяхната кариера.
- 378 Следователно обработване на лични данни като въведеното с оспорваните национални разпоредби трябва да се разглежда като особено тежка намеса в основните права на засегнатите лица на зачитане на личния им живот и на защита на личните им данни, закрепени в член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата.
- 379 Така тежестта на тази намеса трябва да се претегли спрямо значимостта на твърдяната цел от общ интерес, а именно да се гарантира безпристрастността на съдиите, включително видимата безпристрастност, и да се предотвратят конфликти на интереси в този случай, като същевременно се увеличат прозрачността и доверието на правните субекти в тази безпристрастност.
- 380 За тази цел следва да се вземат предвид по-специално реалното съществуване и мащабът на риска, за който се твърди, че се преодолява, и действително преследваните цели от оспорваните национални разпоредби, като се има предвид по-специално контекстът, в който те са приети, поради което резултатът от претеглянето, което трябва да се извърши между тези цели, от една страна, и правото на зачитане на личния живот и на защита на личните данни на субекта на данни, от друга страна, не е непременно еднакъв за всички държави членки (вж. в този смисъл решение от 1 август 2022 г., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, т. 110 и цитираната съдебна практика).
- 381 В случая се налага изводът, че като се има предвид вече изтъкнатият общ и специфичен национален контекст, в който се вписват оспорваните национални разпоредби, и особено сериозните последици, които могат да произтекат от тези национални разпоредби за съответните съдии, резултатът от претеглянето на намесата, произтичаща от публикуването онлайн на съответните лични данни, и твърдяната цел от общ интерес не е балансиран.
- 382 Всъщност в сравнение със статуквото, произтичащо от предходната национална правна уредба, публикуването онлайн на съответните лични данни представлява потенциално значителна намеса в основните права, гарантирани от член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата, без тази намеса да може в случая да бъде обоснована с евентуалните ползи, които биха могли да произтекат от нея с оглед на предотвратяване на конфликтите на интереси за съдиите и повишаване на доверието в тяхната безпристрастност.

- 383 В този контекст е важно освен това да се подчертае, че съгласно общоприложимите правила относно статута на съдиите и изпълнението на функциите си всеки съдия е длъжен да се отвежда от разглеждането на всяко дело, по което е налице обстоятелство, което би могло основателно да породи съмнение в неговата непристрастност — като настоящо или минало участие в сдружение, настоящо или минало упражняване на функции в сдружение или във фондация с нестопанска цел.
- 384 С оглед на всичко изложено по-горе следва да се констатира, че оспорваните разпоредби нарушават както разпоредбите на член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д) и параграф 3 и на член 9, параграф 1 от ОРЗД, така и тези на член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата, и доколкото се отнасят до събирането и публикуването онлайн на лични данни, свързани с настоящо или минало участие в сдружение и с настоящо или минало упражняване на функции в сдружение или във фондация с нестопанска цел.
- 385 При тези условия петото твърдение за нарушение трябва да се уважи в неговата цялост, доколкото е изведено от нарушение на тези разпоредби на правото на Съюза.
- 386 С оглед на всички изложени по-горе съображения следва да се установи, че:
- като е оправила дисциплинарната колегия, чиято независимост и непристрастност не са гарантирани, да се произнася по дела, които имат пряко отражение върху статута на съдиите и помощник-съдиите и изпълнението на функциите им, каквито са, от една страна, исканията за предоставяне на разрешение за образуване на наказателно производство срещу съдии и помощник-съдии или за тяхното задържане, както и, от друга страна, делата по трудови и социалноосигурителни въпроси, отнасящи се до съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд) и делата за пенсионирането на тези съдии, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС,
 - като е приела и оставила в сила член 107, параграф 1, точки 2 и 3 от изменения закон за общите съдилища, и член 72, параграф 1, точки 1—3 от изменения закон за Върховния съд, които дават възможност да се квалифицира като дисциплинарно нарушение проверката за спазването на изискванията на Съюза за независим и непристрастен съд, предварително създаден със закон, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата и по член 267 ДФЕС,
 - като е приела и е оставила в сила член 42а, параграфи 1 и 2 и член 55, параграф 4 от изменения закон за общите съдилища, член 26, параграф 3 и член 29, параграфи 2 и 3 от изменения закон за Върховния съд, член 5, параграфи 1а и 1б от изменения закон за административните съдилища и член 8 от изменителния закон, които забраняват на всеки национален съд да проверява спазването на произтичащите от правото на Съюза изисквания за гарантиране на независим и непристрастен съд, предварително създаден със закон, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата и принципа на предимство на правото на Съюза,
 - като е приела и оставила в сила член 26, параграф 2 и параграфи 4—6, и член 82, параграфи 2—5 от изменения закон за Върховния съд, и член 10 от изменителния закон, които предвиждат изключителна компетентност на колегията за извънреден контрол и

публични въпроси да разглежда оплаквания и правни въпроси, отнасящи се до липсата на независимост на съд или съдия, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и по член 267 ДФЕС и принципа на предимство на правото на Съюза,

- като е приела и оставила в сила член 88а от изменения закон за общите съдилища, член 45, параграф 3 от изменения закон за Върховния съд и член 8, параграф 2 от изменения закон за административните съдилища, Република Полша е накърнила правото на зачитане на личния живот и правото на защита на личните данни, гарантирани с член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата и член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д), член 6, параграф 3 и член 9, параграф 1 от ОРЗД.

387 Искът се отхвърля в останалата си част, а именно доколкото с първото си твърдение за нарушение Комисията цели да установи нарушение на член 267 ДФЕС.

По съдебните разноски

388 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждането на Република Полша и последната е загубила делото в основната му част, тя трябва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски, включително разноските по обезпечителните производства.

389 На основание член 140, параграф 1 от Процедурния правилник Кралство Белгия, Кралство Дания, Кралство Нидерландия, Република Финландия и Кралство Швеция следва да понесат направените от тях съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Като е оправомощила дисциплинарната колегия на Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша), чиято независимост и безпристрастност не са гарантирани, да се произнася по дела, които имат пряко отражение върху статута на съдиите и помощник-съдиите и изпълнението на функциите им, каквито са, от една страна, исканията за предоставяне на разрешение за образуване на наказателно производство срещу съдии и помощник-съдии или за тяхното задържане, както и, от друга страна, делата по трудови и социалноосигурителни въпроси, отнасящи се до съдиите в Sąd Najwyższy (Върховен съд) и делата за пенсионирането на тези съдии, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.
- 2) Като е приела и оставила в сила член 107, параграф 1, точки 2 и 3 от Ustawa — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Закон за устройството на общите съдилища) от 27 юли 2001 г., изменен с Ustawa o zmianie ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Закон за изменение на Закона за устройството на общите съдилища, на Закона за Върховния съд и на някои други закони) от 20 декември 2019 г. и член 72, параграф 1, точки 1—3 от Ustawa o Sądzie Najwyższym (Закон за Върховния съд) от 8 декември 2017 г., изменен със закона от 20 декември 2019 г., които дават възможност да се квалифицира като дисциплинарно нарушение проверката за спазването на изискванията на Европейския съюз за независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз и по член 267 ДФЕС.
- 3) Като е приела и е оставила в сила член 42а, параграфи 1 и 2 и член 55, параграф 4 от Закона за устройството на общите съдилища, изменен с посочения закон от 20 декември 2019 г., член 26, параграф 3 и член 29, параграфи 2 и 3 от Закона за Върховния съд, изменен с посочения закон от 20 декември 2019 г., член 5, параграфи 1а и 1б от Ustawa — Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Закон за устройството на административните съдилища) от 25 юли 2002 г., изменен със същия закон от 20 декември 2019 г., и член 8 от последния закон, които забраняват на всеки национален съд да проверява спазването на произтичащите от правото на Съюза изисквания за гарантиране на независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата на основните права и принципа на предимство на правото на Съюза.
- 4) Като е приела и оставила в сила член 26, параграф 2 и параграфи 4—6, и член 82, параграфи 2—5 от Закона за Върховния съд, изменен с посочения закон от 20 декември 2019 г., и член 10 от последния закон, които предвиждат изключителна компетентност на Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (Колегия за извънреден контрол и публични въпроси) на Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша) да разглежда оплаквания и правни въпроси, отнасящи се до липсата на независимост на съд или съдия, Република Полша не е изпълнила задълженията си по член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата на основните права, както и по член 267 ДФЕС и принципа на предимство на правото на Съюза.

- 5) Като е приела и оставила в сила член 88а от Закона за устройството на общите съдилища, изменен с посочения закон от 20 декември 2019 г., член 45, параграф 3 от Закона за Върховния съд, изменен с посочения закон от 20 декември 2019 г., и член 8, параграф 2 от Закона за устройството на административните съдилища, изменен със същия закон от 20 декември 2019 г., Република Полша е накърнила правото на зачитане на личния живот и правото на защита на личните данни, гарантирани с член 7 и член 8, параграф 1 от Хартата на основните права и член 6, параграф 1, първа алинея, букви в) и д), член 6, параграф 3 и член 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните).
- 6) Отхвърля иска в останалата му част.
- 7) Осъжда Република Полша да понесе, наред с направените от нея съдебни разноски, и тези на Европейската комисия, включително разноските, направени във връзка с обезпечителните производства.
- 8) Кралство Белгия, Кралство Дания, Кралство Нидерландия, Република Финландия и Кралство Швеция понесат направените от тях съдебни разноски.

Подписи